

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
JÓZSEF VÉSZI

Felolvasó szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Akik nem adnak.

Budapest, december 29.

(v.) Ez a tél a nagy könyörületeségnek évadja. Valami láthatatlan s kifürkészhetetlen erő a nyomorultakról való megemlékezésre, a szegények támogatására serkenti az embereket. A társadalmat megszállta az altruizmus szentleke. A felebaráti szeretet, mely eddig absztrakt elvül lézengett közöttünk, konkrét valósággá, egyre növekvő mozgalommá izmosodott. Megnyílnak a szívek s az erszények. Mindenki ad. Olyik talán azért, mert mostanában enhek a divatja járja. A legtöbben azért, mert lelki szükség ösztönzi őket reá. Akik a divat kedvéért adnak, azokra se vetünk. Ilyen divatot csak hadd kövessenek az emberek. Azokat pedig, akik a saját lelkükből fakadó kényszer nyomása alatt adnak, nem dicsérjük; magasztalást nem érdemel, aki szívének sugallatát követve, jót cselekszik.

De vannak, akiket gáncsolunk kell ke-ményen. Az irgalomnak ebben az óriási méretű mozgalmában két szociális réteg éppen-séggel nem vesz részt: a főpapság és az arisz-tokrácia. Kutatjuk az okait ennek a jelenségnek. Vajjon nem tudja-e a magas klérus és a főne-messég, hogy ez idő szerint a nyomor eddig soha nem tapasztalt arányokat értett? A haj-léktalanokkal, a foglalkozást hiába keresőkkel, az inségben sínylődőkkel, a toprongyosokkal és az éhezőkkel nem találkoztak ezek a nagy urak sehol? Avagy találkoztak talán velük s a szívük nem illetődött meg ennyi szomorú szegénység láttára? Az egyik eshetőséget talán kizárhatjuk; bármekkora bőség és fényűzés vegye körül a sors e kegyeltjeit, hogy van szegénység s hogy a nyomornak fájdalmas a nyüge, lehetetlenség ezt nem tudniok. Hát marad a másik feltevés, a súlyosabbik: az, hogy

ismerik a gondviselés mostoha gyermekeinek keserű inségét, de csukott szemmel s fásult lélekkel haladnak el mellette. Szeretnénk csalódni, de nem hiszszük, hogy csalódnánk. Ha van még egy harmadik eshetőség, am állja-nak elő vele. És védekezzenek. De védekezzenek valahára. Mert meg kell tudniok, hogy vádoltat-nak. A társadalmi lelkiismeret az a vádló, aki fellép ellenük. Ahol senki sem ad, ott nekik kellene adniok. S ahol mindenki ad, ott nekik nem szabad nem adniok. Elég furcsa, hogy nem ők indították meg az evangéliumi szeretetnek ezt a megható áradatát, amely mostanság végig vonul a magyar társala-lmon. Hiszen máskor és egyebekben ők csinálják a divatot; mért nem csinálták meg hát ezt a legszebb, leghasznosabb és legnemesebb di-vatot is? S ha már *abulról* indult meg a mozgalom, mért nem állottak utóbb az élére? A vezetés díszét és tisztességeit szívesen engedte volna át nekik a polgári elem. Ha pedig önértékük tiltotta, hogy csatlakozzanak egy más oldal-ról kezdett mozgalomhoz, érteni csak meg tudnók valahogy, habár menteni nem, ezt az önértéket. De érthetetlen, hogy lelkük neme-sebb indulatai nem szorították háttérbe e fon-nak önértéket, hogy hitük s emberi lelkiis-meretük nem kerekedett önértékük fölé. Ahol mindenki ad — kezdve a tehetősebb polgártól egészen le a napszámból élő szegény mun-kásig — hogyan állhatják meg ők, a sors kegyeltjei, az elzárt szív és a csukott erszény rideg állapotát?

Megdöbbenő ez a jelenség. S magyará-zatot csak egyet találunk reá. Szinte átálja a pennánk leírni ezt a magyarázatot. A nagy urak nyilván lenézik a csöcseléket. Azt is, amely kap; azt is, amely ad. Sőt ezt az utóbbit tán még inkább. Az adakozó pugris — ah ez ám az igazi canaille.

Ez kétkedően hallgatja a nagy uraknak az altruizmusról szóló prédikációt; jól táplált orcáin, amelyekről leri a plebejus származás, megjelen ilyenkor egy kiállhatatlan fanyar mosoly, mely azt mondja, hogy áldozatkész-ségről a polgárnak az prédikáljon, aki a fele-baráti könyörület gyakorlásában versenyre tud és akar kelni vele. Polgárcsöcselékek — szó ami szó — nem imponál sem a büszke, sem a kenetes retorika. Az példát vár a társada-lom csucsaitól s ha hiába várta egy ideig, akkor megújja a dolgot s megadja a példát maga. És elkezd adni. És ad nemcsak szível s bő kézzel, ad sokat és ad örömet. Amit félre-tehetne a gyermekei számára, azt elviszi szü-kölködő testvéreinek. S akinek nincs felesége, az szeg a maga kenyereből egy jókora falatot azoknak, akik éheznek. Abban a csarnokban, ahol az ingyen-kenyeret osztogatják, láttam ma egy szegény levelhordót, aki miután kézbe-sította az odacímzett leveleket, megállott a persely előtt s beledobott néhány nikkelpénzt. Annyit, amennyi sovány erszénykéjében volt. Nagyméltóságú főpapság és kegyelmes arisz-tokrácia, tessék megsüvegelni ezt a szegény postaszolgát. Az ő krisztusi hite fölér egy érsekével s az ő gavallérsága fölér egy hercegével.

Mink tehát adunk. A canaille ad. S amik-or ad, egyszersmind politikát is csinál. Tet-szik tudni miféle politikát? Profilaktikus társa-dalmi politikát. S tetszik tudni, mit hárit el ez a profilaxis? Valamit, amitől nem nekünk, canaillenak kell tartanunk, hanem önknek, a nagy vagonok nagy urainak. Amit ez a társa-dalmi politika elhárit, — önök el fognak sápadni e szónak láttára — az nem csekélyebb dolog, mint a szociális forradalom. Igenis a nyomor-ultak forradalma a bőség ellen, az éheltelen szükölködők lázadása a telhetetlen gazdagság

T A R C A.

Uj század.

Mint amikor a felhő leszakad,
Megrengeti a szikla-várat,
S ijedten száll sötét madárcapat:

Roppantsa meg a büszke palotákat,
Zuhanjon sirba kolduló alázat —
Zúgó viharral jöjjön ez a század!

Mig liljontiszta, ártatlan szívek
Halk panaszát senki sem érti meg,
S fagyos, kegyetlen, álnok a tömeg:

Amíg az árvák forró könye hull,
S tiporják őket irgalmatlanul,
Ne tündökljön fény se vigaszul!

Amíg a gyöngék élete pokol,
Mig az igazság egyre haldokol,
És győz a gőg, hizelkedő mosoly:

Mig a nyomornak éjfekete szárnya
Reáborul milliók otthonára,
Ne égjen addig a hajnal sugára!

Mig a gyűlölség lángol mint a nap,
S a gyávaság is diadalt arat,
Ne keljen addig rózsás virradat!

Ha tiszta szívre nem tapad gyalázat,
Ha elfojtott faj többet fől nem lázad —
Akkor virradjon rózsásan a század!

Herczeg János.

Az özvegy és leánya.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Nográdi László.

Harmadnapra, hogy a kocsai zökkent, meg-állott s én, bagotai Bagotay Félix Boldizsár, mint segédjegyző, oltalmat kaptam Balázi Antal prin-cipálistom szárnnyai alatt, s széttekinthetem helyze-tem körül.

— Félix Boldizsár, — mondta principálistom — ma Szurdokiba megyünk. Mert mi a jegyző, ha nem egy valóságos prés. Nos és milyen prés? Mozgó prés. És milyen mozgó prés? Egy valóságos élő és mozgó adóprés. Ma itt, holnap ott és mindenütt ott, hol adót kell szedni. Ezt kívánja az emberiség érdeke. Igen, Félix Boldizsár, ön büszke lehet, hogy ezen prés egy karja, tehát az emberiség egy karja. Szerenésének érezheti magát, hogy a dícső özvegynek, Kakukné ő nagyságának, felejtethet-len barátom dícső és szép özvegyének (itt prin-ci-pálistom sóhajtott) ilyen minőségben mutathatom be. Kakukné ő nagyságának, a dícső és szép, legszebb özvegynek szép leánya is van, tehát érezze magát boldognak Félix Boldizsár.

— A jövendő elég jól kezdődik, gondoltam; bagotai Bagotay Félix Boldizsár készülj...

El kell ismernem, hogy principálistomnak nemesak az adóizetéséről volt helyes felfogása, hanem özvegy Kormosné lányáról is. Első pillanatra láttam, hogy kellemes délutánom lesz.

Sulyomat, röviden egész lelketem kezdtem visszanyerni, melyet mióta Bükks János kocsijáról leszálltam, elvesztettem. Özvegy Kormosné házában éreztem, hogy föld van a lábam alatt, föld, melyre rá lehet állani, sőt járhatok is rajta.

Mivel a szörnyű katasztrófával fenyegető Lindácska távol volt, Micike pedig, özvegy Kakukné lánya nagyon csinos, enni való kis portéka,

bátorságom is megjött. Megjött és hatalmasan fokozódott a délután folyamán.

— Bagotai Bagotay Félix Boldizsár, — mondta principálistom.

Nevem láthatólag kellemes benyomást tett özvegy Kakuknéra, ki mellesleg igen ajánlatos kül-sejű asszonyság volt, olyan felemás asszonyság, aki se nem régi, se nem új, hanem mind a kettő-ből van benne. Valóságos határkő s ennek egyéb-ként is megfelelő hatalmas, kissé elhízott ter-metével.

— Tehát bagotai Bagotay Félix Boldizsár, ismétlé nem csekély jóindulattal, igen büszke pillantást vetve leányára. Nem mindig laktunk ilyen szegényesen, mondta kissé kellemetlen siró hangon, de mióta férjem, ah szegény férjem —

— Apa, mama, kiáltotta Micike és sirva bo-rult édes anyja nyakába. A két szerető lélek meghatóna zokogott, principálistom hozzájuk ro-hant s nagy buzgósággal ragadta meg az öz-vegy kezét.

— Vízet, vizet, — kiáltotta.

Én zavaromban zsebkendőmet gyűrtem s csak miután még kétszer kiáltott principálistom, teljesítettem ezen szokatlan tartalmu parancsát. Mielőtt principálistom kegyetlen pazarlással a vi-zet használta, a két siró lélek, az özvegy és leánya felébredtek a multak fájó emlékeiből.

— Meghalt, igen ő többé nincs, az én ked-ves jó barátom elköltözött, tova szállt, elröpült e göröngy lakói közül, mondta principálistom.

— Ha élne, szült özvegy Kakukné.

— Ha élne, a barátságunk díszesebb palotája lenne számunkra, de a külsőség semmi, fő a bel-sőség, szavaltá principálistom, szerelmes pillantá-sokat vetve a terített asztalra. A belsőség, ön felejtethetetlen barátom, a te mived hagyatéka az, mely ide kapcsol most is és mindörökké.

Principálistom gyönyörű szavai megnyugtát-ták az özvegy s leánya lelkét, mindketten hálás

ellen, az éhség sanyargatta proletár tömeg kétségbeesett zendülése az, amit a polgárság adakozási szenvedélye kitörésében megakaszt. Mikor mi hajlékot adunk a hajléktalanoknak s kenyeret az éhezőknek, mikor a mi felebarátai szeretetünk leleményessége intézményeket gondol ki, hiv életbe és tart fenn, amelyek testi és lelki istápot nyújtanak a nyomorultaknak, akkor ez a cselekvésünk nem csupán a magunk lelkének esik jól, hanem védi a társadalmat is. Kiengeszteli a szociális szervezet kitaszítottjait a fennálló társadalmi renddel; enyhítvén inségüket emberbarátai tevékenységünkkel, egyszersmind leszerezzük gyűlölségüket vagy legalább csökkentjük ellenséges indulatukat. Aki egyszer jótetteinket élvezte, azt beoltottuk a szociális forradalom ellenmégével; mert akiből valaha a halálnak egy szavát váltotta ki a mai társadalom, az nem lesz többé soha katonája a forradalmi hadseregnek. A nyomorultak szívének keserűségét mi sem tudjuk eltüntetni; de kétségbeesésük dühének a fullánkjaikat kiszedi a mi jótékonyágunk. A mi jótékonyágunk, a miénk, a polgári csöcseléké. A mi áldozatkészségünk tehát védi a vagyont. Kiknek a vagyonát? Azokét, akiknek van. A mi altruizmusunk ennél fogva kétfős altruizmus. Mert mi adunk a magunk szegénységéből azoknak, akik még nálunk is szegényebbek. S ezzel egyszersmind megvédjük a duszgazdagok kincseit is, a szeretettel erejével csavarván ki a forradalom fegyverét a nyomorultak kezéből.

Ime elmondtuk, miért adunk mi. Beszéljenek már most azok, akik nem adnak.

BELFÖLD.

A kőzdívársárhelyi választás. Tegnap volt a képviselőválasztás a kőzdívársárhelyi kerületben, amelynek mandátuma Bély Lászlónak főispánná való kinevezésével írszedt meg. A késő este végződött választás eredménye az, hogy Molnár Józsiás 889, Bély Tivadar 698 szavazatot kapott és így a kőzdívársárhelyi választókerület képviselőjévé 191 szótöbbséggel Molnár Józsiást választották meg.

A marosvásárhelyi mandátum. Bernády György országgyűlési képviselő lemondott mandátumáról, miután a maros-tordai főispán Marosvásárhely főkapitányává nevezte ki. Marosvásárhelyen tehát új képviselőválasztás lesz. A szabadlevű párt, mint onnan településeket vetettek principálistomra, míg én ennyi ékeszolás hallatára néma bámulattal álltam.

Az ebéd folyamán még sokszor kiáltott principálistomra, mert az özevgy diéső férje emlékére minduntalan elérzékenyedt. Mikor bort töltött principálistom, ismét felzokogott.

— Nem mindig éltünk ilyen szegényesen, ah, szegény férjem.

Principálistom, megakadályozandó az emlékezet tovább terjedését, vizért bömbölt s az egyensúly ismét helyreállt.

Micieke, hasonlóan édes anyjához, ugyanolyan módon kesergett a derék apa halálán. Ebből azt következtettem, hogy nagyon engedelmes leány, ki mindenben követi édes anyját. Minden ékeszolásomat elővettem az emlékezés megakadályozására.

— Én is sirhatnék, de hát jobb nem emlékezni, mondtam, a mult, az elmúlt, a jövőbe vessük reményünket, mely boldogságot hozhat. Boldogságot.

Micieke elpirult s lesütötte szemét. Hogy így láttam őt, eszembe jutott Lindácska, ez a bájos tündér az Örömvölgy-utcában, kinek szeméi igen gonoszul tudtak esilogni. Nem, Micike más, olyan, mint az ibolya, ki szerény homályában féltékeny terjeszt szívmoskát. Lindácska merész folyondár volt, ki a Hold-utca harmadik emeletére is bátran feljutott utánam.

Micieke lesütött szeme erős nyomokat hagyott lelkemben, s habár a derék apa beisőségi hagyatékával még nem is voltam tisztába, mégis annyira magával ragadtak ezen erős nyomok, hogy principálistom újabb segélykiáltásainak kellett visszarántani az özevgy szerény hajlékába.

Természetesen nem örültem meg, mikor délután újabb vendég jött, a helybeli segédantító.

— Hajmás István, mondtam principálistom, messze földön híres kuglizó és talán egyő is. Principálistom különös tekintettel vetett Micikekre, melynek értelme nem lehetett titok. Micike szerényen elpirult, Hajmás István pedig kezeal-lábal tiltakozott.

lografikájék, *Fenyvessy* Soma ügyvédet és lapszerkesztőt kinevele meg a jelöltséggel, míg a függetlenség párt egy része *Sz. Szakács* Péter kereskedelmi kamarai titkárt, más része *Bedődei* Jánost, a ref. kollégium igazgatóját, akarja fölépíteni.

Törzskönyvek. Mint már 1866-iban említettük, *Hegedűs* Sándor kereskedelmiügyi miniszter az ipari adminisztráció s egyáltalában az ipar fejlesztése érdekében elhatározta a hazalok, az iparosok és a gyárosoknak pontos törzskönyvek utján való nyilván tartását. Ez ügyben a miniszteriumban több szakértelem volt s a miniszter most már az ott elhangzott javaslatok meghallgatása után a törvényhatóságokhoz, a másodfoku iparhatóságokhoz s a kerületi iparfelügyelőkhöz több rendeletet intézett, amelyek a legkisebb részletekre is kiterjedő megfelelő utasításokat tartalmaznak és így biztosítják a törzskönyvek vezetésére nézve a teljesen egyöntetű eljárást.

Tanárok gyűlése.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, december 29.

Két tanári egyesület tartotta évi rendes ülést a fővárosban. Egyiket a középiskolai, másikat pedig a polgári iskolai tanárok egyesülete tartotta. A középiskolai tanárok rendes karácsonyi ülésükből küldték föl a közoktatási miniszterhez évi jelentésüket, amelyben anyagi ügyeiken kívül a közoktatás állapotára is kiterjeszkedtek. Nagy tapintattal intézték el a tanári cím védelméről beérkezett indítványt is.

A polgári iskolai tanárok egyesülete az iskolaszékeknek föltöltött megszűnt uralma alkalmából az új iskolavizsgálati szabállyal és nyugdíjkeresésükkel foglalkoztak. Az elnök biztosította a választmányt, hogy a közoktatási miniszterium mindent elkövet a polgári fiúiskola reformja érdekében és az akadály nem benné keresendő.

(A középiskolai tanárok gyűlése.)

A középiskolai tanáregyesület ma délelőtt tartotta váaszatmányi ülést *Hofer* Károly főigazgató elnöklete alatt, amelyen a választmány tagjai majdnem teljes számmal jelentek meg.

Az elnök üdvözlő beszéde után *Megeyery* László föltárk jelentette, hogy 68 új tag lépett be, míg 18 tag elhagyta az egyesület kötelékét. Az igazgatóság három ülést tartott a mult váaszatmányi ülés óta. Ezek egyikén foglalkozott a Pálffy-féle alapítványai és elhatározta, hogy küldöttséggel keresi föl a nagylelkű adakozót, megköszönni adományát. Megtestelték az egyesületi helyiség számára a nemeskeblű mecénás araképét és megváaszatják az egyesület tiszteleti tagjává. December elején küldöttséggel jelentek meg *Wlassics* Gyula közoktatásiügyi miniszternél, hogy

— Óh kérem, mondtam a kuglizó, — híres kuglizó, nem, hogy néha dobok, kérem jegyző ur.

— No, no, szólt principálistom, ha nem is üt legközelebb kilencet, mégis legközelebb esapra ütünk vagy egy-két hordót. Remélem, erősen remélem.

Principálistom beszéde már-már megsemmisítette lelkem reményének gyöngye virágocskáját, melyet Micike lesütött szeme ütöttet bele, ha segítségemre nem jön Hajmás István.

Olyan neveléses volt, mikor hosszú lábasait nem tudva hova helyezni, hol keresztbe, hol egymásra, hol szétrakta, kezeivel hadonászott, de oly esetenül, hogy inkább hasonlított egy neki eresztett szemalomalhoz, mint egy segédantítóhoz. Ez a Hajmás István, ez merészkedik Micikekre nézni s remélni, gondoltam, mikor én itt vagyok, én, bagotai Bagotay Félix Boldizsár, kinek a Zab-utca negyedik emeletéről kellett elszökni a csinos Lindácska elől. Nem! kiáltotta bennem valami hang. Félix Boldizsár, ne félj! S ez a hang még sohasem szólt ilyen tisztán.

— Kérem, kérem — szabadkozott Hajmás István, — kérem, az állásom se biztos még, az az, hogy már majdnem az, — talán, talán rövidesen az lesz. Rövidesen, — majd meglátjuk, ordított bennem reményemnek gyöngye virágocskája, rövidesen végeztünk az állással, amit itt elfoglalt Micike mellett, Hajmás István.

Dicsőreterre legyen mondva, Micike egyformán nézett rám is, meg Hajmás Istvánra is, de legtöbbször lesütötte kék szemecskéjét. Ez a fény óriásivá növelte reményem virágocskáját.

— Hajmás István ellenségem vagy, orkánzott bennem az óriásivá növelt virágocska, és le foglak győzni.

— Le fogod győzni, mondtam bennem valami hang s ez a hang erős volt és tiszta.

Hazafeléd marva principálistom hirtelen megragadta kezemet.

— Félix Boldizsár, mondtam, nem de diéső ház.

— Diéső, feleltem.

megköszönnék azt, hogy megkezdte az évek óta panasztolt bajok orvoslását. A miniszter nagyon szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy foglalkozik az öbödéses pótlék ügyével is és ha lehetséges, teljesíti a tanárok kérelmét. (Helyeslés.)

Müller Agoston egyesületi pénztáros jelenti, hogy az évi bevételnek 6468 koronára, a kiadások 5072 koronára rúgnak. *Tiber* Akos jelenti, hogy a segélyalap bevételéi 2128 koronára, kiadásai 2009 koronára rúgnak. *Ries* Ferenc (Temesvári) jelenti, hogy a *Temesvári tanári kör* tagjainak a száma 328-at tesz ki.

Ezután *Nagyessy* föltárk előadásában az évi felterjesztés tárgya következett. A javaslat szerint legelőször meleg köszönettel adózik a kormánynek két rendbeli intézkedésért, nevezetesen, hogy a Tanítók Házát föllállította és kedvezményeit a tanárok gyermekeire is kiterjesztette, továbbá, hogy az 1901-iki költségvetésben a tanárság helyzetének rendezését megkezdte. A felterjesztés után halával emlékezik meg gróf Pálffy János nagyszabású alapítványáról, melyet az ország halálára méltónak mond. Végül néhány kérelmet intéz a miniszterhez:

1. Az állami középiskoláknál befizetett tandíjak 2 százaléka és a boiratasi díjak 10 százaléka fordíttassék egy, a tanárok fiai számára létesítendő ösztöndíjra;

2. középiskolai tanároknak egyetemre, vagy felsőbb leányiskolákba járó leányai az állami tanítónképzők internátusaiba ingyenes helyekre való felvételéknél egyenlő minősítésű pályázók közt elsőbbségben részesüljenek;

3. a polgári iskoláktól középiskolákhoz átlépett tanároknak a tanítói nyugdíjalapba befizetett pótlékaik betudassanak;

4. a kir. katolikus középiskolák előterjesztése egyidejűleg történjék az államiakéval;

5. a soronküvüli előléptetések ne használtassanak kártalanítási célokra és ne helyettesítsék a pótlékokat.

Hozzászólt elsőnek *Böbita* Endre (Kassa). Köszöni a bátorhangú feliratot. Csak azt kéri, hogy a polgári iskolából átlépő tanárok előbbi pótlékukat visszakapják.

Szekely István (Székelyudvarhely) ugy tudja, hogy postán, ajánlottan küldik be a feliratot, feltehető tehát, hogy meg is kapja a miniszterium. Csak azt nem érti, hogy miért nem kap feleletet soha az ország tanársága. Azután kérdezi, hogy miért foglalkozik a felirat ezuttal aprólékos dolgokkal?

Beke Manó (Budapest) a tanárok gyermekeinek érdekében megírt felirat kívánságokat nem tartja kicsinyesnek. Kéri még annak kimondását is a feliratba való felvételét, hogy nem a soronküvüli előléptetés, hanem az évtöbbses pótlék emelése segít.

Nagyessy László kérdést intéz a gyűléshez, hogy nem kellene-e új intézkedni, hogy a gyűjtő-jelentés helyett a váasznyerés céljából az egyes ügyekben tegyenek előterjesztéseket, mint előbb. Ami a tanárszülők érdekében van, az tényleg abban a szellemben történik, amint azt *Beke* Manó mondotta.

Kardos Albert (Debrecen) kívánja, hogy az évi előterjesztések ne csak a tanárok, de a közepoktatás

— Ó a legszebb özevgy és szép a leánya is. Principálistom hangja reszketett. Ekkor olyan történt, amit nem vártam principálistomtól.

— Félix Boldizsár, mondtam, te karja vagy a présnek, legyünk jó barátok, én már vén prés vagyok. Kezemet erősen szorongatta s láttam, hogy apró szeméi könnyben usznak. Te megértes engem, folytatta, meg fogsz érteni, ha azt mondom, hogy sok mindenem mentem keresztüli és tudom, hogy még sok mindenem fogok keresztüli menni, míg diéső barátomhoz Kakukhoz, a diéső özevgy kitűnő férjéhez megyek.

— Igaz, — mondtam némi komolysággal, a Micikeért vivandó harcokra gondolva.

— Születtem, beszéltem principálistom, és nyomorúságra születtem, apátlan, anyátlan úrván, névén nevelt fel s most itt vagyok, mint a szigorú pontosság mintaképe. Mielőtt meghalok, valamit fogok tenni.

Itt principálistom megállott. Az ég derült volt, a nap már nyugovóra hajolt, széles szürkés kődobroszok uszáltak az ébredő mezők fölött.

— Igen, valamit fogok tenni, — megházasodom. A diéső özevgy leánya Hajmás Istvánhoz megy férjhez, maga nem maradhat, némén halandó, én sem maradhatok magam, tehát . . .

— Házasodj meg, — szóltam biztatóan.

— Bizonyos küzdelmekkel fog ez járni, mert ez a siralom völgyében felejtett diéső özevgy meghatban ragaszkodik férjéhez, felejtethetetlen barátomhoz.

— Mindegy, a harc győzelmet ígér.

— Tehát harc lesz és — győzelem, kiáltott principálistom.

— Hare lesz és győzelem, kiáltotta szívem kis virágocskája, mint a prés egy karja fogom megsemmisíteni Hajmás István.

Gondolatokba merülve haladtunk tovább s én éreztem, hogy az özevgy és lánya házában ismét föld akadt lábam alá, föld, melyen járhatok s ezzel megkezdhetem új életem periódusát.

állapotát is tegyék szóvá. Szegeden külön gyűlésben képviselt 20-30 tanári karnak azt a kívánását is verék be, hogy a legelső rangsorban kért szenevett régi tanárokat kárpótolják.

Jónás János (Pozsony) utal arra, hogy más miniszteriumokhoz írtézerjesztett konzultatív jelentésekre sem szokott válasz érkezni.

Wagner Alajos (Budapest) hangsúlyozza, hogy a tandíjnak ama része, amit ösztöndíjra kérnek, nem csekély összeg, hanem legalább 20.000 ft. Ami a feltérjesztés tartalmát illeti, az megfelel az eddigi gyakorlatnak, s ha ezentul más célt tűznek ki, akkor tessék új intézkedést tenni.

Nagyssy László elmondja, hogy a jelen második évi (elterjesztés) azért különbözik az előbbi jelentéstől, mely a középiskolátról is szól, mert a 10. cikk sajtó feloldása szerint gondolta ezt a formát, ha kívánják, akkor kiegészítést azt.

Rajner Ferenc igazgató (Budapest) nem feleltet vár a feltérjesztésekre, hanem azt, hogy az abban megírt eszmék a közvélemény erejével hassanak illetékes helyen. Kérni, hogy Kardos indítványát ne fogadják el.

Gerewich Emil (Kassa) levélben kívánja, hogy a rangsor roviójának kérelme is befoglalassék a feliratba.

Schürger Ferenc (Ungvár) kívánja külön megnevezni, hogy a fővárosi tanárok kártalanítására ne használják a soron kívüli előléptetést.

Nagyssy László kifejti, hogy a szegedi tanárgyűlés, úgy látszik bizalmatlanságból, nem hívta meg a tanár-egyesületet, tehát nincs is tudomásunk arról, hogy mi történt ott. Még csak hallomásból valók, hézagok az értesülési. A rangsor kiigazítását nem tudja elképzelni. Pótlék szerint-e, vagy sem, ezt nem mondotta.

Alexander Bernát (Budapest) helyesnek találja, hogy a szemléletről is megemlékezzenek a feliratban. Az anyagi kérdésekre vonatkozólag nem odavetett jelszókat, hanem részletes javaslatokat kell a feliratban megírni.

Riesz Ferenc (Temesvár) szintén résztvett a szegedi díszünnepség gyűlésén. A miniszter felszólítására számították ki a szegedi tanárok, hogy ha kor szerint sorozzák a tanárokat, akkor a mai rangsoránál idősebb tanárok fizetésübbel tenne ki 20.000 koronát, amiről a szegedi tanárgyűlés már jelentést is tett a kultusz-miniszternek.

Karacs Albert (Debrecen) kilátásba helyezte, hogy formálisan is fel fogják kérni a szegediek a tanár-egyesületet kívánásai támogatására.

Nagyssy László nem pusztá udvariasságnak mondja a Wlassics miniszterhez intézendő felirat bevezetését. Arra a miniszter nagyon részolgált.

Erre a gyűlés egész terjedelmében elfogadta a feliratot és elhatározta, hogy minden felmerült kívánástog felvegyenek a feliratba, melynek végleges togalmaszásával megbízzák az igazgatókat.

Rajner Ferenc, az eddigi szerkesztő, lemondván a Tanár-egyesületi Közlöny szerkesztéséről, érdemeinek tegezőkönyvére foglalásával a lemondást elodagdi és helyébe jelöl a szerkesztőnek Balogh Pétert, Zlinsky Aladárt és Molnár Istvánt.

Nagyssy László indítványozza, hogy a fővárosban központi folyóirati könyvtárt kérjenek a kultusz-miniszteriumtól. Az egyes fővárosi középiskolák külön-külön 300-400 írtot adnak ki folyóiratokért évenként s e miatt a könyvtárak nem gyarapodhatnak. A tanár-egyesület magára vállalja a folyóiratok rendben tartását és a könyvtár rendezését, ezenfelül még hozzájárulna a helyiség költségeire is.

Jónás János (Pozsony) azzal toldja meg az indítványt, hogy a vidéknek is hozzáférhetővé tegyék a folyóirat könyvtárt. Ezzel elfogadták.

Szekely István (Székelyudvarhely) a vidéki tanárság átkának mondja, hogy boldog-boldogtan tanári címet használ. Német iskolai kategóriáknál is illetéketlenül használják a tanári címet, ezért a következő indítványt terjeszt elő:

Mondja ki a választmány, hogy a tanári címmel való visszaélést elítéli és

1. az illetékes miniszteriumokat felkéri, hogy a hatóságuk alá tartozó iskolai kategóriáktól közzül meghatározzák azokat, melyeknek taceróit a tanári cím megilleti.

2. Kérjék fel a belügyminiszteriumot, hogy mindenféle büvésztanári, ének-, zongora- és cimbalomprofesszori címet illetéketlenül használó egyénekre a törvényhatóságok figyelmét felhívja és közegeit szigoruan utasítsa, hogy a tanári cím használatával visszaélők ellen a törvény értelmében járjanak el.

Alexander Bernát (Budapest) úgy látja, hogy bizonyos humorral veszik ezt a kérdést, mert címkérésben élünk. Mindenki nagyságos, néhány év múlva mindenki méltóságos lesz. Még a tanítónak közt is nagy vita volt, hogy nének-e, vagy nagyságosak? A középiskolai tanárság a címkérésétől távol áll, tehát ebben nem kíván határozatot. Azt hiszi, hivatalos felszólítás nélkül is lesz, aki az illetékes köröket erre figyelmeztesse.

Szekely István erre visszavonja indítványát. Boróczy Endre a vizsgálati pragmatika dolgában indítványozza, hogy elaborátumot dolgoztassanak ki, amelyet már a nyári közgyűlésre előkészítsenek. Ezzel a gyűlés véget ért.

(A polgári iskolai tanárok gyűlése.)

A polgári iskolai tanárok reggel kileno órakor tartották gyűlésüket.

Lad Károly üdvözölve a vidékről fölrándult

tanárságot, rámutat az iskolaszékekről és gondnokságokról való új rendelkezésre és a tanárságnak a tanító-egyesületekből való kivételére, mely ténynek mindenike érdemes a polgári iskolák haláljára.

Ezután Perjessy László (Szeged) és Kramer József (Kismárton) előadói tervezeteket mutatnak be az új r szolgálati szabályairól. Mindenki indítvány szól külön a nyilvános és a magánvizsgálatokról. S míg a javaslatok úgy a tanártestületek, mint az igazgatók és a tanfelügyelők hatáskörét megszabják, addig egyuttal hivatala vannak újít állani az eddigi hibáknak, amelyek kivált magánvizsgálatoknál előfordultak.

Számos hozzászólás után csekély módosítással a Perjessy László szegedi igazgató tervezetét fogadták el.

Következett Szemes Adolf (Nagybecskerek) előadása a polgári iskolai tanárok nyugdíjgyéről. Javaslata a következő:

1. Az áll. polgári iskolai tanárok és tanítónők, mint állami tisztviselők, az 1885. évi 11. t.-c. alapján nyugdíjaztassanak, kiterjesztve rájuk az említett törvénynek a középiskolai tanárookra vonatkozó rendelkezéseit.

2. A községi és felekezeti tanárok az 1894. évi 27. t.-c. által létesített nyugdíjintézetbe vétesenek be.

3. Az orsz. tanítói nyugdíjalap új matematikai mérlegének összeállításánál kiszámítandó, hogy mennyivel járultak eddig a nem állami tanárok az alapoz és ez az összeg abból kibasítandó.

4. Ha mindez meg nem valósítható most, akkor legalább a szolgálati időt szállítsák le 30 évre, és fizetésemelésnél ne 50 százalékot és évi 2 százalékot, hanem egyszer s mindenkorra a fizetés 33 1/3 százaléka vonassék le.

Az egyesület husvétü választmányi ülésén fog a nyugdíjgyéről határozni.

KÜLFÖLD.

A pápa és Franciaország.

Budapest, december 29.

A pápának rendkívül érdekes, sőt egyes részeiben szenzációs nyilatkozatairól ad hírt egy párisi táviratunk. Egy francia újságíró abban a ritka szerencsében részesült, hogy a szentatya hosszabb kihallgatáson fogadta és meglehetősen fesztelően beszélgetett vele azokról a dolgokról, amelyek az egyház és Franciaország között legújabbban fölmerültek. Sok keserűséggel szolt a pápa arról a törvényről, amely most Franciaországban az egyházi kongregációk ellen készül. Hangja tele volt fájdalommal, de egyuttal respektussal a francia köztársaság irányában, amelyek belső dolgaiba semmiképp sem akar beleszólni. Annnyira óvatos és tapintatos a szentatya, hogy ismételve is hangoztatja tartózkodását a francia politikába való beavatkozástól és kiemeli, hogy nagyon meg fogja gondolni, hogy milyen módon szólaljon meg hivatalosan, mert őrtékedik annak még a látszatától is, hogy idegen szuverén léte egy állam belügyeibe ártssa magát.

Nagyon érdekes és megszivlelendő figyelmeztetés ez a harszó papsággal szemben, valamint nem kevésbé érdekes és megszivlelendő az is, amit a pápa a papoknak a pártpolitikába való elegyedése ellen mondott. Különösen ajánljuk a katolikus egyház fejének ezeket a nyilatkozatait a mi néppárti papjaink figyelmébe. Jó lesz elmélkedniük azon, hogyan férnek meg ezek a legilletékesebb nyilatkozatok azzal, amit ők hirdetnek és eslelkeszenek. A néppárt nálunk nemesuk a katolikus egyház hivatott védőjének hirdeti magát, hanem minduntalan azt a látszatot igyekszik gerjeszteni, hogy az egyház képviseletében, Róma jóváhagyásával folytatja igazgatásait. Erre semmiféle pozitív bizonyíték nem volt, de akadtak, akik hittek benne. Most, ime, van pozitív bizonyíték ellene. A pápa, aki annyira vigyáz az idegen állam jogkörének sértetlenségére a szekularizált Franciaország irányában, nem tiszteheti kevésbé aggodalmasan az idegen állam jogkörét és tekintélyét Magyarországgal szemben, ahol az egyház jogköre és tekintélye páratlanul nagy és hatalmas. És amit a pápa a pártpolitikáról az 5 üldözött, elnyomott és szegény francia papjainak mondott, az nem kevésbé áll a magyar katolikus egyházra is, amely szabad, hatalmas és gazdag. Amott még lehetne menteni a papságot, ha pártot ütné a köztársaság ellen; itt még csak érteni sem lehet

az egyház nevében, a vallás védelmének örve alatt, a magyar állam szuverénitása, a magyar törvények épsége és a magyar haza belső békéje ellen intézett pártütést.

Ha ezeket nem hiszik nekünk az elváltak és olvadult kortes papok, ime, higgyék el XIII. Leó pápa tekintélyének és ellenmondást nem tűrő bölcsességének.

Páris, december 29.

Henry de Houx újságíró, aki könyvet ír XIII. Leó pápáról, a minap érkezett vissza Rómából, ahol a pápa hosszabb kihallgatáson fogadta. De Houx erről a kihallgatásról a következőket jelenti a Matinnek:

A pápa felhasználta az alkalmat arra, hogy a papi kongregációk ellen Franciaországban tervezett törvény ellen való panaszait elmondja. Így szolt: Egy nép sinosa maga összességében a szentszékekkel szorosabb kapcsolatban, mint a francia, és én nem gondolhatok keserűség nélkül arra, amire most keresztényellenes lelkek Franciaország ellen készülnek, a nélkül, hogy a kormány fellépne ellenük. Már a mult esztendőben aggodalmának kellett volna kifejezést adnia az iskolatörvényjavaslat alkalmával, de hallgatott; most azonban Waldeck-Rousseau miniszterelnök toubousei beszéde után és az egyesülési jogról szoltó törvényjavaslat következtében apostoli kötelessége azt parancsolja, hogy beszéljen.

A pápa ezután kifejtette, hogy az egyház és Franciaország közt fennálló konkordátum kölcsönösen szabályozza az egymás iránt való kötelességeket. A konkordátum, igaz, hallgatóan a szerzetes-rendekre is kiterjed, de ebből nem következik, hogy a szerzetesség szabad zászmány és a törvény oltalmán kívül áll. Vajjon még a protestáns államokban is, mint Angliában és Eszák-Amerikában, ki vannak-e zárva a szerzetesrendek azokból a szabadságokból, amelyek a többi polgári megilletik és ugyan mi káruk volt ezeknek az államoknak a szerzetesrendek létezéséből?

— En sohamen bitorítottam föl a francia szerzeteseket arra, hogy Franciaország állami és pártpolitikájába elegyedjenek, sőt a francia kormányoknak egyik-másik rend ellen ilyen okból emelt panaszra miatt figyelemzést is küldtettem; de a kongregációkról szoltó törvénytervezet miatt nem hallgathatok tovább. Franciaországot az a veszedelem fenyegeti, hogy a Keleten el fogja veszteni szupremáciáját. Kínában is a franciák legnemesebb harcosai a keresztény civilizációnak és legderekből oltalmazói a katolikus misszióknak. Idegen versenytársaitok irgylenek benneteket e kiváltságos állástokért. Ezért kellett oly államférfiakról, akik nem viseltetnek Franciaország iránt barátságos érülettel, rágalmaszásokat hallanom a katolikus missziók ellen, amelyeket azzal vádolnak, hogy ők okozták a kínai zavarokat. Ezeknek a vádaknak csak az volt a céljuk, hogy a ti befolyástokat apaszszák és azoknak juttassák, akiknek csak az a dolguk, hogy kereskedőket és vállalkozókat oltalmazzanak meg Kínában. Nagyon esodákozom azon, hogy ezek az érdektől sugalmazott rágalmaszások lelkes terjesztőket találtak. A nem keresztény Franciaország nem lehet többé expanzív Franciaország. Még gondolkozom arról, hogy miképpen emeljem föl szavamot, hogy ne válóhassanak azzal, hogy idegen uralkodó létemre Franciaország belső ügyeibe avatkozzom. Mindenesetre kerülni fogom a tulságosan ünnepies, vagy a valóságosan szigorú formát, de a franciáknak értésére fogom adni, hogy a pápa tanácsa a jóbarát tanácsa. Hiszen akárhányszor intetem a katolikusokat, hogy szolgáldák a köztársaságot és ne harcoljanak ellené. Sokszor ellenszegültek ugyan intelmeknek, de a mostani gyöngyösetéget annak tulajdonitom, hogy érzelmükben nem egységesek s hogy tanácsomat nem eléggé szivlelik meg. Azok között, akik a francia befolyás örökségére áhítoznak, olyanok is vannak, akik régebben maguk is megpróbálták az üldözött politikáját. Ez a politika sokkal végzetesebb volt nekik, mint az egyháznak és végre is le kellett róla mondanok. Kívánom, hogy példájuk hasznára válják Franciaországnak.

Páris, december 29.

A La Croix címü lap a pápának a párisi érsekhez intézett levelét közli, amelyben a pápa azokat az érdemeket dicséri, amelyeket a vallási kongregációk az egyház és különösen Franciaországnak a Keleten való befolyása körül maguknak szereztek.

Érthetetlen hálatlanság volna, ugymond a levél ér

Szerkesztő: Karácsonyi Pósa Lajos
Negydedre 2 korona.

Ajándéku rendeljük meg a gyermekvilágnak Az Én Ujságom-at Pósa Lajos gyermeklapját. — A karácsonyi számot már megkapja minden előfizető s ez lesz a legzsebb dísz a karácsonyom. Negydedre csak két korona. — Előfizetheti a kiadóhivatalban Andrássy-ut. 10. sz. a. — Januárban minden előfizető gyönyörű mesés kalendáriumot kap ingyen.

AZ ÉN UJSÁGOM

együttal lemondás ezekről a politikai előnyökről, ha a kongregációktól a belsőidőn a szabadságot és békét elrabolnák. De ez egyáltalán nem is volna az egyháznak ünnepélyes szerződéseket biztosított szabadsága ellen. Ha a francia kormány abban a véleményben van, hogy ezek a szerződések tényleg tartalmaznak bizonyos megengedhetlen pontokat, úgy a szentszék ezeket a pontozatokat megvizsgálja és alkalmas módon segíteni fog a bajon. Ő szentsege kijelenti továbbá, hogy semmiféle fáradságot sem kímélt, hogy Franciaországban keresztülvigye úgy vallási, mint politikai tekintetben a kibékítés művét. Reá nézve igen fájdalmas volna, ha élete alkonyán látnia kellene, hogy a pártok küzdelme még szenvedélyesebben gyult ki. De ezért minden felelősséget el kell magáról hártania. A levél a francia püspökökhöz intézett azzal a kéressel és intéssel végződik, hogy hassanak oda, hogy az egyház joga és érdekei megóvassanak.

Uj császár Kínában.

Budapest, december 29.

Azt a meglepő hírt hozza ma a táviró Sanghaiból, hogy *Kvang-Szu* 6 felsége megszűnt császárrá lenni s utódja egy tizenöt éves fiú, *Tunghán* nevezetű, akit a császári sárga gyaloghíntón már el is vitték Szinganfuba. Igaz-e ez a hír, nem-e, senki sem mondhatja meg most Európában. Magánjelentéseken alapul, de éppen nem rejt magában lehetetlenséget. Ki az új császár? *Tunghán* nevű hercegről nem tudunk, lehet, hogy a táviró eltorzította a nevet s talán *Tuan* hercegnek arról a fiáról van szó, akit már egyszer trónörökösnek emlegettek.

Ha ez a trónváltás tény, akkor a hatalmak tárgyalási ismét elhúzódhatnak. Mert kérdés most már, vajjon *Kvang-Szu* még császár korában adta-e *Li-Hung-Cszing*nek és *Csing* hercegnek a tárgyalásra való felhatalmazást, vagy nem rejtőzik-e e mögött is kínai furfang s nem kell-e ez a felhatalmazás olyan időben, amikor *Kvang-Szu* már megszűnt császár lenni s legfeljebb mint magánember állíthatott ki egy teljesen értéktelen okmányt. Ha ez az utóbbi eset áll, akkor a nagyhatalmak képviselőit egyszerűen becsapták s nem marad más hátra, mint vagy trónvesztetnek nyilvánítani a mostani uralkodót, vagy valamiképp elfogni a hatalom mostani birtalait. Ami módfelett nehéz és kockázatos vállalkozás volna.

London, december 29.

A *Standard*nak jelentik Sanghaiból folyó hó 28-iki kelettel: Senszui magánjelentések szerint a császárné még akkor, mikor az udvar Tajenfuban tartózkodott, egy *Tunghán* nevű 15 éves fiút császárrá nevezett ki. A kinevező okirat megtiltotta, hogy az új császár trónraléptének híre nyilvánosságra hozzák. Az új császárt a császári sárga gyaloghíntóban vitték Szinganfuba. Ez a magyarázata annak, hogy *Kvang-Szu* császárnak megengedték, hogy visszatérjen Pekingbe. *Kvang-Szu* császár reformpárti barátait értesítette, hogy visszatér Pekingbe és kéri támogatásukat az ügyek intézésében.

Sanghai, december 29.

Kínai forrásból érkezett hírek szerint egy előkelő hivatalnok azt táviratozta Szinganfuból Sanghaiba, hogy a békefeltételeket közölték a császárral és császárnával, akik elhatározták, hogy a feltételeket elfogadják. Ez a hír azonban még megerősítésre szorul és egyelőre itt bizalmatlanul fogadják.

New York, december 29.

A *New York Herald*nak táviratozák Pekingből: A császári udvar a követek közös jegyzékére vonatkozólag kérdést intézett az iránt, hogy a takui erődöket le kell-e rombolni, a megnevezett hercegeket le kell-e fejeztetni és melyik helyet akarják a hatalmaságok megszállani.

Frankfurt, december 29.

Tiencinből táviratozák a *Frankfurter Zeitung*-

nak, hogy még néhány hónapig fog tartani, míg a béke létrejön. Az időjárás kedvezőre fordult, a szövetséges csapatok között kevesebb megbetegedés fordult elő.

London, december 29.

A *Pal Mal Gazette*-nek jelentik Pekingből e hó 27-éről: Jellemző példája az angol kontingens löbadi-szállásán uralkodó fejtelenségnek az a körülmény, hogy az angol csapatok teljesen távol maradtak a gróf *Waldersee* által megtartott karácsonyi dísz-szemlélről. Ez kizárólag az angol parancsnokló tábornok tudatlanságának tulajdonítandó.

Uj államszövetségek.

Budapest, december 28.

Rómából, Bukarestből, Belgrádból különböző új államszövetségek híre érkezik. Szólnak új kettes, hármas, sőt négyes szövetségekről, amelyek részben a Balkánra, részben Európá legkeletibb és legnyugatibb széléig nyulnak. Mindjárt itt megjegyezhetjük, hogy a szövetség-hírek legnagyobb részét újévi kacsának tartjuk, a megmaradó rész nem zavar sok vizet.

Az egyik szövetség-hírt a következő formában közvevüi velünk egy római távirat:

Több olasz lap a minap azt hangoztatta, hogy a hármas-szövetség immár tarthatatlan, s hogy Ausztria-Magyarországnak, valamint Olaszországnak a francia orosz kettős-szövetséghez kell csatlakoznia. Ezzel szemben a *Popolo Romano* azt írja, hogy az ilyfajta intelmek hiábavalók. A hármas-szövetséget nem azért kötötték meg, hogy az irredentának hódoljanak vele, valódi oáiának pedig kitűnően szolgát. Olaszország a jövőben is hű marad a hármas-szövetséghez, de azért fenn fogja tartani a jó viszonyt Franciaországgal is.

A római félhivatalos lapnak ez a kommunikéje fejen találja a szöveget. Semmi ok sincs arra, hogy a hármas-szövetség bármily irányban is módosuljon. Ez a diplomáciai mestermű kitűnően bevált s magában rejtja az európai béke biztosítékait.

Hasonlóképpen az újévi kacsák ketrecébe való az a belgrádi hír, hogy Szerbia, Törökország, Bulgária és Montenegro Ausztria és Magyarország ellen szövetségbe akarnak lépni. Olajat nem lehet vízzel keverni, két kard nem fér egy hüvelybe. Montenegro és Szerbia egyrészt, Törökország és Bulgária másrészt nem köthet szövetséget; az előbbi kettő közé a szerb nagyhatalmi kérdés, az utóbbi kettő közé a macedóniai kérdés helyezkedik átélhetetlen gát gyanánt. Ezt a hírt egy belgrádi új hetilap, a *Bratimstvo*, bocsátotta világra. Hogy ezzel az abszurd tervvel mégis foglalkozunk itt, annak az oka az, hogy az új lapot, általánosan elterjedt hírek szerint, a szerb külügyminisztériumnak ujonnan létesített „nemzeti propaganda-osztálya” szubvencionálja és a szerb külügyminisztérium sugalmasza. Remélhető, hogy a külügyminiszter ur sietve demontálja ezt a hírt.

A harmadik új szövetség-alakuláslról szóló távirat Bukarestből jött s így szól:

Az *Apararea Nacionala* című itteni újság jelentik, hogy gróf *Bulow* német birodalmi kancellár kedésére Románia és Törökország véd- és dicsővetséget kötöttek mindazok ellen, akik netalán meg akarnak zavarni Kelet-Európa békéjét. Oroszország ennek folytán rábirta Szerbiát és Bulgáriát, hogy egymás között szintén szövetségre lépjenek.

A román-török szövetség őshajléte éppen nem lehet inyunk ellenére, sőt őshajlétnak és üdvösnek tartjuk azt. Mind a két hatalmasságnak égető érdeke a béke fenntartása, kétszeresen kívánatos volna tehát az ő szövetségük a szüntelenül forrongó Balkánon, ahol eddig a béke eszméjének egyetlen szilárd őre szövetségesünk, Románia volt. Az apró-cseprő Balkán-államok megalomániájának fékmentartására jó volna egy ilyen szövetség, s ha *Bulow*nak sikerült ezt esakugyan nyelbe ütnie, úgy nem csekély szolgálatot tett az európai béke ügyének s nekünk is.

— BUDAPESTI NAPLO. December 31-én

új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méitőztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Ifjusági regényünk.

A magyar sajtóban a *Budapesti Napló* volt az első, mely a kicsinyekre is gondolt és nekik rendes mese rovatot nyitott. Őt esztendő óta száz meg száz új mesét vittek a mi vasárnapi számaink a bős gyerkekeknek, de még a nem egészen jóknak is. A jóknak jutalmul, a nem egészen jóknak pedig okulásért. S hogy a kicsinyekről nem feledkeztünk meg, hálásak voltak nekünk érte a nagyok.

Örömmel és hálával emlegetjük ezt mi.

Most a forduló új esztendő küszöbén, megint szántunk valamit előfizetőink gyermekeinek. A rendes mese mellett, melyet ezután is minden vasárnap közölni fogunk, már ebben a vasárnapi számunkban megkezdjük egy ifjusági regény közzétételét, mely aztán minden vasárnap pontosan ott lesz egy-egy új folytatásával a kicsinyek kezében. A mese a kisebb gyermekek számára, a regény a serdültebb ifjuság szórakoztatására.

Ifjusági regényünk címe

A szurtos királyfi,

és bájos, regényes mese keretében mondja el, hogyan jut egy kis királyfi közönséges inas — sorba, mert az édes apja megnehezte — és ki-téletli udvarából. Hogy ez a kis inas — a szurtos kis királyfi — hogyan válik ki az egyszerű emberek közül, hogyan szerez magának híveket, hogyan ütközik ki belőle a királyi vér, hogyan kerül egy kis leányka miatt bajba, hogyan bujdosik és hogyan menti meg ismeretlenül királyi atyját és testvéreit: ez teszi a regény változatos meséjét. Mély erkölcsi tanulsága pedig az, hogy milyen hasznára válik még egy királyfinak is, ha ott él a szegény nép körében s megismeri lelkét, gondolkodását, szíve minden dobbanását, lelke minden óhaját.

A szurtos királyfi

bizonyára szívesen várt olvasmányja lesz kicsinyeknek, de még nagyoknak is, mert írója rajongva szereti az ártatlan gyermeklelküket és gondja van rá, hogy a mesébe burkolt emberismerettel fölvertezze őket azokra a nehezebb időkre is, mikor minden mesénél többet ér nekik egy kis emberismeret. Ezt a komoly tendenciát fogják a regényben megbecsülni a nagyok s a kedves, mulatságos és tanulságos mesét fogják élvezni a kicsinyek.

minden vasárnap

egy-egy fejezetnyi folytatást fogunk közölni ifjusági regényünkben s a mi fiatal barátaink és bájos kis barátaink hálásak lesznek *Kabas* Edének (akit a nagyok már régen ismernek és olvasnak), hogy most az egyszer az ifjuság számára írja regényét.

Mi pedig szeretettel jelentjük előfizetőinknek, hogy minden jóakarukért cserébe ebben az esztendőben még valami kellemességet viszünk család körükbe. A gyermekek érdeklődése fogja megkoronázni annak a viszonynak bensőséget, mely a *Budapesti Napló* és olvasóközönsége között az esztendők során kifejlődött.

A nagyoknak hálánkat, a kicsinyeknek szeretetünket.

HIREK.

Viktória doktora.

Az udvari orvosok azt ajánlották az agg Viktóriának, hogy mielőbb utazzék dére. A királynő vagy Bordigharába vagy Cimierbe utazik. Az udvari orvosok kijelentették, hogy ebben a tekintetben kizárólag az egészségügyi és nem a politikai szempontot fogják szem előtt tartani.

Az angol királynő beteg és buskomor. Ez a hír sehol a világon meg nem lep senkit. Öreg már Viktória, ami maga is betegség s azonfelül sok keserűség, megbántás, messziről hangzó vád ostromolta mostanában: — buskomorra lehetne tőle fiatalabb királynő is.

Mély karosszékebe merülve, szótlan ül a legszegényebb királynő.

A windsori kastély termében pedig tanácskoznak betegségről az udvari orvosok.

— Egy jó hír talán visszaadná az egészséget! — mondja az egyik.

— Yes, mylord! Fején találta a szöveget. De a jó hír olyan orvosság, melyet ön nem tud preskribálni, meg én sem. Ezt a medicinát a magasból kellene kérni. Vállalkozik rá, mylord?

— Nem.

— Akkor hát ejtsük el a jó hirt.

— Amint gondolja, mylord. De annyit talán tartunk meg az ötletemből, amennyi benne használható. Vagy nem gondolja, kolléga ur, hogy a királynő betegsége politikai természetű?

— De, valószínűleg az. Sőt bizonyosan az. És minő konzekvenciákat von le kolléga ur ebből a diagnózisból?

— Hogy a kezeléstől hagyjuk ki a — politikát.

A kolléga ur diplomatikusan mosolyog.

— A konzekvencia eimés.

— Ön megsért, ha nekem elmésséget imputál. Ha elmés volnék, librettókat írnék Sidney Jonesnak vagy hadi tudósításokat a Timesnak. De én doktor vagyok és komoly, mint ön, mylord. Mikor konstátalom, hogy a felséges páciens betegsége politikai természetű, ezzel dokumentáltam, hogy tehetetlenek vagyunk bajával szemben, mert a politikát nem mi csináljuk, a betegség okát mi ki nem irtathatjuk. Ergo: súlyos a baj. A kezelése megköveteli, hogy semmit se ravszkodjunk, semmit se politizáljunk.

— Rendben van. Hallgatom, mylord.

— A királynőnek el kell utaznia. Három hely van, ahová küldhetjük. Az egyiket mindenesetre meggyógyulna, de azt mi nem fogjuk proponálni, mert az a hely a — föld alatt van.

— Brr!

— Konstátalom e közbeszólásból, hogy kolléga ur egy véleményen van velem. Marad a másik két hely. Az egyiket talán meggyógyul, a másikon semmire sem gyógyul meg. De az első hely francia földön van, ahol annyi sértés érte a felséges páciens: ellenségenek hazája az. A másik hely olasz terület.

— Értem, kolléga ur. Minden más időben olasz területre küldték a felséges páciens, de most félre a politikával. Most francia földre küldjük, mert csak ott gyógyulhat meg. Tehát nem Bordighara, hanem Cimier! Helyesen szölok, kolléga ur?

— Majdnem helyesen.

— Hogyan? Tehát mégse Cimier?

— De. Kétségtelenül. Csak ott gyógyulhat meg. Hanem azért talán mégis megfogdolandó . . .

— Hát mit csináljunk?

— *Habozzunk előbb egy kicsit . . .*

K.

Budapest, december 29.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— **Grof Lónyayék.** Griéből táviratozzák, hogy gróf Lónyay Elemér nejevel a Cannesba utazott. A grófi pár két hónapig fog ott időzni.

— **Az olasz királynő állapota.** Rómából táviratozzák, hogy a felhivatalos *Italia* mai száma megerősíti azt a hírt, hogy Heléna királynő örvendetes családi esemény előtt áll. A lap híre szerint ezt *Morisani* szenátor, a nápolyi egyetem tanára konstátálta, aki több ízben megvizsgálta az utóbbi időben gyöngéledő királynőt. A király az újévi fogadás alkalmával valószínűleg személyesen fogja tudni adni az örvendetes eseményt. *Milena* montenegrói fejedelemné nem sokára Rómába érkezik, hogy állandóan leánya mellett maradjon.

— **II. Sándor cászár szobra.** Szofiából táviratozzák a *N. W. Tagblatt*nak, hogy Arnado *Zocchi* párisi szobrászok II. Sándor cárt ábrázoló modelljét, amelynek a nagy mintája is elkészült már, bronzba fogják önteni és Bulgária felszabadításának emlékére napján Ferdinánd fejedelem személyesen fogja *Miklós* cárnak átadni a szobor kis mintáját.

— **Montenegrói vajda Budapesten.** A zimonyi esti vonattal *Miljanov* Márk, montenegrói vajda, a Kucok törzsének hajdani hős vezére, fővárosunkba nagy beteglen érkezett. Az öreg tábornokot, itteni ismerőse, *Popovic* Vazni István orsz. képviselő és a Tökőlyanum igazgatója, a pályaudvaron fogadta és a Pannónia-szállóban elszállásolta. *Miljanov* vajda holnap pihen és hét ón *Fiumén* át *Castelnuovo*ba utazik, hol súlyos bajának enyhülését reméli. A beteget neje, továbbá titkára és egy szolgája kíséri.

— **Az egyetem és a szent év.** A keresztényiség 19.0 éves és a magyar katolicizmus kilencszáz éves jubileuma alkalmából a budapesti tudományegyetem tanácsa holnap vasárnap délelőtt tíz órakor évzáró isentiszteletet tart az egyetemi templomban, amelyen testületileg vesz részt a tanári kar és az ifjuság. A hálaadó misét *Klinger* István siklósi apát, egyetemi tanár tartja.

— **Egy fejedelmi házasság akadályai.** *Madrid*ből jelentik, hogy az asturiai hercegnének *Károly* bourboni herceggel való házassága ellen az ellenzék főképp avval argumentált, hogy a herceg apja a góthai almanachban nem mint *Caserta* gróf, hanem mint nápolyi király van feltüntetve. A kamara legutóbbi ülésén a miniszterelnök erre azt felelte, hogy ez az állítás tévedésben alapszik, mert *Caserta* gróf a góthai almanachba nem mint király van bejegyezve, csak hercegi címe mellett az a megjegyzés áll, hogy a királyi felleg cím is kijár neki. Döntő érvül azt hozta föl, hogy abban az időben, amikor *Károly* herceg a római infánszó kezét megkérte, egy spanyol küldöttség III. Viktor Emánuel olasz királynak, a III. Károly rendjelet, Heléna királynének pedig a Mária Lujza-rend nagyszalagját vitte a régenskirályné megbízásából. Továbbá a házasságra vonatkozó összes iratokban gondosan kerültek azokat a kitételeket amelyek valamely idegen hatalom érzékenységét a legtávolabbról is sérthetnék volna. Valamint hogy semmiféle hasonló céltzu egyezmény sem történt a jegyepár között A második ellenvetést, hogy *Károly* herceg apja a karlista-mozgalomban résztvett, avval eilelszolyozta a kormány, hogy a herceg elismerte a spanyol uralkodási rendet, a minek bizonyossága az is hogy 1888. óta *Madrid*ban tartózkodott, sőt is ott nevelte és mindig a legjobb viszonyban volt a spanyol udvarral. Ezen érvek előtt végre meghajolt a többség.

— **Törvény a kereskedelmi alkalmazottakról.** *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter a kereskedelmi alkalmazottakra vonatkozó sokféle törvényes rendelkezéseket és rendeleti utasításokat, melyek szétszórta részint a kereskedelmi, részint az ipartörvényben találhatók, egyesíteti és a mostani viszonyoknak megfelelőleg módosítva, mint törvényjavaslatot még a jelen ülésszakban a képviselőház elé terjeszti.

— **Modern törökök.** Iju törököknek nevezik magukat azok a lelkes mohamedánok, akik reformálni akarják a mostani török állapotokat és arra törekednek, hogy a modern szellem ne csak a társadalmi téren hódítson, de elsöpörje az ósdi államszervezetet is. Propagandájukat természetesen államellenes cselekedetek minősítik és keményen büntetik azokat, akikről kitudódik, hogy az iju-törökök pártjának tagja. Még az ország határán túl is üldözik őket és mint *konstantinápolyi* tudósítónk írja, *Abdurahman* bejt, az iju-törökök londoni organumának, a *Kurdistan*nak szerkesztőjét a napokban a török bíróság in contumaciam életfogytiglani fegyházra ítélte. A szerkesztő természetesen nem siet hazra, hogy a törvénynek engedelmeskedjék.

— **Serpa Pinto halála.** A geográfiai tudományok nagy halottja van: elhunyt *Serpa Pinto*, az afrikajáró portugáli tudós, szülővárosában, Lisszabonban. Ezer veszedelem közepette kutatta át főképp a Zambezi folyó forrásvidékeit, amelyek addig ismeretlenek valának s kutatásainak eredményeiről nagyrészt tudományos munkákban számolt be a tudós világnak. Tegnap ragadta el a halál ötvennégy éves korában.

Serpa Pinto Sándor Albert 1846-ban született. 1864-ben a lisszaboni katonaiskolába került s mikor hadnaggyá léptették elő, beállt a mozambiki hadosztályba. Igazi hivatásának Mozambikban öbredit tudtára. Számos apró expedícióra indult innen, 1877-ben pedig, amikor már őrnagy volt, egy nagyobb portugáli expedíció vezetésével bízták meg. Utjának nevezetesebb eredményei, hogy felfedezte a Zambezi folyó azon mellékfolyóinak forrásvidékét, amelyek a Zambezi, Kvangó, Kvanca és Kubango közötti vízválasztó hegység fensíkján erednek. Egy világos, testzinű vándornépet is fedezett fel ezen a fensíkon: a kasszkvereket. Utja folyamán véres összeütközése is volt a benszülöttekkel s jölehet 5 maradt győztesnek, mégis igen veszedelmes helyzetbe került, mert teherhordói elszöködtöket mind. Lialujból a Zambezin indult *Serpa Pinto* fölfelé egészen a Viktória-víz-eséskig. *Sosongon* és *Pretórián* át 1876-ban *Aden*be jutott el *Serpa Pinto*, ahonnan azután Európába tért vissza. Utazását és annak a tudományosságra nézve is fontos eredményeit hatalmas kötetben írta meg, amely magyar nyelven is megjelent.

— **Köszönöm, császár ur!** Karácsony estjén a német császár sétál. Előbb persze elvégzi a fontosabb dolgait, aztán az adjutánsával ki-megy az utcára s először is körüljárja a palota körül az őrszemek faköpenyegeit. Mindenivé belop valami kis karácsonyi ajándékot, egy-egy aranyat. Azt hitték, hogy az idén a zavaros állapotok miatt elmarad a császári séta, de nem úgy történt. A császár nem engedett el egy jöttát se régi jó szokásából s miután a faköpenyekkel végzett, a *Sanssouci*-parkba ment. Mindenik munkásnak, aki ott dolgozott, öt-öt márkát adott. Később egy csomó szegény asszony jött velük szembe. Mindenik kosarat cipelt a karján, tele valami szegényes karácsonyi holmival. Egy kis hus, kenyér, lovacska a gyerekeknek — s egy-egy tallér került a kosarakba a császár jóvoltából. Míg körüljárták a parkot, kiürült az adjutáns zsebe, ami pedig ugyancsak tele volt, amikor megindultak. De még maradt benne egy friss-veretű szép kétmárkás. Ez egy kis fickónak jutott, aki kis kocsiban a hűgát kocsikázta meg éppen. Előbb eltátotta a száját, aztán otthagya a kocsit és a császár után futott és kiabált:

— Köszönöm, császár bácsi . . .

— **Gróf Tolstoj Leórol.** *Tolstoj* pompás egészségnek örvend; jókedvű és régi szokása ellenére szívesen elbeszélget vendégeivel. Ezt mondja el a nagy orosz íróról *mr. Eduard A. Steiner*, aki legutóbb *Jasnaja Poljanában* meglátogatta. Néhány hét múlva megjelenik a könyvpiacra *Tolstoj* drámája *Aholtst*. Azonkívül befejezte *A modern vabszolgaság* című munkáját, amely tulajdonképpen polemia egy német íróval. Beszélgetés közben *Tolstoj* ezt mondta *Steiner*nek:

— Sajnálom, hogy Mózes tíz parancsolatot adott ki, elég lett volna abból három is.

— Ne üj! Ne loj! és aztán a hetedik parancsolat, . . . hogy is szól. Az emlékezetem is cserben hagy már és ezzel ráülött homlokára. Már tudom: Ne kívánd felebarátodnak feleségét. Így a tízparancsolatból megtart az ember egyet, vagy kettőt, kiválógtatja a legkényyebbet és el akarja hitetni, hogy hisz az istenben.

— **Intentisztelet Kőbányán.** Szilveszter estjén, hétfőn, december 31-én délután négy órakor a kápolna-téri iskolában évzáró hálaadó intentiszteletet tart *Ményhárd* Frigyes evangélikus lelkész.

— **A féltékenység áldozata.** Véres dráma játszódott le a napokban *Nizza* legélénkebb utcáján. A dráma áldozata gróf *Bernovilly* szép, fiatal felesége, akire férje nyílt utcán hatszor egymásután ráült egy revolverből. A szerencsétlen asszonynak — bár patkában ömlött belőle a vér — volt még annyi ereje, hogy segél ért kiáltott és egy házba menekült, ahol nem sokára kielehelte lelkét. A grófné tizenhat hónap óta elváltan él férjétől, aki azonban öt tojton kísérite és *Argus* szemekkel őrizte minden lépését. A gróf — állítólag — már régebben kijelentette több rokona és barátja előtt, hogy megöli feleségét, mert nem tudja elviselni azt a gondolatot, hogy másé legyen. A gyilkosság után a gróf jelentkezett a rendőrségnel és bevallotta tettét. A rendőrség előtt nagyon nyugodtan viselkedett s a legkisebb megindultságot, vagy megbánást sem árulta el.

— **Schenk professzor újra könyvet ad**
 Kl. Schenk professzor kimondta a bécsi egyetem professzori kara, hogy nem tudos, hanem szédelő. És amint ez egyéb nagytekinetű tesztetekkel is megcsinálta, kissé könnyelműen s több rosszakarattal, mint amennyi szakértelmével hozták meg föltette a lejutó ítéletet, aminek az lett a következtése, hogy Schenk professzor nyugdíjba küldte a miniszter. Schenk tudnillik azt állítja, hogy a születendő gyermek neme előre befolyásolható s a tanártársai nem azért ítélték el, mert a teóriája nem igaz, hanem mert a teóriát illetlennek tartják a tudomány méltóságához mérten. Ez pedig nem egészen így van. A tudomány nem végződhetik ott be, ahol az illetlen s ezt a tudóst, aki nem üzletet akart csinálni, hanem tudományos alapon olyan régióba ment az ismereteknek, ahova őt a kolléga urak nem követhetik — igazságtalanság volt megfosztani a katedrjától. Ezt megírta már Schenk professzor egy mindjárt a nyugdíjaztatása után kiadott broszúrban. Kimondja, hogy a rosszakarat és a tudatlanság az üldözője és nem a tudomány. Megígérte azt is, hogy hallei magányában könyvet ír a maga védelmére s adatokkal fogja igazolni azt, hogy a teóriája nem agyrem, hanem hosszú tudományos vizsgálódás eredménye. A könyv már a nyomdában van s nincs kizárva az se, hogy megjelenése nagy felzúdulás lesz a bécsi orvosi egyetem professzoraira néve.

— **A vizsgálóbíró szobájában.** Joliet párisi vizsgálóbíró szobájában megrázó jelenet játszódott le a minap. Egy vitrioldráma szereplőit szembesítették; az áldozatot, egy Ferdinánd Collas nevű úgynököt, a vitriol teljesen megfosztotta a szeme világotól. Collas a kedvese volt egy Jeanne Moro nevű szobalány-nak, de egy évi viszony után más leányt akart feleségül venni. Ezért Jeanne Moro feleség állott és vitriollal arcul öntötte hűtlen kedvesét. A fiatal embernek operáción kellett átesnie, amely mind a két szemét áldozatul követelte. Collas Ferdinándot az őcsöce vezette a vizsgálóbíró elé. Amikor a leány megpillantotta, egy sikoltással a földre vetette magát és Collas térdét átkarolva fájdalmasan esengett:

— **Bocsáss meg, Ferdinánd, bocsáss meg!** Egész életemet neked fogom szentelni, téged foglak ápolni, érted fogok dolgozni, hogy semmitben se legyen hiányod! Bocsáss meg, a féltékenység vitt rá erre a cselekedetre! Sokkal inkább szerettelek, semhogy át tudalak volna engedni másnak! Az istenért, bocsáss meg!

— **Vissza, nyomorult!** — kiáltott rá Collas. — Gyűlöllek és megátkozlak! A te cselekedetre nincs bocsánat. Hármán esztendőmmel itt állok vakon, örökre vakon! Tudod-e mit jelent ez? Vissza nyomorult, átkozott legyen még az emléked is.

Jeanne Moro most a kezét ragadta meg a világtalannak s elhalmozva csókjaival, zokogva esedekolt újra:

— **Bocsáss meg! Bocsáss meg!**
 Az a szerencsétlen ember pedig visszakapta a kezét és magánkívül kiáltozta:

— **Soha! Soha!**
 Az őcsöce kivetette. Jeanne Moro pedig nagyot sikoltott és ájultan esett össze.

— **Farkaskaland.** Veszedelmes vadász-kalandja volt a minap két nagyváradi fiatal embernek, akik a karácsonyi ünnepekben vadászatra indultak. Középpony Kálmán Jüdbirökös fia, Középpony Dező joghallgató az unokáccsával. Középpony Kálmánnal Dunesd tájkára ment vadászni. Nyulat kerestek a hólepte mezőségen és a ritkás pagonybán, amikor egyszerre gyanus zörög hallottak az ágak közt. A két fiatal vadász neszeve állott meg s egyszerre a pagonyból egész farkas-csorda törtetett feléjük. *Lehettek az orda-sok mintegy tizenkettő, sötét fényben ragyogó szemmel, hátukon felforbort szőrrel.* A két ifjú tudta, hogy ha lélelmét árulnak el: veszve vannak, mert a puskájuk csak könnyű szerű volt megtöltve. Nem vesztették el a lélekjelenlétüket, hanem lövésekre kaptak a legyvert és közibe durrantottak a csordának. Egy pár farkas vonítása jelezte, hogy a lövések találtak, mire a csorda megfordult és gyáván elinalt. A két bátor ifjú persze vígan tört haza. Nagyváradra a veszedelmes vadász-kaland után.

— **Leégott fogadó.** Zürichből táviratozzák, hogy az *Azenstein*-fogadó az éjjel leégett. A tűz éjjel után egy óraker gyulladt ki és oly rohamosan terjedt, hogy semmit sem lehetett megmenteni. Az elpusztult fogadó Svájcnak legnagyobb hotelle volt. Csak az éjjeli őrv volt a fogadóban, amikor a tűz kiült.

— **Nyilvános olvasóterem Budán.** Az 1891-ben megalakult Budapesti Könyvtár-Egyesület a budai Vigadó épületében nyilvános olvasó-termet rendezett be. Az olvasó-teremben 2000 tudományos és kulturális mű áll rendelkezésre a közönségnek. A ternet január második felében adják át a nyilvánosságának, mikor is egész évre szóló igazolványokat bocsátanak ki, melyek az olvasó-terem látogatására jogosítanak.

— **Szerencsétlenül járt hajók.** Londonból jelentik, hogy tegnap óta nagy vihar dühög a tengeren s emiatt Dover és Calais, továbbá Folkestone és Boulogne közt nem járnak a rendszeres gőzösök. Az angol parok mentén több hajót ért szerencsétlenség. A *Primrose Hill* vitorlás *Holyhead* mellett hajótörést szenvedett. A legénységből csak egy ember menekült meg, harmincnégy a vízbe uladt a *Capricorn* nevű trieszti hajó, amely Cardiffból Bilbao feé tartott szintén elpusztult. Legénysége tizenegy osztrák és három olasz volt. Ezek közül az olaszok megmenekültek, de *kilenc osztrák elesett.* Négy ember meg a hajón van. Nagyon bizonytalan, hogy megmenekültek-e őket.

London, december 29.

A *Capricorn* gőzös katasztrófájáról még a következőket jelentik: A gőzös tegnap este Buda mellett az ar idején darabokra tört. A hajón maradt négy matróz közül az egyik a tengerbe ugrott és egy hajóroncsra a kikötő-töltéshez vetődött, ahol a közönség kimentette. Mindössze 12 matróz halt a tengerbe. Két olasz megmenekült A kapitány holttestét megtalálták.

— **Sok a koldus.** Az olyan koldus tudnillik, aki megélhetne a két keze munkájából is. Ezt mondja a székesfővárosi menedékházak igazgatósága. Megjegyztek egy egész csomó erőteljes férfit, akik évek óta él már a menedékházakban. Jóformán bennlők. A nap folyamán összekelődül annyit, amennyivel bejuthat valamelyik menedékházba s reggel, miután az éjjeli szálláshoz még meleg levest is kapott — távozik. Ezen a bajon — az igazgatóság véleménye szerint — csak úgy lehetne segíteni, hogy a főváros dologházakat állítana föl. Az ilyen vendégeket aztán oda lehetne utasítani. A menedékházakban különben a múlt évben több mint ötvenezer ember fordult meg s majdnem huszonegyezer adag ebédet osztottak ki.

— **Egy magdeburgi mérnök felolvasása.** A Magyar Mérnök-és Építész-Egyesületben ma rendkívül tanulságos felolvasást tartott *Fischer-Fordó* Imre, magdeburgi városi mérnök. Magdeburg város esatornázását és ezzel kapcsolatban a német városok közegészségügyi fejlődését ismertette meg szízes hallgatóságával. Elmondta, hogy esatornabázisokat a város nem a város mellett meglehetősen nagy Elba folyóba vezet, hanem a 11 kilométernyi távolságban évi gazdasági öntöző telepre s így a szennyvizek mezőgazdaságra értékes alkatrészeit kihasználatnak és talajszűrősként a esatornák felhasználatán vize kristálytiszta állapotban jut vissza az Elbába. Majd ismertette a magdeburgi mérnök a német városok vízellátását. A dél-német tartományokban az utolsó 25 év alatt körülbelül 2000 közönségen készült központi vízvezeték, igen sok esetben a kormány anyagi támogatásával. Hatalmasan fejlődtek a közegészségügyi többi intézményei s innen van, hogy a német városokban a halandóság egyre csökken. A hallgatóság mindvégig élénk érdeklődéssel kísérte a magdeburgi mérnök felolvasását és végül lelkesen megjelente.

— **Elrabolt milliómos-ru.** A Nebraska államban lévő Omahában történt, mint New Yorkból jelentik, hogy Cudahy milliómosnak tizenhat esztendő óta rablók megtámadták, magukkal hurcolták és csak váltságdíj ellenében adták vissza. Igazi amerikai vakmerőséggel hajtották végre a rablók cselekedetüket. Mikor a Cudahy-ru este átment a szomszédba, egyszer csak egy ismeretlen férfi megragadta, egy kosiba vetette, megkötözte, azután egy elhagyott házba vitte. Ott zsákok vetettek a fejére, hogy a jelen lévő emberek közül senkit meg ne ismerhessen. Majd apja vagyoni viszonyai felől vallatták ki, s a felől is kérdőzködtek, vajjon tudna-e érte huszonegyezer dollár váltságdíjat fizetni. Ezután az egyik rabló elment Cudahy házába és ott egy cédulát adott be, amelyen ez állott:

Az ön fia nálunk van. Biztonságban őrizzük, gondoskodni fogunk róla és huszonegyezer dollár ellenében vissza fogjuk adni.

Jack.

Végül még a hely és idő is meg volt jelölve a pénz átvételére végett. Amikor ez az ember visszatért társához azt mondta hogy Cudahy csak tízezer dollárt adhat a rablók mindenne el voltak készülvé üdözötés esetén még azt is elhatározták, hogy megölik a fiut, ha veszedelem fenyegeti őket aztán lóháton menekülnek. Cudahy már-már készen volt arra, hogy a retörtéséget felárnyalja és a hirtörök uszítsa, de a millió mosó, létevé fia életét, nem engedte ezt meg. Arra a pénzt a elzett helyen letették s a fia haza került. Omahában nagy volt az izgatottság, nagy tömeg vette körül a milliómos házat, de Cudahy csak annyit mondhatott, hogy a fia otthon van. Tartott a rablók bosszujától, ha többet árul el a dologból.

— **Csatal Zsófi árvának Fényes Béláné** (Budapest) 2 koronát küldött hozzá. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Egy vendéget minden terített asztalhoz.** Keves igazabb közmondás van, mint az, hogy ahol öten esznek, jóllakik a hatodik is. Hogy mi az a mennyiség, amivel benn az ebédli asztal körül jóllaknak az urak, azt nem igen tudja pontosan eltalálni a konyha. Azért hát úgy segít magán, hogy inkább többet főz, mint keveset. A több nem baj, a kevés öreg hiba. Ez a magyarázata annak, hogy az öt, talán nem is túlságosan éhes ember között, akik közül egy-kettő éppen csak azért ül be az asztal mellé, mert délbén ebédelni szokás — jóllakik a hatodik is, az igazi éhes. Es úgy lakik jól, hogy sommba se kerül, eszik a többivel. — Egy jólelkű asszony írja ezt nekünk s egyszermind azt indítványozza, hogy invitáljon meg minden család a terített asztalához egy szegény embert, például egy szegény diákot, akinek sehol se főznek. Sokfelé megvan a jókarat arra, hogy segítsenek a nyomorúságon, csak az az idő nem jut eszükbe az embereknek, amellyel az is jótékony ember lehet, akit nem áldott meg fölösleges földi javakkal az isten. Talán ez az a mód. Attól nem kell megijedni, hogy egy idegen arc is ott van az asztal mellett a sok ismerős között. Majd megszokják és gyönyörűségük telik majd abban, hogy egy minden különös áldozat nélkül megszabadítottak a mindennapi ebédelés legkeserveőbb gondjától egy még fiatal, munkára, esetleg a közönségesnél többre hivatott agyat. Méltóztassanak megmondolni ennek a jólelkű asszonynak az indítványát s a meginvitálás munkáját bizonyára ezer örömmel közvetítik az iskolák igazgatói.

— **Tűz a vízen.** Liverpoolból Sidney felé haladt Almora egy nagy tengeri bárka, és tüzet logot. A legközelebb eső öböl még 70 mérföldnyi távolságban volt a hajótól, mikor a kapitány arra a borzasztó tudatra ébredt, hogy a lángokkal kell megküzdenie a babok között. A vízi jármű belsejében az emésztő tűz mindinkább sűrű füstgomolyokkal borította el a földéleket o vanyaira, hogy néhány óra múltával a hajó-zók egyetlen nótágit, a kapitány feleségét, máris a tűs környékezte. A tüzet elnyomni lehetett elsőnek bizonyult és minden eredménytelen kísérlet okozta a legnagyobb veszélyt, annak a lehetőségét, hogy a lángok ereje megrövekszik és a pressegő tűz hatalmas sugárkévekben fog keresztül csapkodni a vízi alkotmány-nak összes alkotórészein. A tüzet lokálisan csak úgy lehetett, ha mentül kevesebb levegő talolt be a véletlen által megakotott tűzkatlanba. Amde a hajó élektamára éppen közvetlen szomszédságában volt a tüztörőnknek s így mint harmadik veszedelem csatlakozott a fenyegető tűzhöz és vízhez: az éhség. Egy cipő-kenyeret és egy zsák lisztet sikerült kiemelni az élektamarából és a kényserült merészségnek rögtön az lett a következménye hogy láng-oszlopok emelkedtek ki a földélezt közepén. De amikor legnagyobb fokára emelkedett a veszély, ugyanakkorra látható külségsébe jutott már a szabadító part. Az emberésnek alkotása, a vizet járó ia- és vasszerkezet győztesen került ki a ketős küzelemből, melyet a két hatalmas olem, tűz és víz egyszerre vitt meg vele. Lánggal égő állapotban sikított be a bárka az öbölbe és az impozáns látványt egy emberélet sem esett áldozatul.

— **Halalozás.** Grót *Leiningen Westerburg* Armin temetése ma déntan volt a Döbrentey-utca 12 számú házából. A gyász-epelel bevont lakás szobájában állt a ravatal, számos viaszgyertyától körülvéve. A díszes ércokporost sok szép koszoru borította s körüöttle a családtagok, jóbarátok ogiafias nevel, köztük *Ro-honczy* autornagy, téparancsnok, *Szalay* imre miniszter tanácsos, *Buschák* Péter, a 48-as honvédegyesület részéről *Mikar* Zsigmond az egyesület tag aival *Hadisy* hajózási és vasuti felügyelő a kereskedelmi miniszterium és a tolymaszabályozás számos tisztviselője stb. A halottat *Scholz* Gusztáv budai ág. év. le kész fuoszuatára el megható beszéddel. Ezután a koporsót az Entreprise emberei becsomagolták, kiszállították a keleti pályaudvarra. A halottat ítelbe viszik s ott január 2-án kísérik örök nyugalma helyére. A bodogut gróf fia volt grót *Leiningen* Károlynak, a hős vértanú tábornoknak. 1848. július 11-én született Pesten. A magyar királyi honvédségben szolgált, de megrendült egészsége miatt százados ranggal nyugalmába vonult. Azóta sok éven át Tüben működött, mint miniszteri biztos a Tisza-Duna belvízszabályozó társulatnál.

Rosenblum Armin magánzó és hó 28-án 63 éves korában meghalt. Az elhunytban *Rosenblum* Simon, államvasuti mérnök, édesapját vesztette el.

Tóth Gábor az oly fiatalon elhunyt *László* tőhercegnek hosszú ideig meghitt huszára, e hó 28-án a *Schwartz*-féle budai gyógyintézetben meghalt. Az elhunyt ő felségétől a koronás ezüst érdemkeresztet és Vilmos császártól a porosz koronarend aranyérmét kapta.

— **Elpusztult turisták.** *Gastein*-ből táviratozzák, hogy *Laimer* Károly a salzburgi Szarvas-szálló tulajdonosa és *Kindlgár* Ferenc salzburgi kereskedő tegnap lezuhantak a *Schwarzenberg*-ről és mindketten szörnyet haltak.

Még nem létezett eddig

1 pár csipkefüggöny
 2 darab 100 cm. széles
 elegáns kivitelben

98 kr.

Kapható kizárólagosan
 divatárnyházában
Lukács Mór József-körut 77-79.

Késői igazság. A Jean-Goujon-utcai bazár katasztrófájának utójátéka készül egyik párisi bíróságon. *Gentil* játékkereskedő, akinek felesége és anyósa benntvezett a tűzben, annak idején beperelte a játékkonysági bazár rendezőjét, bár *Mackaut kétszáz ezer frank kártérítés erejéig.* Még pedig százötvenezer frankot követel a feleségétől, ötvenezeret az anyósáért. A kereslet évekig hanykódott a különböző fórumokon és most, hogy valahára dűlőre került, a felperes már követte a feleségét: meghalt és követeléstől örökösei képviselik. Szóval az elégett *Gentil*nek unokahugai követelnek báró Mackautól százötvenezer frankot drága nagynénjükért. Ha netalán a felperesek megnyerik az ügyüket, alighanem gombamódra szaporodnának az ilyen igénypercek. Ezzel a fenyegető veszedelemmel szemben báró Mackau keserű humorral jó előre kijelentette egy párisi újságban, hogy egész vagyona, fájdalom, csak nyolcszáz ezer frank. Aktuális valutában: még három feleség és még három anyós.

A XX. század. Bécs városának magisztrátusa elhatározta, hogy december 31-én éjjelkor meg fogja ünnepelni az új század beköszöntését. A hercegek misét mond hűfőn éjjel tizenkét órakor, amelyre a városi tanács tagjai testileg mennek el. A város-házról vonulnak fel gyalog a Szent István-dómba *Luiger* vezélése alatt.

Házasság. Nagyrápolti dr. *Szentgyörgyi* Ernő belügyminiszteri segédigazgató, tegnap esküdtött örök hűséget szorkolai *Ságy* Melaniának, néhai szorkolai *Ságy* Gyula államvasuti tüzeltvezető leányának. Nász-egyed voltak *Fabiny* Teofil volt igazságügyminiszter és dr. *Pichál* Viktor királyi közjegyző.

Kondor Alfréd, a Budapesti Giro- és Pénztár-Egylet Részvénytársaság ügyvezetője, eljegyezte *Bányász* Elzát, *Bányász* Károly bécsi nagykereskedő leányát.

Lengyel Miklós Budapestről, eljegyezte *Rosenberg* Etelka kisasszonyt Miskolcra.

Budai Lajos Petroszenyiből eljegyezte *Kulcsár* Rózika kisasszonyt Ungvárról.

László Béla máv. hivatalnok Lugoson, eljegyezte *Surányi* Paulát Monorról.

Spieler Miklós Budapestről, eljegyezte *Perl* Zsigmond leányát. *Mariskát*, Keoskemétről.

Kovács Dezső gépgyári hivatalnok eljegyezte *Handel* Riza kisasszonyt, *Handel* Jakab ur leányát Budapestben.

Varga Sándor állatorvos, eljegyezte *Ungár* Hermin kisasszonyt, *Ungár* Albert fémáruháros leányát Budapestről.

Blumenfeld József s.-a.-új helyi terménykereskedő, eljegyezte *Króó* Lujza kisasszonyt Munkácsról.

Prohászka Béla budapesti fűszerkereskedő, e hó 25-ikén eljegyezte özvegy *Wlassics* Ferenéné ház- tulajdonos leányát, *Irént*ét, Ujpesten.

Segítsék a szegényeknek. A fővárosi előjárások buzgó ügyeszeretettel végzik gyönyörűséges munkájukat, a szegények segélyezését. A nagyközség és a nemes akciók mind fokozottabb mértékben támogatja. A Podmaniczky-utcai kenyérszítóboltban tegnap 10.100 adag kenyeret osztottak ki. A kenyérszítóbolt javára dr. *Balogh* Tihámér (Budapest) 10 koronát és *Glasner* Piroksa (Budapest) 2 koronát küldött ma hozzánk. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk. *Roseth* Gyuláné (Budapest) 7 koronát küldött hozzánk a szegény gyermekek felruházására. Az adományt *Mezei* Mór országgyűlési képviselő urhoz küldtük, hogy a vezetése alatt álló szegényeket főlrubázó egyesület céljaira fordítsa.

A kenyérszítóbolt javára újabban még a következők adakoztak: *Névtelen* 20 K., *ösv. Gröber* Izidorné 10 K., *Cseréi* István 5 K., dr. *Földák* 10 K., *Fischer* D. J. 5 K., *Krausz* Pál 10 K., *Woltitz* Vilmos 10 K., maloncszói *Elek* Pál 100 K., *Schlesinger* és *Pollákovics* 100 K., *Hoffmann* József cég 50 K., *Fürst* Jakab és fiai cég 50 K. Természetbeni adományokat küldtek *Jellinek* Irma 400 tápjegyet, *Első Budapesti Gőzmalom* 3 zsák lisztet, *Berg* József 100 darab kenyeret.

A VII. kerületi előjáráságnál ma a következő jótéteményeket jelentették be. A Dohány-utcai *Weingruber*-veudéglő érdemes tulajdonosa, *Dukász* Jakab, akinek nemes szívét a szegények jól ismerik, dec. 31-én ötven szegénynek adt ebédet: *Steiner* király-utcai pék öt-öt kiló lisztet és két-két kiló kenyeret ad a szegényeknek, december 31-én; *Heimbach* Jakab és fiai újév napján száz embert vendégnek meg Sajó-u. 6. sz. házukban. Utalványokat mind a három helyre a VII. kerületi előjáróság ad. *Szél* Samu fodrász két koronát és nyolevan fillért adott népkonyhai jegyekre, melyeket az előjáróság jog kiosztani. *Tausinger* Izidor, arany- és ezüstvésvő holnap, december 30-dikán tíz éhező gyermeknek adt ebédet lakásán (Király-utca 19. III. 9.) Az utalványokat a VIII. kerületi előjáróság osztja ki. A VIII. kerületi előjáróság a következő jótéteményeket kapta a mai napon: *Gemeiner* István tejkereskedő a Baross-utca 102. számú házában december 30-án, 31-én és január elsőjén 200—200 liter tejet oszt ki. A pesti szülő négyesület kétezer utalványt ad, amelyből minden nap százat oszt ki a VIII. kerületi előjáróság s amelyre meleg levest és egy darab kenyeret adnak a népkonyhában. *Kereky* Elek,

Hédervári-utca 29., egy zsák krumplit és babot, *Bravmann* Mór negyvennégy koronát V. K. pedig két korona talált pénzt küldött az előjárósághoz.

Arra a hírre, hogy a polgármester a VIII. kerületi előjárásának 1800 forintot adott a munkálatanok között való kiosztásra, a munkálatanok ma ezrivel lépték el az előjáróság épületét. Az összeget, amelyet a Pesti Hazai Takarékpénztár küldött a polgármesternek, a polgármester még nem adta ki, mert a munkálatanok küldöttsége megígérte, hogy a napokban át fogja adni a munkálatanok névsorát. Az összeget a polgármester meg fogja osztani a kerületek között és ezért a munkásoknak a lakásuk után illetékes kerületi előjáróságához kell fordulniuk.

Két találmány — huszonöt millió korona. A múlt év őszén a lapok után az a hír terjedt el, hogy *Glidden*, az északamerikai Egyesült-Államok egyik telefon-társulatának igazgatója, egy millió dollárt (majdnem 5 millió koronát) tűzött ki annak, aki olyan tele-on-készülékkel talál fel, amelyik a beszédet fel fogja és azt tetszés szerint bármikor továbbítja. Ezt a készüléket egy *Valdemar Poulsen* nevű dán mérnök találta föl és telephonographia a párisi világkiállításon is élénk feltűnést keltett. *Poulsen* lesz tehát az a szerencsés halandó, aki az egymillió dolláros összeget megkapja. A pénzt ugyan még nem utalványozták ki, de *Glidden* neve, aki a díjat kitűzte, elég garancia arra, hogy a feltalálónak kifizetik a nagy jutalmat. *Glidden* különben még sokkal tekintélyesebb összeget (mintegy 4 millió dollárt) ad annak, aki lehetővé teszi, hogy egy vonalon egyszerre több beszélgetést is föl lehessen fogni. Egy *Petersen* nevezetű angolnak valószínűleg ez is sikerülni fog, amelyben a *Poulsen*-féle készülékkel tökéletesbitése által közel áll a probléma megoldásához.

Villamos elgázolások. Három villamos-baleset történt ma a fővárosban, melyek közül kettő emberhalálal végződött. A *Szent-Lőrinc*-re vezető villamos vasuti sínnek mellett kocogott ma reggel szekérrel egy parasztember. A katonai lövész mellett valahogy elütötte a szekérrel egy a fővárosból kifelé tartó villamos kocsit. Az összeütközés oly heves volt, hogy a kocsi ülo ismeretlen kieselés s oly súlyosan megsérült a fején, hogy pár pernyen szenvedés után meghalt. Semmiéle irományt nem találtak nála s mint ismeretlen halottat vitték a boncoló-intézetbe. — A másik eset a *Sziget-utca*-ban történt. A *Rákóczi-Palotára* közeledő villamos vasut egyik kocsija elgázolta *Mundt* Lajos budapesti születésű 79 éves napszámost. Az éreget haldokolva vitték a *Rókus-kórházba*. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított annak kiderítésére, vajjon a szerencsétlenségekért kit terhel a felelősség. — *Kalamár* József, újpesti cipész a Váci-kört és a *Szercezen-utca* sarkán elgázolta a villamos. A szerencsétlen ember, akit saját vigyázatlansága tolytán ért a katasztrófa, meghalt.

Tót babona. Történelmi adat — írja az *Időjárás* — 1849-ből a következő eset, amelynek színheije egy vágydolgnyi íalu.

Egy jókedvű öregasszony szomszédait megtréfálendő homokot szedett kötényébe s forgó táncoclat fogadta szomszédait. A falu lakosai boszorkánynak nézték az öreg, aki — véletlenül éppen szarazság volt, — esőt hajt ki a községből. A kupaktanács rögtön tanácsot ült s elhatározta, hogy a községbeli öreg asszonyokat összefogdosztatja s a Vág folyóba dobja. A tanács ítélete így hangzott: *Az öreg asszonyok boszorkányok, a boszorkányok az ördög vén csontjait, így halálra velték!* S ezután a megyei hajdút meguk elé citalva, agyonitatták borral s ez részeg lövel vezetése a vad csapatot. Ez volt a büntetésnek nagyobb súlya. Több öregasszonyt fogtak már el, midőn az összetonyosult felhőköl halmas zápor erredt meg. Magától értetődő dolog, hogy a babonában hívő tömeg mindinkább megerősödött tévhitében. Ha véletlenül nem erredt volna meg az eső, a község összes vén anyókéi a Vág hullámaiban lenék haláluknak, mert a nép erősen hitte, hogy szárazságosináló boszorkányok laknak a községben.

Somossy Múlató. A *Somossy Múlató* nagy attrakciója, *Fregoli*, napról-napra zsufolt ház előtt eji bálmalatba csodás művészetével a közönséget. Legutóbb a *Cameleon* és *Sorrentoi nevelőintézet* című darabjaiban aratot nagy sikert *Fregoli*. Holnap, vasárnap délután és este kerülnek szüre ezek a darabok a *Somossy Múlató*-ban.

A os. és ktr. rendeleti közlöny (Verordnungsblatt) megjelenése után *Budapestben* *Blum* és *Társ* udvari egyenruházati cégnél (Sütő-utca 2.) volt elsőként betekinthető. Ennek következménye természetesen az volt, hogy a kinevezett váró tartalékos tisztjelöltek tömegesen látogatták ezt az intézetet még a késő éjjeli órákban is. Az említett cég bárkinek szívesen megengedi a rendeleti közlöny áttekintését és készségesen szolgál a szükséges felvilágosítással.

(x) **Egyenruhák, díszöltönyök és libériák, olasz vivőszerek** igen olcsón kaphatók *Tiller* Mór és *Társ* os. és kir. udvari szállítóknál Budapest, Váci-utca 35.

(x) **Dr. Kovács kőspasztája** (osakis félhold-alakú védjegyvel valódi) 8 nap alatt minden kezét gyöngéddé és fehérré varázsol. Egy tégely 60 kr. Főraktár: dr. Kovács gyógyszerháza Budapest, Gyár-utca 17. Megjelent „*Tölteit-lútkok*” kívánatra ingyen.

(x) **Szerencse malac, tombola nyeremények, Salta, Football Kortész Tódnárnál.**

(x) „**Verordnungsblatt**” és „**Rendeleti Közlöny**” megtekinthető *Blum* Sándornál Váci-utca 17.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

A Spielhagen-bankok bukása.

Berlin, december 29.

Berlinben és egész Németországban még most is izgatottak a kedélyek a nagy bankok összeomlása és a hallatlan visszaélések miatt. A porosz földhitel-részvénytársaság és a német Grundschuldbank letartóztatott négy igazgatójának magánvagyonát lefoglalták. Tetemesen fogja emelni a csőd-tömeget *Thorwaldsen* Krisztusának remek másolata, amelyet *Sanden* igazgató családi siroltjára készített s amelyet a törvényték szintén zár alá vett. *Sanden* jogi képviselője ugyan felelősséget jelentett be ez ellen, de kétségtelen, hogy a büntető-törvénykönyv 304. §-a alapján ez a szobornú nem tekinthető síremléknek s így árverés alá fog kerülni. Már ajánlottak is érte műkereskedők 50.000 márkát. *Potsdam* városában mérhetetlen felháborodást keltett az a híresztelés, hogy a bukott bankokban elveszett *Potsdam* városának minden vagyona. Ma a városi közzgyűlésen is szóba került ez a dolog, de kétségtelemül kitűnt, hogy *Potsdam* város pénze nem volt a csődbe jutott bankoknál elhelyezve. A vizsgálat kiderítette, hogy *Sanden* kereskedelmi tanácsos volt a főbíró; s a bankokban a legfontosabb állásokat rokonaival töltötte be, így *Puchmüller* helyettes igazgató, aki szintén le van tartóztatva, sógora, *Warsinski* Berthold pedig, a német Grundschuldbank helyettes igazgatója, unokaöccse *Sanden*nek. Valamennyi banknak a felügyelő bizottságában *Sanden* több közeli rokona foglalt helyet, sőt még a főellenőr is az. *Warsinski* aligazgató, akit utóljára tartóztatottak le, jóval a krízis kitörése előtt tudomást szerzett a nagy csalásokról. Tudta, hogy hamarosan bekövetkezik a bukás és négy héttel előbb a külföldre menekült. Hasztalan szólította fel őt a felügyelő bizottság, hogy jelenjék meg a közgyűlésen. Rokona, *Sanden*, mindannyiszor kimentette őt azzal, hogy súlyos beteg. Az ügyesség a birodalmi törvény alapján a család és a hűlten kezeles vádját fogja emelni a négy igazgató és církostársaik ellen.

Berlin, december 29.

A *Grundschuldbank* real-kötvényeinek tulajdonosai ma gyűlést tartottak, amelyen a forgalomban levő 94.365.900 márká értékű real-kötvényből 79.626.300 márká értékű kötvény volt képviselve; a gyűlés elhatározta, hogy a vezetőséget felhatalmazza, hogy a real-kötvények kamatait a fizetésbeszünetelés elhárítására és a csőd kiküldése előjából további intézkedésig azzal a jövedellel fölfüggesztesse, hogy ha a részvényesek közgyűlése elhatározta a társaságnak felszámolókat által leendő fölszámolását.

Berlin, december 29.

A *Grundschuldbank* részvényeseinek délután tartott gyűlésén 5.224.000 márká részvény volt képviselve. Minthogy kétség forgott fenn az iránt, vajjon a gyűlés háromnegyed többség nélkül jogosítva van-e a felszámolást elhatározni, a gyűlés elgondolt egy indítványt, hogy eltekintve a rögtön egybehívandó új gyűlés határozataitól, azonnal meg kell kezdeni a felszámolást határozatait.

Berlin, december 29.

A *Grundschuldbank* részvényeseinek mai gyűlésén az elnök közölte, hogy *Schmidt* Ede főkonzult, a porosz *Hypotheken-Actienbank* felügyelőbizottságának elnökét, elfogták.

Berlin, december 29.

A porosz *Hypotheken-Actienbank* záloglevél hitelezőinek ma közzétett jelentése konstataja, hogy a felszámolóintézetes feljegyzése által a csőd elkerülhető és hogy a záloglevél-forgalom e hó 15-én a jelzálogösszeget 7¼ millió márkával multa felül. Kedvezőbb eredményt nyújtott a jelzálog állami megvizsgálása. Az eddig megvizsgált 263 millió márká összegű jelzálogok közül 241 millió összegű jelzálo-

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlislegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

gok alkalmasak záloglevél-alapnak. A többi is legnagyobbbresi nyugodt lebonyolítás esetén teljes értékű. Ugyanez a bank revízió-biztonságának jelentése azt mondja, hogy a banktőke a legnagyobb mértékben veszélyeztetve van, ha ugyan jelentékeny része el nem vészett. Bizonyos, hogy a tőkének legalább fele behajthatatlan.

Modern dal.

egy megfagyott legényről.

Az ideál től első áldozata egy korcsmahós, aki Nagyberek melletti egy árokban megfagyott.

A levelező.

Rongy-e, vagy mi látszik a falu árkában,
En lstenem, bizony rongy lehetne bátran.
De mikor feje van, hogy lenne rongy szegény,
Nem rongy az nem rongy az: egy megfagyott legény,
Aki sokat ivott karácsony éjjelén!

Kéri, hívja sok nép, hej! de mind hiába!
Betezik a legényt meleg, puha ágyba,
Költögetik szóval, töltögetik szeszszel,
Figyelve gyengéden, halkán, csendes neszszel,
Kinyitja a szemét talán hogy még egyszer.

Felveti a legény üveges szeméit
A sok körülállón a hogy végigtekint,
Ajkaik megnyílnak, megremeg a szája:
Levelet, levelet Pestnek városába
Ottan is, annak is egy nagy utódjába...

Levelezőnk ime, hogy hallja ezeket,
Papírra vetette ezt az üzenetet:
Tisztelt szerkesztőség, nagyon beteg vagyok,
Nem élek meg többé semmiféle fagyot, ...
... És egyet sóhajtott, utolsó és nagyot...

Levelezőnk ámdé hozzá toldást is írt:
— Virágok díszítik fölöttem majd a sírt,
Akad tán olyan is, aki megírta még,
És rólan talán egy verset is írat még,
Mimha a tél első áldozata volnék!

Pont.

FÓVÁROS.

(*) A vízvezetékállandó bizottság ma délután ülést tartott. Halmos János polgármester elnöklése mellett. A vízvezeték igazgató által előterjesztett jelentés során tudomásul vette a bizottság, hogy a szent-andrei szigetről átvezető s a vízvezeték csőnek elhelyezésére szolgáló alagút teljesen elkészült. Elhatározták, hogy az alagút biztonságilag fogják megvizsgálni s átmenetnek rajta. Ez a szemle az újév után való első napokban fog megtörténni.

Azzal kapcsolatban, hogy a vízvezeték két nagy nyomó-csőnek az üblítése újból szükséges, a vízvezeték igazgató előadta, hogy ő ezt a saját felelősségére a múlt éjjelen egyikén már megtette s a művelet a vizsgálattal legkisebb megakadályoztatása nélkül megtörtént. Erre Halmos János polgármester azt jegyezte meg, hogy — mivel a csővek üblítése csak január 6-ikára volt kitűzve, — a vízvezeték igazgató úgy járt el, mint a háborúban az a tiszt, aki a vezérparancs ellenére is ütközést provokált. Almhogy a vállalkozás sikerrel jár, a főmentés is megadható.

Heltai Ferenc, arra való tekintettel, hogy a főváros összes vizsgálattal a két nagy víznyomó-cső épségétől függ, kívánatosnak tartja, hogy tartalék-cső elhelyezéséről is gondoskodjanak. Ez elvileg különben is el van már határozva s így csak a keresztülvitel módzatairól kell gondoskodni. A bizottság helyeselt, hogy a dolgot megszüntessék.

(*) Asszonyok az iskolaszékben. A fővárosi VII. kerületi 3. számú iskolaszék, legutóbbi ülésén egy tizenkét-tagú helyi bizottsággal egészítette ki magát, melynek feladata főleg az iskolaszék területén levő óvodáztatás feletti felügyelet lesz. A női bizottság tagjaivá Jókai Sándorné, Dióssy Lajosné, dr. Stössel Lipótné, Csányi Zoltánné, Halász Herberné, Hermann Ödönné, dr. Róth Pálné, Novák Ferencné, Moser Károlyné, Bartóczy Jánosné és Glotzer Józsefné urhölgyeket választotta meg az iskolaszék.

(*) Adóvallomások. A kerületi elüljáróság felhívja mindazokat az adózókat, kik III. vagy IV. osztályu kereseti adó, avagy tőkeadót — járulékos adó fizetésére kötelesek, hogy ezen adókra vonatkozólag a törvényi intézkedésükkel fogva az 1901. évre benyújtandó vallomásukat a törvényes következmények terhére alatt 1901. évi január hó 20-áig bezárólag nyújtsák be.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Hírek a Nemzeti Színházról. A párisi asszony próbálási párhuzamosan megkezdődtek az előkészületek Bródy Sándor *Hőfőherke* című regényes színdarabjából. Ezenkívül a *Paleskei nótárius* reprizére is most készül a személyzet. Ugy a bemutató, mint az újdonságzásba menő reprizé még január folyamán meglesz. Február havában az első bemutató *Lataki Andor A testvérek* című háromfelvonásos színműve lesz. A *Troilus és Kresszida*, amelynek tegnapi hetedik előadása zsufolt ház előtt folyt le, szerdán kerül ismét színre. Ez az előadás is hét órákor kezdődik. Újév ünnepén két előadás lesz a Nemzeti Színházban. Délután *A tékozló apa* kerül színre. A népszerűvé lett darabnak ez lesz az első délutáni előadás, este pedig a változatlanul nagy közönséget vonzó *Döleső* általános bérlésünnepben.

** Jászai Mari Kolozsvárott. Jászai Mari asszony rövid időközökben most már harmadszor hoz pezségést az ideál kolozsvári szezon klasszikus repertoárjába. A fényes nevű művésznő a jövő hét folyamán népszerű játékokat a kolozsvári színházban. Játékrendje: szerdán *Stuart Mária*; csütörtökön és pénteken a *Parlas*; szombaton *Elektra*. A Farkas két előadásán közreműködik Göt Sándor is, akinek a Farkas előadása szintén feltűnő művészi sikert hozott.

** Opera. Az Operaházban holnap, vasárnap, december 30-án P. Bianchi Bianca vendégfellépésével a *Hoffman meséi* kerül színre. A vendégművésznő éneki Olympia hármas szerepét, Coppélius-Dappertuto — Miraclet pedig *Kornai* adja először. Az előadást bérlőjökben (100. sz.) tartják.

** A Bölcösök negyedik felvonása. A Lipótvárosi Kaszinóban ma este Brienx nagyszerű darabjának, a *Bölcösök* negyedik felvonását mutatták be Kéry Klára, Dező József és Vízvári Gyula, Makai Emil öletek, jökevény átdolgozásában. A kis egyfelvonásos folytatása a *Nemzeti Színház* darabjának: Laurencnak időközben második leírását is született gyermeke és a Kanizsai, mint nagy Galeottó gyermeke bölcöséhez szölli Gireux urat. Így aztán mulatságos színezésben megismélednek az eredetiben komoly jelenetek, míg végre az ismét felkiáltással:

— Szabad lesz Laurenc!

a két férj, ki jobbra, ki balra eltávozik. A közönség, amely zsufolóság megtöltötte a Kaszinó nagyszínház, rendkívül sokat kacagott a mulatságos paródián, amelyet a szereplők kitűnően adtak elő. Különösen a Kéry Klára Márkus Emília-utánzása keltett viharos derűtséget. Mikor előretolta a sugólyuk alá oda kiáltotta a közönségnek Brienx morálját, a közönség egyszerre megfordult és percekig tapolta a háttérben rejtő Márkus Emiliát. Darab után a közönség Makai Emilt kívánta látni, aki hosszas hívás után meg is jelent. Az előadás előtt Mikszáth Kálmán humoros felolvasásán kacagott sokat a publikum.

** Kamara-hangverseny. Vasárnap 1901. január 6-án délután fél 5 órákor a Royal szálló dísztermében tartja a Grünfeld-Berkovics-Rékai-Bürger vonónégyes társaság ezidőtáig kamara-hangversenyt *Heufel Olga* kisasszony zongoraművésznő és *Takács Mihály* operanékes közreműködésével. Előadásra kerül Dvorák B-dur zongora-hármasa, *Angelus* Lisztől vonónégyesre és Mozart nagy C-dur vonónégyesre. Takács Keryul és Grieg-től énekel dalokat, zongorán kíséri Szikla A. karmester. Jegyek a hangversenyre Rózsavölgyi A. és társa udvari zeneműkereskedésben válthatók.

** Bemutató a Várszínházban. A *Nemzeti Színház* igazgatója a Várszínházban bemutató estét rendez, kísérletképpen olyan darabban, amelynek sok dícséretes tulajdonsága mellett a hangja előtt a *Nemzeti Színház* rendes repertoárjától. A kísérleti bemutató január 11-ikén lesz, amikor is Ferenczy Ferencnek háromfelvonásos színműve a *Rab télek* kerül színre. A darab a színház legjobb erőit foglalkoztatja.

** Kabelek Belgrádban. Jan Kubelik, mint tudósítónk Belgrádból táviratozza, tegnap a konakban a királyi pár előtt játszott. A hangversenyre ötszáz vendég volt hivatalos. A király a koncert után a szent Száva-renddel tüntette ki a művészt.

** Ocskay brigádéros. Hercegy Ferenc új darabját a Várszínház még januárban színre hozza. A színház a darabot a legnagyobb keretben mutatja be és különös gondot fordít arra, hogy az minden részletében hiven tükrözze vissza Rákóczy korát. A szerző maga bocsátotta a színház rendelkezésére tanulmányainak és kutatásainak anyagát; minden egyes díszlet, kosztüm, fegyverek, zászló stb. egykori rajzok és félfotók alapján készült. A darab a színház egész személyzetét foglalkoztatja. Ocskay brigádérosát Fenyvesi Emil, a nő főszerepét, Tisza Bonát, *Csillag Teréz* fogja játszani. A kuruc nótákat Kun László tanítja be.

** Budapesti színházokról. A budapesti színház- és zeneművészeti eseményekről kimerítő levelet olvasunk a bécsi *Fremdenblatt* mai számában. Az objektív tudósítás, amely alatt dr. Dösy Béla kollegának jegye van, kiterjeszkedik a közelmúlt minden jelentős művészeti eseményére. Így bőven szól a Nemzeti Színházról, a *Star* premiérjéről és *Lánczy Ika* asszonynak ebben a darabban arattott nagy sikeréről. Az Opera nagyszerű Offenbach-reprizé után *Csillag Teréz* vigszínházi diadaláról, *Gerő Károly*, *Bokor József*, *Rákosi Viktor*, *Guti Soma*, *Kéry Klára* és *Fedák Sári* sikereiről ad számot többek között a színházi levél. Dr. Dösy Béla elismerésre méltó munkát végez, mikor a külföldi sajtót kimerítően és hűséggel informálja művészeti ügyeiről.

** A gésa és a lovag. A *Vigszínház* japáni darabjának szövege és zenei anyaga már megérkezett. A drámát, amely a Sada Yacco előadásában két rövid felvonás volt, a Vigszínházal egy felvonásba vonják össze. A Sada Yacco híres szerepét Jászai Mari fogja játszani.

** Pálmai Ika bucsufelépése. Gróf Kinsky-Pálmai Ika a jövő év tavaszán örökös bucsut vesz a színházról s a Népszínházban utoljára január első felében lép fel. Három bucsu-felépése a következő lesz január 3-ikán, csütörtökön a *Nebántsvárd*, 5-ikén *Szép Heléna* és 7-ikén, hétfőn a *Huszárcsiny*. Ez előadásokra a rendes napi árakon válthatók jegyek a Népszínház-utca felőli elővételi pénztárnál.

** A Comédie Française megnyitása. Nagy ünneppé avatták fel ma a Comédie Française új építet palotáját. A színház teljesen olyan, mint volt kilenc hónappal ezelőtt. A remek foyerban a régi helyén van minden szobor és portait. *Voltaire* szobrának talpazata alá kerekéket alkalmaztak, hogy szerencsétlenség esetén ez a becses műremeket könnyen lehessen biztos helyre vinni. Több új lépcsőt építettek, a kijárásokat szaporították, az emeleti páholyokhoz lifteket rendeztek be. A megnyitó előadás meghívott közönség előtt folyt le. Jelen volt *Leubet*, *Lipót* belga király, a diplomáciai kar, a szenátus és a képviselőház elnöksége. A hölgyek báli öltözetben jöttek el. Kilenc órákor kezdődött az előadás a tradicionális háromszoros kopogtatással. *Coquelin cadet* költeményt szavalt, aztán *Corneille Oidjének* negyedik, majd a *Tudós nők* harmadik felvonása került színre. Az utolsó szám *Richepin* epilógusa volt, amelyben a *Comédie* valamennyi tagjának jutott szerep.

** Koncert populár naponta. Külföldi világjárók mintajára (mint Ehrbar, Bösendorfer termek) gazdagabbak lettünk egy hangverseny-teremmel a belvárosi kőházban, (Kossuth Lajos-utca 1.) melyben naponta készler: délelőtt 11 órától 11-ig és délután 6 órától 7-ig magas színvonalon álló hangversenyek lesznek. A nemesebb zene minél szélesebb körben való elterjesztése érdekében a hangversenyekre belépő díjat fizetni nem kell. Az első hangverseny sorozatot január 2-án délelőtt 11 órákor egyik legjelesebb cimbalom-művésznünk, *Pintér Pál* kezdi meg, melyben a cimbalom hangverseny-képességét új játékmódban mutatja be.

** Premier Nagyváradon. A nagyvárad *Szigeti-Színház*ban ma este bemutatták *Sas Edő Légytől* című színművét, amely a Dugonics-társaságban pályadíjat nyert. A színház zsufolóság telve volt. A darabban E. Kovács Mariska, *Szohner Olga*, *Peterdi Sándor*, *Balla Kálmán* játszották a főszerepeket. Előadás után a szerzőt és a szereplőket többször a lámpák elé hívta a közönség.

** A párisi asszony bemutatója. *Henry Begue* nagy érdeklődéssel várt darabja, *A párisi asszony*, a jövő hét péntekjén, január 4-én kerül először színre a *Nemzeti Színház*ban. Az újdonság szereposztása a következő: Du Mesnil — *Vízvári*, *Clotilde* — *Lánczy Ika*, *Lafont* — *Császár*, *Simpson* — *Dezso*, *Szobaleány* — *Boros Ferike*. A nyilvános írópróba csütörtökön délelőtt 11 órákor lesz.

** A postás stb. A Magyar Színház egész művészeti és technikai személyzete most teljes erővel *Moncton* és *Crayll* nagy angol operettjére: *A postás fura* készül. A pompás jelmezeket, melyekhez *Wilhelm* és *Shelley* londoni jelmezrajzolókat szolgáltatták a képeket három műteremben készült; az öt új szingardag díszlet elkészítése pedig a festő-termek egész személyzetét foglalkoztatja. A darab próza-jeleneteit *Szilágyi Vilmos* főrendező tanítja be; a kiállítás az igazgató személyes felügyelete alatt és az ő utasításai szerint készült. A táncokat és csoportjeleneteket *Crompton R.M.* a londoni *Gaiety-Színház* rendezője fogja rendezni, aki január 4-én érkezik Budapestre. A darab próbái naponta reggel nyolc órától délután 3 óráig fognak tartani. A címszerepét az igazgatóság *Székács Kornélnak* osztotta ki, az árnuba öltözött postás fut *Szeyer Iónka* fogja játszani. Játékosok még a darabban: *Margó Zelma*, *Ráza Lili*, *Székács Róza*, *Dóry Margit*, *Varga Anna*, *Báha Sári*, *Gombosági Margit*, *Ráthonyi Ákos Molnár László*, *Palásthy Sándor*, *Vidó Dezso*, *Boros Endre*.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, finanszíroz találmányokat és bejelentéseket, továbbá jogdíjakat és mustárakat. Felvilágosítás díjtalan.

Füredi Béla, Beóthy Zsiga, Giróthy Károly, kisebb szerepekben pedig az egész személyzet megfordul a színpadon. A zenekar betanítását Dondth Lajos kar-nagy végzi.

A férjek öröme. Valabregue új vigjátékából ma tartották a jelemzes házi próbát a Vigszínházban. A sajtó képviselőinek szánt nyilvános próbára hét/ón, e hónap 31-én délelőtti 11 órakor, a darab első előadása pedig szerdán, január 2-án lesz. A hét végéig minden este az új vigjáték van műsoron.

Az Urania-Színház Eészvénytaraság ma tartotta az Urania első közgyűlését Molnár Viktor miniszteri tanácsos elnöklésével. Az első színházi év eredménye biztató. A közgyűlés Klupathy Jenő egyhangulag az igazgatóság tagjává választotta. Végül Molnár Viktor miniszteri tanácsos, elnök záróbeszédében rámutatott a sajtó őszintén támogatására. A közgyűlés az elnök életével ért véget.

Magyar Színház. A Magyar Színházban holnap, vasárnap, az esti előadásban megismételték Mader Raoul és Pásztor Árpád a Primadonnák című operettjét. A délutáni előadás a mikáddó kerül színre, Katisha szerepében Fenyvesi Margittól.

Gyermekszínház. A Piroska és a Farkas, amely a Karácsony tündére című alkalmi darabbal együtt került színpadra, a gyermekszínház legutóbbi előadásán teljesen zsúfolt ház előtt folyt le. Holnap, vasárnap, megismételték ezt a két darabot. Kedden újév napján lesz Az Aranyhajcska, vagy Az anya álma című regényes varázsszere első előadása, dallal és táncal. A darabot Föld Aurél alkalmazta magyar színpadra. Az ujdonság fényes kiállítással kerül színre. Jegyek már délelőtti kaphatók. Az előadások délután fél 5 órakor kezdődnek.

Urania Színház. Pekár Gyula nagysikerű darabja, a XIX. század, a jövő héten éri meg huszonötödik előadását az Uraniaiban, mely alkalmával a szerző személyesen olvas föl. Ez a darab dominálja a színház jövő heti műsorát, Lyka Károly érdekes műtörténelmi tanulmányával felváltva.

Vidéki színészet. Makó Lajos egyévi temesvári működése teljesen elfeledtette a temesvári közönséggel a német színészetet. Makó kitűnő társulatával és precíz előadásaival el bírta érni, hogy a lakosság az a része is jár a színházba, mely egyáltalán nem tud magyarul és az előadások menetét német szöveggel kíséri. A műsor magas színvonalú. Legközelebb színpadra kerülnek a jövő évben a sikert ért darabok közül: A bölcső, A mintaférj, Tékozló apa és San-Toy. Makó már a jövő időnyre is szervezte társulatát. A távozó tagok helyébe szerződtette Horváth Paulát és Lövey Leót Kolozsvárról, továbbá Sárosi Paulát és Környei Bélát Debrecenből.

Színházak műsora. Nemzeti Színház. Hétfőn: Válás után. Kedden délután: A tőkező apa. Este: A bölcső. Szerdán: Trouiss és Kresszida. Csütörtökön: A bölcső. Pénteken: A párisi asszony (elsőszőr). Szombaton: A párisi asszony (másodsőr). Vasárnap délután: A nagymama. Este: A párisi asszony (harmadsőr). Hétfőn: A kaméllás hölgy.

M. kir. Operaház. Hétfőn: Nincs előadás. Kedden: Bánk bán. (P. Bianchi Bianca vendégfelléptével). Szerdán: Hoffmann meséi. Csütörtökön: A zsidónő. Vasárnap: Hoffmann meséi. (P. Bianchi Bianca vendégfelléptével).

Várszínház. Csütörtökön: A csapgyáros. Szombaton: Aesopus.

Vigszínház. Hétfőn: Tartalékos férj. Kedden délután: Coralie és Társas. Este: Feleségem nem sikkes. Szerdán: A férjek öröme (elsőszőr). Csütörtökön: A férjek öröme (másodsőr). Pénteken: A férjek öröme (harmadsőr). Szombaton: A férjek öröme (negyedsőr). Vasárnap délután: Feleségem nem sikkes. Este: A férjek öröme.

Népszínház. Vasárnap délután: Vöröshajú. Este: Napfogyatkozás. Hétfőn: San-Toy. Kedden délután: Az erdőb málkója. Este: San-Toy. Szerdán Napfogyatkozás. Csütörtökön: Nebántsvirág (Pálmay Ika felléptével). Pénteken: San-Toy. Szombaton: Szép Helona (Pálmay Ika felléptével). Vasárnap délután: Napfogyatkozás. Este: Felkő Klári.

Magyar Színház. Hétfőn: Primadonnák. Kedden délután: Angot asszony leánya. Este: Primadonnák. Szerdán: New-York szépe. Csütörtökön: Primadonnák. Pénteken: Szulamit. Szombaton: Primadonnák. Vasárnap délután: New-York szépe. Este: Primadonnák.

Urania Színház. Hétfőn: A XIX. század. Kedden három előadás. Délután fél 3-kor: Az elveszett paradicsom (Milton után), ezt követi: Velence. Délután fél 5-kor: A szeccsió. Este fél 8-kor: A XIX. század. Szerdán este fél 8 órakor: A szeccsió. Csütörtökön fél 8 órakor: A XIX. század. Pénteken este fél 8 órakor: A XIX. század. Szombaton fél 8 órakor: A szeccsió.

Új zeneművek. (Bárd Ferenc és testvére zeneműkereskedésében, Kossuth Lajos-utca 4. szám és Andrássy-ut 42. szám.) Sidney Jones San-Toy teljes zongora kivonattal; 6 korona. San-Toy potpourri 3 korona; keringő 6 korona. Mulder Staccato polka szöveggel, éneklő Soyer az Angot operetben; 1 korona 50 fillér. Udali: Csak egy kis lány (Du mein Gir); német és magyar szöveggel, 1 korona 50 fillér. Bauer: Miért vagy másé? Concert-dal német és magyar szöveggel; 1 korona 50 fillér. Huber: Csárdás Album, 12 újabb csárdással. Dienz Oszkár: Néger dai; énekelte Lindt Marcella a Gésákban; 2 korona. Volstead: Verobungswaizer; 1 korona 60 fillér. Stifter: Bur indiái; 1 korona 50 fillér. Décey 3 új eredeti magyar dal; 1. Pauszkodik a furulyám. 2. Magas a kaszárnya. 3. Barna kis lány levelet írt; 2 korona. Hegesz. mn. V. Joly. 13. sz. Buzsuzik a nap az égtől és Buzavirág a kedves két szemé; 60 fillér.

Hoffmann meséi a Telefon Hírmondóban. F. Bianchi Bianca asszony vendégfelléptével ma este újból Offenbach fantasztikus operáján, a Hoffmann meséi kerül színre

a Magy. Kir. Operaházban. A Telefon Hírmondó előfizetőinek szírazoktatására az előadást közvetíteni fogja, úgy hogy az abszonsok lakásaiukon is végighalghatják az opera előadását. Az opera közvetítése után 11 óráig egyhangú lesz hallható a Hírmondó kagylóin keresztül, melyet az Enke kávéházól — Zoltán Marci bandájának muzsikája — közvetít a Telefon Hírmondó.

Itt említi meg, hogy Silvester éjjelén az új század elérkezett a közepéig az időszámítás szerint pillanatnyi pontossággal jelezni fogja a Telefon Hírmondó, amennyiben pontban éjjeli 12 órakor riadószóval jelezni fogja a XX. század beköszöntését.

Primadonnák.

— A Magyar Színház bemutatója. —

Budapest, december 20.

Mader Raoul és Pásztor Árpád, a Kadétkisasszony szerzői, Primadonnák cím alatt új operettet írtak. Amelynek ma este volt a bemutatója a Magyar Színházban. A Kadétkisasszonynak a hazai operett-termelést meghaladó sikere volt, de nem hisszük, hogy egyedül ez a siker volt az, amely a szerzőket együttartotta új színpadi vállalkozásukban. Minden nagyobb élelítés nélkül is szomébe ötlenek az embernek bizonyos, hogy úgy mondjuk, lelki rokonszomságok, amelyek itt a zeneszerzőt librettistájával és a librettistát zeneszerzőjével összekötik. Mind a kettőt magasabb ambíciók hajszolják a munkára: Mader Raoul, a zeneszerző, az operett efemer köréből az opera felé hajlik; Pásztor Árpád a librettó-mókkák alantas színvonaláról a drámára akar áttérni. Mind a két embert szeretlen ambíció hajtja s valami arisztokratikus lenézés-sel (amelyet azonban leplezni igyekeznek) tekint alá a mai színpadi epigonokra, akik a bibliai átok szerint az aronk verítékével keresik a maguk minden évadbeli sikerüket, leggyakrabban hiába!

Itt hát egy jóvendőbeli operaszervezővel és egy jóvendőbeli drámaíróval van dolgunk; — mi természetesebb tehát, mint az, hogy összeülnek — operettet írni.

Foglalkozunk hát először is egy kicsikét a librettóval.

A Primadonnák szöveggönyvének librettistáját, úgy látszik, Leoneavallo: Bajazzók című dalművének a szövege inspirálta. Mint Leoneavallo, az ő pojácaja is kiugrik a függöny elébe, prólogust mond a mesterségeről s kitanit bennünket arról, hogy az ő keblében is érző, emberi szív dobog, amely ujjong, ha boldog, vézrik, ha boldogtalan.

Azán felgördül a függöny és rátr a meséjére: Egy falusi kovácsműhely előtt a gróf ur elegáns fogata összeütözközik egy vándor komédiáscsoportnak a szegényes kordéjával. Mind a kettőt meg kell reparálni s ez időt enged az első felvonásra. A gróf nincs egyedül: vele van Olivia, valamelyik színháznak az első osillaga, aki kedvese a grófnak. A komédiáscsoportnak is megvan a maga primadonnája: Clairette s a csinos leány szemet szur a grófnak. Ráveszi, hogy lépjen színpadra. Clairette mindjárt az első pillanatban kiézi Oliviviában a vetélytársnőt és enged a gróf hívásának. Vele megy Beppo is, a pojáca, aki szereti Clairettet.

A második felvonásban a két primadonna vetelkedik a grófrét, míg a szegény pojáca szive vézrik, mert Clairette nem akar visszatérni a kóbor komédiáscsoportba és hozzá. A haro felvonásban előntelen a gróf s csak a harmadikban ér véget nyit színpadon, mikor a két primadonna a közönség előtt áll egymással szemben. Clairette észrevesz vetélytársa nyakán egy kis aranyzívet, amelyet ő ajándékozott a grófnak s neki ront, hogy lépje nyakáról. Meg van a színpadi botrány, leeresztik a függönny s a történet a színpadok közt ér véget; Clairette visszatér az ő hűség pojácajához, Olivia pedig, a nagy primadonna, egy színházi karmesternek a feleségére lesz, aki erre a jellemző névre hallgat: Lopták.

Szóval, Pásztor Árpád erősen elkanyarodik a Leoneavallo erős drámaiságától és az operett egyedül üdvözítő burleszk-komikumához tér meg. Csak kacérkodik a drámaisággal és mindannyiszor igazi operett-felületességgel siklik el mellette.

A Primadonnák szöveggönyvének tehát erőnye, vagy hibája (már a szerint, hogy minek akarja venni valaki) az, hogy a lényeges mellékessé s a mellékes lényegessé válik benne.

A gróf urról, aki háborúságot szit két primadonna közt, csakhamar eltereli figyelmüket Lopták karmester ur, az a mulatságos zenei szarka, aki folyton zenét szerz, (persze idegen zenét!) s magát a két primadonnát is homályba borítja egy táncoskisasszony, aki nagy durrogás közt pattan ki egy óriási pezsgőspalacknak a széthulló cserépei közül, hogy kecses táncával és táncoló kecsével elbűváltson bennünket.

A Primadonnák szövegíróján, ebben a librettistájában, valahogy meg akarta osztani magát a komoly dráma és az operett-burleszk komikuma közt, s a mérleg az utóbbi javára billen el. Pásztor, itt is inkább a Kadétkisasszony jókedvű szerzője, akinek nem

egy vidám ötlete jól sül el. A komédiás-szerelem rajzával nem indit meg bennünket, de többször megnevetett egy-egy bohókás operett-tréfájával.

Mader Raoul a Primadonnákban szintén félre teszi magában az operaszervezőt és tisztá operett-muzsikát szállit. Mintha csak tartana attól a szemrehányástól, hogy operaszerű, vagy mintha be akarná bizonyítani, hogy par force operett-komponista is tud lenni, ha akar, csupa olyan zenei formát keres zenei gondolatainak, amelyek az operetben otthonosak: csupa keringő, polka, induló kergeti egymást s csak elvélve találkozunk egy-egy magasabb szárnyalású dallal. De az operett-sablomban is nemes izlés vezet a melódiainak a szövege a nagytudás muzsikust bizonyítja. Megragadóan szép a Primadonnák zeneszámainak a hangszerelese; azt mondhatók, hogy ebben több ez eredetiség és a lelemény, mint a kompozíciójában. Néhol-néhol egészen elvonja figyelmünket a zenekar a színpadon hangzó melódiától s a mestert inkább a hangszerelesben ismerjük fel, miut a komponistában.

Szóveg és zene azonban meglepő szépen simul egymáshoz, mint két olyan embernek a munkája, aki megértette egymást.

Az ujdonságot a legnagyobb melegséggel fogadta a közönség. A parütóra kiemelkedő számat (Clairette és Olivia beléptől, Beppo áriáját, Clairette dalát a második felvonásban, Olivia és Clairette duettjét) zajos tetszés kísérte s a legtöbbet meg is ismételték.

A két primadonna Szoyer Ilona (Clairette) és Margó Zelma (Olivia) játszotta. Mindkettő a legnagyobb buzgalommal alakította meg szerepét s egy-egy énekszámukkal igazi meleg, nagy tapsokat vívtak ki. Virágot is bőven kapott mind a kettő. Ráthonyi sok érzéssel szavallta a pojáca (Beppo) monológját s egy nagyobb áriát egyenesen meglepő szépséggel énekelte. Beóthy jó volt a grófnak kissé passzív szerepében. Egy kis szenzáció-számba ment ma este a pezsgőspalackból kipattanó Gombaszögi Margit, aki vakítóan szép volt és megragadó bájjal táncolt. Kis szölkjét is elég csinosan énekelte. Első sorban azonban Sziklai-ról kellett volna szólnunk, aki valósággal hőse volt az estnek Lopták karmester szerepében. Csupa ötlet és kedély volt ma este ez az ember, s alig volt mozdulata és szava, amelyet meg ne kagcagtak volna. Azt pedig, hogy a harmadik felvonásban hogy dirigál, csakugyan látni kell!

A Primadonnák szerzőit s a szereplőket együtt és külön az első és a második felvonás után nagyon sokszor hívták.

(M—2.)

Négy ezer korona.

— A Mészáros-féle pályázat előlése. —

Budapest, december 29.

Ma délután dőt el a Mészáros-féle pályázatok sorsa. A bírálók a Nemzeti Színház egyik csüdes szobájában, az igazgatói helyiségben gyűltek össze. Először a társadalmi színművek bírálásával megbízott urak ülészetek délután négy óratól ötig: Abrányi Emil, Alexander Bernát, Ivánfi Jenő és Náday Ferenc. Öt órakor a másik bizottság tagjai léptek sorompóba, hogy a történelmi drámára kitűzött pályadij dolgában kimondják az utolsó szót: Ambrus Zoltán, Bartók Lajos, Szacsay Imre és Tóth Imre. Mind a két bizottság élén Beóthy László, a Nemzeti Színház igazgatója elnökölt.

A pályázó drámáiról két év óta nincs szorenccsük. Tavaly nem volt semmiféle eredmény. Ma csak fél-sikerről számolhatunk be a bírálók referálása nyomán.

Harmincegy társadalmi dráma szerzője fölött kondukt meg ma délután — ezuttal másodsőr — a lélekarang. Akik a tavalyi meddő pályázatból tiltámadtak és új darabbal, vagy átdolgozott színművel konkurráltak a másodizben kitűzött két ezer koronáért: újra el vannak temelve, korona nélkül, mint a bukott királyok. Se korona, se koszoru. A bírálók többsége nem adta ki a jutalmat a társadalmi színműre pályázó titkos szerzők egyikének sem.

Csak egy bíráló (Abrányi Emil) javasolta, hogy a pályadijat adják ki a Rozsdás cimerek szerzőjének. Javaslattal azzal motíválta, hogy ámbár a darab itt-ott átdolgozásra szorul és szerkezetében, jellemrajzában módosításokat kíván: szerzője kiváló tehetségnek látszik, aki méltó a jutalom odaítélésével járó buzdításra.

A bírálók többsége szintén elismerte a Rozsdás cimerek jelesebb kvalitásait és a december 17-iki konferencián hozzájárult ahhoz a nézethez, hogy ez a darab a pályaművek közt aránylag a legfigyelemreméltóbb. De — mint Alexander Bernát kitűnően megírt jelentése mondja — míg Abrányi Emil a módosítások lehetőségében és sikerében eleve megbízott és ezért

a pályadíjat kiadhatónak vélt: a bizottság többségben levő tagjai a módosításokat sokkal mélyebbre hatóknak tartották, semhogy az átdolgozandó drámáról maguknak képet alkothattak volna.

A pályázatnak ez a része tehát másodszer is meddő maradt.

A pályázat másik fele — a történelmi dráma — több szerzővel járt. De a pályadíjat itt is csak szűkösséggel ítélték oda: három kettő ellen. *Ambrus Zoltán* és *Beothy László* nem-mel szavazott. *Bartók Lajos* és a Nemzeti Színház két *Imréje* (Szacsavay és Tóth főrendező) kiadta a két ezer koronát, még pedig meleg dicsőréttel. A jelítés levélből kitűnt, hogy a szerzők drámáiról, akit megkoronáztak és megkoronáztak: *Somló Sándor*.

A nyertes történelmi dráma voltaképpen egy trilógiának az első része, tehát nem befejezett darab. *Tóth Imre* áll a darab középpontjában, aki szervezi a kuruc-lázadást és elnyeri *Zrínyi Ilona* kezét. *Bartók* jelentése nagy elismeréssel szól a dráma történelmi levegőjéről és az alakok jellemzetes rajzáról. Az elnyomott, agyonkínzott nép, a vallásos meggyőződésben és politikai jogaiban megsértelt magyarok, az egész mozgalmak kor tragikus képe élénk színekkel domborodik ki s hang és szerkezet drámai erőre vall. Az egész trilógiának *Zrínyi Ilona* lesz a címe. A pályadíjnyertes első részt *Tóth Imre*-ről nevezi el a szerző.

A nyertes darabnak különben mindössze két versenytársa volt: a *Hungária* és a *Hűség és szerelem* című történelmi drámák. Mind a kettő gyöngye, szintelen. Az első az *Ember tragédiáját* utánozza, a második *Kálmán király* és *Predzlava* történetét dolgozza föl, kevés történelmi érzéssel és még kevesebb drámaisággal.

Alexander Bernát jelentéséből idézzük a következő részeket:

Az utolsó évek tapasztalatai szerint a drámai pályázatokat az a veszedelmes fényegyet, hogy hiteltelnek vesztik. A legkülönbözőbb pályázatok szinte egyhangulag bizonyítják, hogy a pályázati irodalom nem áll a mai magyar dráma színvonalán, amiből következik, hogy hívatott íróink kevés kivétellel a kezdőknek, a műkedvelőknek, vagy a színpadon nehezen sikert arató íróknak engedik át a tért. Sem a csendő jutalom, sem a messze hangzó elismerés nem vonzza többé jobb íróinkat. Rendjén van, hogy a fiatalok pályázatokon próbálják meg erejüket, de sem irodalmunk nem oly gazdag, sem színházi viszonyaink nem oly kedvezőek, hogy az irodalmi pályázatok elárthatatlanságát aggodalom nélkül szemlélhetjük.

Az idei Mészáros-pályázat egyetlen egy kész színpadi mű sem emelkedett ki.

A jobb művek írói is többnyire csak technikai készségüket, drámaépítő ügyességüket mutogatják, de majdnem mind kopott nyelven írnak, kopott eszközökkel dolgoznak. Társadalmi színművek akarnak lenni, de nem figyelik meg társadalmunk életét, nem hoznak igaz alakokat a színpadra, nem lépnek meg új gondolattal, vagy a réginek új formájával. Leggyöngyöbb oldaluk az irodalmi forma és a lélektan. Régi darabok töredékeiből rakják össze műveiket, nem érzékelik bennük az élet lüktetését, ők sem élik át műveiket, miniket se tudnak megragadni. Bár volnának kevésbé ügyesek és eredetibbök, igazabbak. Mindenütt a művészetben új élet mutatkozik, nagyobb igazságra, közvetlenségre, valóságosságára való törekvés és a mi íróink közül annyian csak másolásokat másolnak!

A következő darabok mégis említést érdemelnek:

Két szerelem. Témája régi divatu, de kedves és magyaros ízü: szerelmek közt a dac és büszkeség komédiája.

Boszás címerek. Társadalmi ellentétekből akarja a drámai szikrát kipattantani. Az elzúllott gróf elveszi a milliomos zsidó leányát. Minden fény a leány részén van, süttöt árnyék a grófné. A gróf hitvány, jellemtelen, ostoba és makacs; a leány fenkölt lelkű, szép, jó, ideális. De akkor miért megy nőül a grófnak? Ha olyan, amilyenek a szerző rajzolja, akkor nem lehet a gróf neje; ha a gróf neje lesz, akkor nem lehet olyan. Amint mondják. Az apa hiszágra készíti a házasságra és titkos szerelmének reménytelensége. De az apa nem számít a darabban, olyan elmosódott az alakja és ez a titkos szerelem is olyan titkos, hogy alig érezzük. Lehet-e erre az alagra igazi drámaíró? Csak mellesleg említem, hogy a zsidó milliomosok, csekély kivétellel, nem aspirálnak mágnásokra leányaik számára, ebben tehát külső igazság sincsen. Igaz, hogy ezeken a bajokon lehetne segíteni mert az a milliomos lehetne keresztény polgártárs is és a leány karakterét is lehetne olyképp alakítani, hogy házasságát jobban magyarázná. Ebben egyetértek az egész bizottság, de ez mégis új darab volna, és ezt előbb látnunk kellene, mielőtt megjutalmazzuk. A szerző a drámát ekképp oldja meg: a hitvány gróf neje szeretni ideális. Derék itju szomszédját, akit milliomos apja kipörölt birtokából; a grófné lózáradék munkások megüldik és az ideális nő az ideális ifjú lehet. A bizottság erősebb írói tehetséget látott benne; néhány igen jó jelenet akad és egy kitűnő alak, egy öreg szélely paraszt oseiéd. Ebből az írótól még jó darabot várhatunk.

Egyenlőség. A modern szocialista mozgalmakat használja háttérül, komolyabb törekvészel; de a szerző gyöngön komponálta darabját és a drámai fejlődést nagyon is regényes fordulatokkal akarja elérni.

A szerzőben van írói tehetség, de a szocialista háttér is gyöngye, az alakok is csak regényalakok, a lélektani megközelítés pedig mindenképpen gyöngye.

Klára. Ebben a darabban van a legtöbb megfigyelés, a legeredetibb ötlet és sok mozgalmasság. A politikai kapaszkodókat a szerző riktó színekkel, karikatúrakereszten, de nem igazság nélkül festi. Kár, hogy a végén rémdráma lesz a darabból.

Szent hazugság. Legkeresebb a meséje, de szintelen, sablonos nyelvű, nehézkes meneti. Mintha regénynek készült volna. Hőse Jókai-léle alak, nagy-lelkű, nagytehetségű, a végsőig önlelőző. Persze vérmélen dráma. A darab előzménye: öngyilkosság. A darab végén pedig egy ember, akit a története összelügg ezekkel az előzményekkel, gyilkosságot kísért meg, aztán megőrül, aztán megöli magát. A mese kerek, de nem jó; a darab figyelmen van megcsinálva, de fájdalom, csak meg van csinálva.

Ez az öt darab bővebb méltatást érdemelt. Van még egy, de ez a pályázat háttéréinek nem felelt meg, mert nem társadalmi, hanem történelmi színmű; a történelmi pályázatnak sem felelt meg, mert nincsen versekben írva. Mégis emlitem, mert szerzőjében tehetséget látok és ez eléggé kiment, ha legalább ráutalok. Címe: *Forgách Zsuzsánna*.

A jelentés végül még két darabot emel ki a pályaművek tömegéből: a *Hazugságok* (Jelige: That is the question) és a *Rossz nevelés* című társadalmi színműveket.

A bizottság azt indítványozza, hogy a pályadíjat *Harmadszor* is tültsék ki.

Megemlítjük végül, hogy a 33 társadalmi színműből kettőt még a döntés előtt visszavontak: a *Hullámok* és az *Alarc* című darabokat.

MŰVÉSZET.

□ A magyar iparművészeti társulat karácsonyi kiállítását állandóan nagy közönség látogatta. Ezért a társulat elnöksége elhatározta, hogy a kiállítás utján egészben meghagyja. A nyitási idő újévtől kezdve annyiban szenved változást, hogy hétköznapokon, *hétfőt kivéve*, a kiállítás 9-től 1-ig látható, este pedig *hétentkint csak egyszer*, még pedig szombaton 5 órától 8-ig.

□ Magyar műtárlat Bukarestben. Ezelőtt egy-két hónappal *Erdélyi Béla*, a szegedi képművészeti egyesület igazgatója felvetette az eszmét, hogy Bukarestben magyar képműtárlat kellene rendezni s ez ügyben érintkezésbe lépett a budapesti tőli tárlat megnyitása alkalmával a magyar művészekkel. Fáradozását örvedes eredmény kísérte: Románia művészei szívesen fogadták az eszmét s elhatározták, hogy maguk is támogatják a magyar kiállítást. *Erdélyi Béla* most Bukarestbe utazott, ahol megállapítja majd az intéző körökkel a kiállítás rendezésének a módjait.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ A „Madách” Irodalom- és Művészetbarátok Köre pénteken, esti 6 órakor tartotta a *Saskör* dísztermében első felolvasó estélyét. A szép számban megjelent előkelő közönség élénk érdeklődéssel hallgatta dr. *Podnár Zsigmond* egyetemi magántanárnak *Madáchról* tartott előadását, melynek befejeztével a tudós tanárt lelkes ovációban részesítette.

□ A Magyar Történelmi Társulat január 3-ikán, csütörtökön, déntan 6 órakor a Magyar Tudományos Akadémia heti ülésében tartja a karácsonyi szünet után első választmányi ülését.

□ *Salamon Ödön monte-karlói* könyvének második kiadása e napokban jelent meg. Az első ezer néhány hét alatt elfogyott. Különös aktualitást ad ennek a magyar olvasóközönség minden rétegében elterjedt könyvnek, hogy „a monte-karlói fejedelemség” című első fejezetét finom és elmesés szatírával írja le a monacói fejedelmi palota csendéletét, amely most válpörrel végződik.

□ A Vasárnapi Újság december 30-iki száma Knopp Imre festőművészünk „Szent éjszaka” című festményét közli nagy alakban mellékletül. A szímet még 22 kép szíti. A tartalomról kiemeljük a következőket: 1900—1901 (Goró Lajos rajzával). — Kéltények, Lampérth Géztól. — Elbeszélés. Irtá Mikszáth Kálmán (Lének Lajos rajzával). — A legbátulós pad. Visszaemlékezés. Irtá Jókai Mór. — A Műcsarnokból képekkel. — Öloművés 6-esztendő 6-szakáján. (Képpel Lének Lajostól). — Vörösmarty levelezéséből. (Kiadatlan levelek nyomán). — Krüger legújabb arcképe. — A lugosi új színtárs (képpel). — Párisi divatlevél (divatképpel). Irodalom és Művészet. Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedszáz négy korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.)

□ Az állatok világa. *Ereim* világhírű művének magyar kiadásából most hagyta el a sajtót a 8-ik füzet. A *Méhegy* Lajos tollából folyó magyar átdolgozás mind nagyobb érdeklődést kelt, az állatok világa a *Légrády*

Testvérek kiadásában jelenik meg. Egy füzet ára 80 fillér.

□ Új Idők. Hetedik évfolyamába lépett az Új Idők. *Herczeg Ferenc* kitűnő képes betilapja. Az új év első száma egy művészi díszben, mint válogatott irodalmi tartalmában csupa elsőrangú munkával kedveskedik a magyar családoknak. Új nagy regény indul meg benne: *Herczeg Ferenc* írta *Pogányok* címmel: a regény a magyar óskorban játszódik. Elbeszélést *Szomaházy István* írt, adriai emlékeket *Kozma Andor*, az iparművészet mesteréről *Ljuka Károly* ír, utazás a nap körül címen *Feszl Géza* ír a bölcső, menyasszonyi fátyol és szemedő statisztikájáról, az Idegen írók rovatában a világhírű *Sienkiewicz* mutatja be a lap, *Keve* a magyar államiságról ír. *Horkayné* önagsága, az *Új Idők* régiől fogva kedvelt elmés teretelője szikráival zsáirával beszélget az újzetendő-ről. Termékek aktuális és művészi kép díszíti ezt a szép számot, amelyet egyszerű kérésre mutatványul ingyen küld bárkinek a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10.), ahol a lapra negyedévi négy koronájával elő lehet fizetni.

A közönséghez.

A *Budapesti Napló* minden előfizetője megkapta már az ingyenes balesetbiztosításáról szóló kötvényét. A *Mannheimi Biztosító Társaság* magyarországi vezérképviselőse halál és rokkantság esetére kétezer koronát, vagy a baleset mérvének megfelelő összeget biztosít január 1-től kezdve a kötvénytulajdonosoknak, illetőleg a *Budapesti Napló* előfizetőinek.

Ujnonnan belépő előfizetőink az előfizetési díj beérkezése után tüstént kézhez kapják a kétezer koronáról szóló balesetbiztosítási kötvényét. A biztosítás az előfizetési díj postára adását követő déli tizenkét órakor kezdődik és az előfizetés lejártá után való nap déli tizenkét órájkor végződik.

A *Budapesti Napló* ingyenes balesetbiztosítása, miként a kötvény hitelesen tanúsítja, kiterjed mindennemű balesetre, amely a biztosítottat akár otthon, akár útközben, hajón, kocsin, vonaton vagy hadgyakorlaton éri.

Az előfizetés ténye Budapesten nyugtával, vidéken feladóvevényvel igazolandó. Ezeknek az igazolványoknak a megőrzése ajánlatos. Ha elveszne egyik-másik, a *Budapesti Napló* kiadóhivatala egy levelezőlapon nyilvánítt kérésre szívesen állít ki díjtalanul másolatot.

Baleset esetén táviratilag vagy expresszlevélben célszerű a jelentést megtenni a *Budapesti Napló* kiadóhivatalának.

A *Budapesti Napló* előfizetőinek a *Mannheimi Biztosító Társaság* magyarországi vezérképviselőse (*Fényes Miklós* igazgató) másnemű baleset-, betörés-, szállítmány-, szavatossági és üveg-biztosításnál öt százalék engedményt ad a rendes díjtáblához képest.

Ujnonnan belépő előfizetőinknek díjtalanul megküldi a kiadóhivatal a *Budapesti Napló* 1901-re szóló díszesen kiállított naptárát.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ *Kártyapör.* *Periaky Kálmán* ügyvéd, *Gály Lajos* pedig kártyázni szokott. Csak nagyban s mivel-lyet idehaza nem igen akad igényehez méltó kompánia, rendszeren külföldön. Mind a két ur pedig arról nevezetes, hogy állandóan a büntető járásbírósg előtt állanak s egyik a pénzt keresi a másikon, a másik pedig a becsületet az egyikken. Ma is találkoztak *Wiener* bíró előtt. Mai találkozásuk arra a fejleményekre vezethető vissza, amelyeket *Gály Lajos* tett egykori ügyvédje, *Periaky* ellen, sikkasztás büntette címén. Ezeket a fejleményeket az ügyesség megszüntető határozattal tette félre, mert elszámolási viszonyt látott az ügyvéd és kliense között fennforogni. Ezt a megszüntető határozatot a kir. ítélőtábla is helybenhagyta.

csapat az ellenséggel harcolt, egy másik ellenséges csapat megtámadta a trainjét. Egy század azonban Bataillye százados vezetése alatt visszaverte az ellenséget. Bataillye és egy másik százados megsebesült, nyolc ember elesett, 27 megsebesült és 20 eltűnt. Lord Kitchener hozzátette, hogy a század nagyon vitézül tartotta magát.

Bloemfontein, december 29.

Az angol csapatok ismét megszállták Ficksburgot, mely egy idő óta az ellenség kezében volt.

Róma, december 29.

Botha boer tábornok tegnap ide érkezett és innen Hágába utazik, ahol Krügerrel egy megbízásnak kell eleget tennie. Botha egy újságírónak kijelentette, hogy a háború kinemelőre néve teljesen nyugodt. A háború azzal fog véget érni, hogy Anglia elveszti a Fokföldet. Angliának nem fog sikerülni a Fokföldre nyomult boer kommandókat a Zuur-hegyek közül kiűzni és csak a gyors békétkötés, valamint Transvaal és Oranje függetlenségének elismerése mentheti meg Angliát a teljes leveretéstől.

Nagyvárad, december 29. Dr. Wolff Károly, a szász központi választmány eddigi elnöke, egészségi okokból lemondott állásáról.

Prága, december 29. Jól értesült körökben beszélik, hogy a reichsrath február első napjaiban fog összejönni.

Berlin, december 29. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung jelenti: Henrik porosz herceget december 18-án kelt kabinetrendelettel 1901. január elsejétől fogva egy időre Berlinbe rendelték információk végett. A császár kívánságára Henrik herceg az alatt az idő alatt a külügyi hivataltal is szorosabb érintkezésbe fog lépni.

Sztverson, december 29. Még mindig Szűnlenek ide idegen munkások. A rakpart mellett álló 27 gózsó közül 24 gózsósen dolgoznak, ellenben a dockokban levő 26 gózsó közül 18 gózsósen szünetel a munka. Legközelebbre itt is a munkának nagyobb terjedelmében való megkezdés várható. Holnap, a vasárnap dacára, sok hajón dolgoznak. Sok munkás, akik sztrájkba léptek, ismét munkába állott.

A 14-ik paragrafus.

Bécs, december 29. A Wiener Zeitung holnapi száma hat császári rendeletet közöl: Az 1901. év első felére szóló költségvetési provizoriumról, a Triest és Mugliara vonatkozásig 1895-ben kiadott adó- és illetékmentességi törvény hatályának meghosszabbításáról, valamint az 1898. évi törvényről a kereskedelmi tengerészeti hajóknak adott adómentesség meghosszabbításáról, a beruházási alapnak 1901. évre való állami dotációjáról és a Dunagőzhajózási Társaságnak az 1901. évi állami segélyezéséről.

A költségvetési provizoriummal, tekintettel a reichsrath feloszlására következtében előálló helyzetre, gondoskodni kellett az államháztartás folytatásáról a jövő évben. Ez a gondoskodás, tekintettel az új reichsrath egybegyűlésének határidejére és arra az időtartamra, mely tapasztalás szerint a reichsrath megalakulására és a költségvetés tárgyalására szükséges, természetesen hosszabb időre kellett, hogy terjedjen, minél fogva az ideiglenes felhatalmazást 6 hónapra kellett kiterjeszteni. A provizorium igénybe veszi a pénztári átlomány esotleges megerősítésére a felhatalmazást 50 millió korona erejéig való függő kölcsön felvételére; oly intézkedés, melyet az óvatosság parancsol, bár eddig lehetséges volt így eszköz nélkül gazdálkodni.

Az állami beruházási alap dotációja, mely törvényesen 750.000 forintban van megállapítva 1898-ra császári rendelettel 850.000 forintban 1899-re 1 millió forintban és 1900-ra két millió koronában állapított meg. A mostani császári rendelettel 1901-re 2.500.000 koronára emelték fel.

Cuignet őrnagy ügye.

Páris, december 29. A katonai fegyelmi tanács jövő héten ül össze, hogy Cuignet őrnagy fegyelmi ügyében üljön. A vád arról szól, hogy Cuignet a tevékeny ellen vétett, amiód a szolgálati út megkerülésével levelet írt a miniszterelnöknek és a hadügyminiszternek s ezeket a leveleket az újságokban közzétette. A fegyelmi tanács elnöke Noëllet tábornok a VI. gyaloghadosztály parancsnoka lesz. Összesen tízfélint fahut idésték meg, köztük Boisdeffre, Gonze és Rogét tábornokokat, továbbá Carnoigne, Zurinden, Gallifet, Chanoin, Freycinet és Evans volt hadügyminisztereket, Zozies képviselőt és másokat.

A francia szenátus makacszkodása.

Páris, december 29. A szenátus megszavazta az egyhavi költségvetési provizoriumot, de Waldeck-Rousseau miniszterelnök és Caillaux pénzügyminiszter

ellenvetései ellenére kihagyta az adósságtörlesztésre vonatkozó cikket. A javaslat ezért visszamegy a kamarához. A szenátus ezután holnapra napotla elülést. A képviselőház az egész költségvetést 436 szavazattal 51 ellenében elfogadta.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 29. A bécsi tőzsdékamara a következő hirdetményt teszi közzé: A pénzügyminiszter jóváhagyásával a Pestü Magyar Kereskedelmi Bank 4 1/2%-os 41 év alatt visszafizetendő záloglevelei (februárban és augusztusban esedékes szelvényekkel) 1900. december 29-étől fogva hivatalosan lejegyzetnek a bécsi tőzsde árfolyamlapjában 200, 1000, 2000 és 10,000 koronás darabokban.

Bécs, december 29. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Az év utolsó hetének négy napi forgalmában nem volt semmi olyan momentum, amely jobb irányzatot lett volna képes előidézni. A mértékadó piacokon lanyha volt az irányzat s újabb árhanyatlások következtek be. Az itteni piacon figyelemreméltó üzlet mellett nem volt egységes irányzat. Buza a lanyha külföldi árjelenségek miatt hanyatlásnak indult s a héten 5 fillért veszített, rozs 4, tengeri 2 fillérrel javult, zab 16 fillérrel emelkedett. Zárlatok: Buza tavaszra 7-77, rozs tavaszra 7-71, zab tavaszra 6-21, tengeri május-jun. 5-28 korona. A készárú piacán majdnem semmi forgalom sem volt; a mai heti tőzsdén az üzlet a képzhetőt legszűkebb keretek között mozgott. Eladatok: 78 kilogramm györi, 7-40 korona Györiből 78% kilogramm szlavóniai 7-60 korona Pozsonyi, 79 kg. k. Szeredről, 78% kg. prima 7-40 Ersekújvárról, 78 kg. 7-40 Galántháról, 78 kg. 8 k. Klein-Schwechetről. Rozs szilárdan megtartotta mult heti árait: Kistelekről 6-60 k. Főlegnyázáról 6-67, Keoskemétről 6-72, Ipolyágról 6-75 k. Árpában jelentékeny volt az üzlet, az árak szilárdak. Szeredről 7-25 Ersekújvárról 7-17 a bécsi északi pályaudvarról, prima Szered 7-62 Kis-Schwechetről, déli vasuti 6-40 Csonáról. Tengeri 6-15-20 k. állott, zab 15 fillérrel drágább lett; magyar zab minőség szerint 5-80-6-60 k. Lisztben alig volt üzlet, árak szilárdak; korpá üdletlen és változatlanul nyugodt.

New York, december 29. Az utolsó héten az Egyesült Államok alatti kikötőiben Angliába 520.000 q., Franciaországba — q. és a kontinens többi kikötőibe 160.000 q. buzárt raktak hajóra. Kaliforniából és Oregonból Angliába 400.000 q. és a kontinensre 30.000 q. ment.

New York, december 29. (Terményárak.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 10 1/2% 10 1/2%. Jan.-ra 9-60 (9-66). Marcusra 9-39 (9-37). New-Orleansban helyben 9 1/2% (9 1/2%). — Petróleum: Stand white New Yorkban 7-60 (7-50). Stand white Philadelphianban 7-55 (7-35). Refined in Cases 8-65 (8-55). Credit Balances at Oil City 1-20 (1-06). — Zsír: Western steam 7-25 (7-25). Rohe és Brothers 7-60 (7-40). — Tengeri irányzata szilárd. — Dec.-re 46.— (45 1/2%) Januárra 43 1/2% (43 1/2%). Májusra 42 1/2% (42.—). — Buza irányzata szilárd. Piros ősz helyben 80 1/2% (79.—). Decemebre 78 1/2% (77 1/2%). Januárra 78 1/2% (77 1/2%). Márc.-ra 80 1/2% (79 1/2%). Májusra 80 1/2% (79.—). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2 1/2% (2 1/2%). — Azé: — air 140 7. sz. 7.— (6 1/2%). Dec.-re 0.— (5-50). Májusra 6-05 (6-70). — Liszt: Spring Whea. cears 2-75 (2-70). — Cukor: 3 1/2% (3 1/2%). — Olaj: 27-05 (27-50). — Riz: 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Chicago, december 29. (Terményárak.) (Zárlat.) Buza irányzata szilárd. Dec.-re 72 1/2% (70 1/2%), Jan.-ra 72 1/2% (70 1/2%). Tengeri irányzata szilárd — Decem-berre 37.— (36 1/2%). — Zsír: Decemebre 6-92 6-82. Januárra 6-90 (6-77). — Szalonna short cear 6-76 (6-65). — Sertészsír: Decemebre 11.— (11.—). Januárra —.— (—.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

K. J. Kaposvár. A balesetbiztosításról szóló kötvényt mellőztassék megörvén az előfizetésről tanus- kodó postal álladó szelvényvel együtt. A kötvény harmadik oldalán levő szövegrész a Mannheimi Biztosító Társaságnak a kötvénytől függetten, külön ajánlata s a rajta levő üres blanketát akkor kell illesz- nálni, ha igénybe akarja venni a társaságnak, a Buda- pesti Napló előfizetői számára juttatott külön kedvez- ményét. A Mannheimi Biztosító Társaság magyaror- szági vezérképviselője ugyanis másnemű baleset- vagy szármány-, szavatossági-, betétres és lopás ellen való, továbbá üveg biztosításánál öt százalék enged- ményt ad a Budapesti Napló előfizetőinek a rendes díjtáblázathoz képest. Az ön kötvényét visszaküldték címére.

B. L. Budapest. Multikori üzenetünk nem önnék szólt. Nem is szólhatótt önnék mert a megrekamlélt kéziratot nem kaptuk meg. Sziveskedjék többől beküldeni s biztosan számíthat igazságos és tárgyilagos kritiká'kra. Aggoda'ma merőben alaptalan. Az új név előtt mindannyiszor megváltjuk lapunk hasábjait, va- lahányszor a homo novus írása igazi talentumot mu- tat. Nem egy ismert író nevével tudók ezt az objek- tívítást bizonyítani, ők is névtelenül kopogtattak be hozzánk és most már országos hírű a nevük. Bátran beküldheti tebtát a munkáját, megmondjuk majd az írása igazi értékét.

L. K. Eperjes. A meséje legközelebb sorra ke- rül. Élég érdekes, a stílusa is egyszerű. Iolvékony, csak kissé takarékos a leírásokban. Sziveskedjék meg- írni, hogy a neve aláírásával vagy álnévvvel közöljék-e a mesét. Kérdésére legközelebb. A meseírát, kérjük, jolytassa. Biztos a rátermettsége.

Napirend.

Napír. Vasárnap, december 30. — Római kath.: G. Anisz pk. — Protestáns: G. Anizia. — Görög-ország: (de- cember 17. A. Dániel pr. — Zsádó Tebeth 8. — Nap két 7 óra 34 perckor. — Nyugszik 4 órakor. — A hoiu két délelőtt 11 óra 50 perckor. — Nyugszik reggel 1 óra 6 perckor. — Földközben 4 óra 9 perckor délután.

A múzeumok nem fogadják. Nemzeti Múzeum. Természettajzi tár. d. e. 9 órától 1-ig. Többi tarai 1. korona belepődij megtekinthető. Országos Képző és a Dáner-képző az Akadémában délelőtt 9 órától 1 óráig.

Téli kiállítás a Műcsarnokban délelőtt 9 órától délután 1-ig 1. korona és délután 1 órától 4 óráig 40 fillér belepődij melett.

A Nemzeti Szalon kiállítása délelőtt 9 órától este 8-ig. Belepődij 60 fillér.

Iparmüvészeti társulat kiállítása nyitva délelőtt 9 órá- tól 12 óráig és délután 2 órától 4-ig.

Iparosok oktatása a Nemzeti Múzeumban. Iparmü- szeti Múzeumban és Technológiai Iparmúzeumban délután 2 órától 4-ig.

Iparmüvészeti múzeum délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Természettajzi gyűjtemények muzeuma (Múzeum-kort 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig.

Technológiai iparmúzeum nyitva d. e. 9 órától 12-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Földtani múzeum a Stefánia-uton, nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig.

Közlekedési múzeum a Városligetben délelőtt 9 órától 12 óráig.

Magyar kereskedelmi múzeum az iparcsernekban d. e. 9-15i 12-ig.

Szabadalmi levéltár (Krisztófal-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Muzeumi könyvtár szára. Akadémiai könyvtár szára. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Iparmüvészeti muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12 óráig.

Statistikai hivatali könyvtára és térképgyűjteménye szára. A kereskedelmi múzeum könyvtára és irodaköz osztálya d. e. 9 órától 12-ig.

Az új országházi kispalacsarnoka és lépcsőháza délelőtt 9 órától este 6-ig. Belepődij 1. korona.

Mentőegyesület helyisége reggel 8 órától este 6-ig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belepődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 30. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9-től délu- tán 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. kerület-ut 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9—12 óráig és délután 3—6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Ke- leti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az üzletvezetés ágazatokat is eszközöl a városigeti iparcsernekban nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek csoportj üzletvezetősége (Magyar kereske- delmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Budapesti Naplo részere Apró hirdetések és Előfizetéseket adogdnak a következő lapelárusító helyeken: Breuer Nővérök, Terés-körút és Podmaniczky-utca sarkok. Adler Leona, Lipót-körút. Pösch József, Váci-körút 80. Ozv Yeber Vimosné, Váci-körút 15. Feldmann Mór, Marokkó-utca 1. Mosch utós, Dorottya-u. 2. Magy. király-szék. Kurthy Kálmán, Harmad-utca 1. Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1. Redlich Szidonia, Király-utca 59. Benda Józsefné, Andrássy-ut 50. Oktogon. Deutsch Miksa, Andrássy-u. 38. Schaeffer Mór, Dob-utca és Károly-körút sarkok. Sopronyi V., donány-nagyterésde, Kerepesi-ut 1. Ozv Sziláda Anna, Múzeum-körút 10. Szanto Mór, Kecskeméti-utca és Kálmán-tér sarkok. Deutsch Julia, József-körút 50. Baross-utca sarkok.

M E S E.

A Márton öröksége.

Mártonnak az apja szegény ember volt s a kicsike kis házán és kertjén kívül nem tudott a fiának több örökséget hagyni, mint — három krajcárt.

Márton mikor kezébe adták a három krajcárt, a földhöz vágta mérgében s azt mondta: mit csináljak én ezzel? Anyi mintha nem is volna!

Azután mást gondolt. Fölszedte a földről a krajcárokat, fogta őket, levitte a kertbe s ott elásta egy kőretea alá.

— Hátha kikél — gondolta magába s ez a gondolat nagyon megnyugtatta. Azonnal le is vetette a subáját, leterítette a földre és rátekküld.

— Hm, gondolta magában, amint azt a friss földet nézte, amit az előbb ásott fel a krajcárjainak — annak teje se lenne bolondság, ha kikelne az én pénzem. Es szeretném tudni, hogy miért is ne kelne ki? A kukorica szeme sem keményebb, mint annak a vékony krajcárnak a reze, oszt' az is ki-kél. Hát a krajcár miért ne kelne ki?

Es nap-nap után egyebet se tett Márton, mint nézte, hogy mikor kél ki az ő pénze? Közbe gondolkodott rajta, hogy ha majd megtörténik a nagy „pénzaratás“, mit is fog ő akkor csinálni? Es így gondolkodott:

— Aranyháza fogok lakni, aranytáblából fogok enni és aranyruhába fogok öltözködni. A kertem ezüstből lesz, a virágaim gyémántból s a madaraim rubinból lesznek. Haja-haj! Milyen nagy ur leszek én akkor!...

Es csodák csodája, akár hiszitek, akár nem, a Márton krajcárjai harmadnapra kikeltek a földből. Előbb csak három szál rézvirág bujt elő, aztán minden órában megint három szál s így aztán, hogy egy nap hány szál rézvirág bujt ki a Márton kertjében, annak a kiszámítását reátok bizom, gyerekek.

Elég az hozzá, hogy nőttek és nőttek, szaporodtak és szaporodtak egyre a rézvirágok. Már tele volt a félkert vele s három hét múlva az egész kert is. A többi veteményt, a répát, káposztát, salátát, mind agyonnyomta a nehéz rézvirág s egyedül ő lett ur a zöldséges kertben.

Elamult erre Márton, dörzsölte is a kezeit nagy örömezzve és készülődött az aratáshoz.

Ennek is elérkezett az ideje. Fejfogadott aztán ötven arató embert és jó élesre kifenetve velük a kaszájukat, büszkén szót hozzájuk:

— A beretvánál is élesebb legyen a kaszájuk, mert aranyat fognak kendtek vágni!

Megsuhantaztán az ötven kasza a rézvirágok rőrs teje fölött, de abban a minutában mind az ötven kaszának kiesorbult az éle.

Nagyot néztek erre az aratók.

— Oda se neki — mondta Márton — köszörüljék ki kendtek a esorbát, oszt' újra lássanak hozzá.

Ujra hozzá láttak, de nem ért az semmit se;

mintha csak kőbe vágták volna a kaszákat, a rézvirág nem akart letörni a száráról s az aratók kaszája mind elromlott.

— Hm... — megvakarta erre Márton a fületövét és azt kérdezte a legöregebb aratótól:

— Mondja meg most már kelmed, hogy mit csináljunk?

— Nem tudom én azt — felelte az öreg ember. — Anyi bizonyos, hogy boszorkányság van a dologban. Hanem adok neked, öcsém, egy jó tanácsot... Van nekem egy öreg nagyanyám, olyan öreg, mint Matuzsálem s úgy hívják, hogy Babilász nagyanyó. Nagyon okos asszony ez, ettől kérdezd meg, hogy mit cselekedj? It lakik a harmadik faluban, jobbra a keresztutól, eredj oda.

Elindult Márton az okos öreg asszonyhoz, egy nap és egy éjszaka mindig ment s végre pitymallatkor odaért a Babilász nagyanyó házához.

Bekopogtat Márton, mire egy bagoly nyitotta ki előtte az ajtót s a megijedt Mártontól azt kérdezi emberi hangon:

— Kit keresnél, fiam?

— Babilász nagyanyámat — felelte Márton.

— Előtted van ham — szót a bagoly egyet rázza a szárnyain s a halálra ijedt Márton előtt a másik szempillantásban már ott áll Babilász nagyanyó a boglyakemence mellett, tányérnagyságu okulárjában keresztül vizsgálta Mártont.

— Mi jártaban vagy, fiam?

Elmondja Márton az ő baját, mire Babilász nagyanyó megrázza a fejét így szót Mártonhoz:

— Nem érdemled meg ugyan, hogy segítsek rajtad, mert rossz, lusta fiu vagy, aki dolog nélkül akarsz megélni, tehát Isten neki, senki se mondja, hogy Babilász nagyanyó nem segített rajta! Nesze fiam, itt van egy biblia, eredj vele haza, és három éjszaka egymásután tedd a fejed alá. A harmadik éjszaka megálmodod, hogy mit kell cselekedned.

Fogta Márton nagy hálálkodva a bibliát, elment haza s a harmadik éjszaka csakugyan megálmodta, hogy mit tegyen.

Egy angyal jelent meg álmában s így szót hozzá:

— Helyem nap egymásután végéid el olyan ember lehet a dolgot, aki vagy a betegsége, vagy az öregsége, vagy pedig más szerencsétlenség miatt nem tud dolgozni. A harmadik napon aztán learthatod a rézvirágodat.

Nem tetszett ugyan a dolog Mártonnak, de hát Isten neki, — gondolta magában — három nap nem a világ, aztán olyan gazdag leszek, mint a király!...

Es másnap elindult Márton. Egy öreg vak emberhez került az első nap, aki egyedül élt egy kis szalmafódeses kunyhóban s ha a jó emberek meg nem szánják szegényt és időnként a kicsike földcsékéjét meg nem dolgozzák, éhen pusztult volna el.

Ido került Márton. Reggeltől estig kapált, ásott, a vak öreg meg a háza előtt ülve a napon sütkérezett s egész nap, unos-untalan ezt énekelte:

ostoba voltam és imádsággal avatkoztam az ő dolgába. Ugy illet volna szépen bevárom, hogy mivel akar Isten ő szent felsége megajándékozni, mert bizonyosan jobban tudja ő azt, mi jó nekem, mire van inkább szükségem. Hogy hát mégis fuért imádkoztam, most már sosem is lesz nekem lányom.

A miniszter alázatos mosolygással jegyezte meg:

— Sok király megirigyelné felségedet azért, amit olyan panaszosan emleget. Egy fiu is áldás, sok fiu pedig sok áldás. Odalenn a közönséges emberek közt azt szokás mondani: „A fiu adós, mert pénzt hoz a házhoz, a lány hitelező, mert elviszi a pénzt, ha nincs is.“ Ha valamelyik királybarátja hallaná felségedet, még azt mondaná: „Nem panaszokodol te bruder, hanem dicsekszel!“

De nem volt nevetős kedvében a király. Szomorúan sóhajtott:

— Abból a sok fiuból katona lesz és katonám annyi van, mint a polyva. Hazajövök a katonák közül és itthon is csak katonák közt leszek. Es nem var otthon egy selyemhaju aranyos kis jószág, aki másképpen tud nevetni, mint az azok katona és belemarkolász a szakállamba, ami nekem is csak jól esnék olykor. A hajaszőke volna, a kedve aranyos, a hangja édes csengettűszo, a keze bársony: valami édes kis tündér, akit akkor is látnék, ha pajkossgágból befogná a szememet. Nevezz ki szolgám — szolt reszkette a király — úgy tetszik, mintha most is látnám, pedig nincsen.

A miniszter most már nem trefált. Látta, hogy szomorú a király. De tanácsolni nem tudott, csak vizsgáztalta a jó Istennel, akinél különös vizsgáló nincs is hát a világon.

— Ne busuljon felség, csak megsegít a jó Isten. De kifakadt a király:

— Megsegít. Persze, hogy megsegít. Ad majd egy hetedik fiut is. De tudom Istenem, hogy olyat teszek vele, ezer esztendő múlva is megemlegeti a világot!

— Nem az arany, nem a kincs,
Mi e földön boldogít.
Munka, hit és tiszta szív,
E három az, mi üdvözít... .

Másnap egy beteg özvegyasszonyhoz ment dolgozni Márton. akit egész nap nem látott, mert nagybeteg benn feküdt a házban, hanem itt egy seregély ejtette bámulatba Mártont.

Ez a madár egész nap ott röpkedett a feje fölött és tisztán, emberi hangon mondta ezt a zoltárverset:

Bőpéimről rejtsd el arcod
Es töröld el vétkemet,
Amig gazdag voltam,
Ajkam, nem vette föl nevedet... .

— Hallod-e madár, — szólította meg Márton a seregélyt, — ki tanított téged erre?

— Az asszonyom.

— Es miért tanított éppen erre?

— Mert az én asszonyom nagyon szerencsétlen. Amig gazdag volt, megfélekedezett az Istenről, sohasem imádkozott és nagyon büszke volt. Az Isten aztán megbünteté ezért. A házái megétek, a földjeit elöntötte a víz s ő maga esztendő óta beteg.

— Szegény — mondta Márton és amint elgondolkodva hallgatta a seregély zoltárversét, most nem arra gondolt, hogy: milyen egyszerű aranytalóban fog ő majd lakni s hogy milyen jó lesz az ezüstkerben a rubinos madarakat hallgatni, hanem arra gondolt, hogy: milyen csodálatosan jó érzés az, ha az ember dolgozik és elévzi a maga kötelességét... .

A harmadik nap egy félkegyelmű öreg emberről dolgozott Márton.

Didim apónak hívták az öreget és azt beszélték Mártonnak, hogy azért bolondult meg, mert mindig többet és többet szeretett volna a vagyonához szerezni Sem aludni, sem enni nem akart, csak mindig és mindig dolgozni, hogy minél többje legyen, de az ilyen igyekezeten nincsen rajta az Isten áldása.

... A harmadik este aztán, amint haza ment Márton, nyomban hozzáfogott az ő rézvirágai learatásához.

Megtente a kaszáját, közé suhintott vele a virágoknak és csakugyan, egyszerre három szál virág dől el a kaszavágásra.

Felemlti Márton a virágokat nézi őket és egyszerre csak kiejti őket a kezéből...

Az egyik virág kelyhében az öreg vak ember fejét látta meg, a másikban a zoltár-verses seregélyt s a harmadikban a bolond öreg embert. A másik perében pedig a rézvirágok nagy kórusa egyszerre elkezdte énekelni a vak ember énekét:

Nem az arany, nem a kincs...

Nagyot dobbant erre a Márton szíve — én azt hiszem, hogy helyre dobbant — és elhajította a kaszáját, olyan munkás, jóra való ember lett belőle, hogy hetedhét országon keresni kell párját.

Lux Terka.

R E G E N Y.

A szurtos királyfi.

— REGENY —

Az ifjuság számára írta:

(1) KABOSE EDE.

I. A király terve.

Gyermek, pusztá szóra elhiszitek-e, hogy volt egyszer olyan király is, aki odaadta a fiát bádogos-inasnak? Higyjétek el, mert ha nem hiszitek, akkor is igaz. Nekem meg szükségem van rá, hogy higgyetek a szavamban, mert nagyon esudálatos dolgokat akarok nektek mesélni. Vagy nem esudálatos-e, hogy a király akkor nehezelt már a fiára, mikor még meg se volt s akkor szánta már bádogos-inasnak, mikor még azt sem tudta, fiu lesz-e? Pedig még azt se akarom ráfogni a királyra, hogy gonosz ember volt. Mert nem is volt gonosz ember. Csak egy kicsit elkeseredett, hogy a jó Isten egymásután ajándékozta meg fiukkal, lányá meg, egy nem sok, de annyi sincsen.

Hát amikor már hat fia is volt, hivatja egyszer a király a miniszterét:

— No szolgám, most tanácsolj, ha tudsz.

— Mi baj van? — mondja a miniszter.

— Az a baj, hogy megvert az Isten, mert olyan buzgón imádkoztam, hogy fiut adjon nekem, ne leányt. Mert hát fiut akarom, aki a trónomat örökölhessen. Aztán adott az Isten fiut, de hatot, ami nem volna baj, mert telik, hála az égnek és se koplalnia, se rongyosan járnia nem kell a sok adta fiának. Csak éppen leányt nem adott nekem az Isten, mintha meg akarna büntetni, hogy olyan

— Csak nem tán?
— De olyat én. El nem emészttem, mert sok szabad a királynak, de ártatlant elemészteni neki sem szabad. Másan jár az én eszem. Ha fiu lesz a hetedik is, mesterségre adom. Bádogos-inas lesz, Isten engem úgy segéljen!

— No ezt ugyan megadta felséged, — nevetett a miniszter. — Hiszen minden fiát mesterségre adja, mert az úgy szokás. Es felséged is tanult mesterséget. Asztaloságot. Vagy nem örzik-e a család kiesterában azt az ágyat, melyet felséged faragott remekbe?

Már erre a király is elnevette magát.

— Hogy én faragtam volna remekbe? Faragta bizony Körtés István, a legényiársam és meg is fizettünk érte, ahogy asztalost még nem fizettek, mióta ágyakat csinálnak a világon. Mondok neked szolgám valamit. Abba az ágyba, amit én tudnék csinálni, bele ne feküdjél te soha. Mert ha vékonyabb legény volnál, mint amilyen vagy, akkor is keresztülesnél te rajta. Alattvalóm érdekében szeretem hinni, hogy valamivel mégis csak jobb vagyok királynak, mint amilyen asztalosnak volnék. Es a hat fiam is csak olyan mesterelem lesz, amilyen én vagyok. De ki is tanítaná meg becsületes mesterségre? Ki vágná fejéhez azt a darab fát, amit meggyalulni nem tudott, vagy nem akart? Ki ütne a kezére, mikor nem áll a munkára? Ki verné töléssérel a fejébe, hogy holig koplalhat, ha meg nem tanulja a mesterségét? Senki. Mert nem is volna igaz. Szép tréfa az nálunk, hogy a királyfiakat valami mesterségre is adják. De komolyan nem veszi se a király, aki elrendeli, se a királyfi, aki inaskodik, se a mester, aki boldog, hogy a királyfi hozzá adták műhelybe, nem máshoz. Ahogy a királyfi mesterségre tanítja, meg ahogy más gyereket mesterségre tanítanak, az úgy hasonlít egymáshoz, mintha valakit meggyorvószoval, vagy rozszával keresztelnék meg. Bizony az én mesterem levágta volna a jobb kezét, ha nekem csak egy száka is

KÜLÖNFÉLÉK.

Szenvedések.

Fáj a szívem, hull a könyvem,
Csak bánkodom este-roggel,
Mint az árnyék bolygók-járok,
Nem is tudom mit csinálók
Ezrei a nagy szerelemmel.

Minden percben, pillanatban
Előttem van sápadt arcod:
Hull a könyvem, hull a vérem...
Igy küzdöm át aiva-ébrén
Ezt a szörnyű élet-harcot.

S amig kűrdök — észrovétlen
Hull a dér e búszko főre...
Az utam csak egyre zordul
S a szemem remegve fordul
Arcodról a — temetőre!

Korváth Elemér.

Szerelem.

A meddig harmat reng
Hajladozó szálon,
A meddig dalos zeng
És lesz tündérelom;

A meddig a rónán
Delibáb kápráztat,
Mig ábrándos kis lány
Párnát könyel áztat;

A míg szivárvány száll
Oszló-felhőségre,
Mig ajk ajka talál
Forró vágytól égve!

A meddig holdvilág
Sárgás fénye reszket,
Mig csillog-mirriad
Szeg be langyos estet;

A meddig a nyári
Alkony vért feborral,
S a zófir, a jászri,
Enyelg a bokorral —

Mig a bokor alján
Puha lesz a pázsit
S lány az ifja karján
Enyhelget talál itt;

Mig csikorgó táliben
Odabenn meleg van
S lány suttogás két beán
S két szív összedobban;

Mig a háltérben
Szilaj zene csendül —
Szívben, ajkon, szemben
Pajkos Amor beant ül!

Mig a kéz összeér
S összefoly lehetet,

Mig vért gyujt fel a vér
S vesz és ad — mert kellett!

Mig ki nem ég a föld
Mig tengelye fordul —
Ege kék, füve zöld
S szálló leve csordul;

A meddig az ember
Nem sülyed rossz góppé
Szeme lát, szíve ver,
Vére nem vált péppé;

A meddig fellobban
Egyetlen tekintet,
A míg szíved dobban
S virágait hinted —

A míg ölelésre
Köszlet a természet
S boldogságra, vészebe
Ragad az igézet:

Addig kimondom hát
Tűz, víz, — minden elem
Csak parány Te hozzád
Felséges szerelem!

Tószóghy Andor.

† Ötezer indiánus menyasszony. Az az érdekes hír érkezik New-Yorkból, hogy fehér férjet keres ötezer indiánus hölgy, akinek vörös ugyan egy kissé a bőrük, de kárpótlásként valamennyi tízezer dollár hozományt kap. Mióta ugyanis az Egyesült-Államok kormánya elhatározta, hogy az öt legnagyobb indiánus törzs: a Kherokee, Kreek, Seminol, Khoktau- és Kikasau-törzseknek megadja a polgárjogot, azt is kimondotta, hogy az említett törzsekből származó eladó lányoknak tízezer dollár hozományt ad, ha azok fehér férjet választanak 1901. január 15-ikéig. Az amerikai kormány e takaros pénzüsszegen kívül földbirtokeket is ad nászajándékkul a férjbezenenendó indiánus hölgyeknek. Az utóbbi két hét alatt több mint négy-száz ily házasság jött létre és a fehér urak ostroma a rezes bőri hölgyek szívének meghódítására nap nap után nagyobb arányokot öit, ugy hogy az indiánok-lakta területekre kénytelen lesz majd az észak-amerikai kereskedelmi kormány külön vonatokat indítani.

† A pápa öltözékéről. A pápa hétköznapon fehér talárt öit magára; a téli talár szövetből, a nyári selyemmoaréból készül. Ha a Vatikán kertjében tartózkodik a szent atya, arany rojttal díszett bíborköpenyt vet a vállára; ha a házi kápolnában misézik, értékes csipke-mise-ngert öit magára, s erre vörös perline kerül. Nagy szertartásokkor nagyon komplikált az egyházi ruhája. Ily alkalmakkor a falda, — a bő fehér atlasz-reverenda fölé kerül a pallium, amely ékkövekkel van kirakva, s a pallium fölött van még egy bársonyköpeny. XIII. Leo mindig piros bársony fölcipőt hord amelyre családi címere van kihimezve. A halász gyűrűn kívül gyakran ritka értékű dragaköves

gyűrűk is vannak a pápa ujjain; különösen kedveli a szentatya a smaragdot. A tarát csak nagyon ritkán teszi a fejére az egyházió, akinek ruházata ünnepléses alkalmakkor oly nehéz, hogy alig képes benne járni; ilyenkor hordószéken, a sedia gestatoria viszik.

† Kétféle követelés. Tomskban, a szibériai nagy kereskedővárosban, a minap egy békebiró előtt a következő jelenet játszódott le, amely érdekesen világítja meg az orosz viszonyokat:

A békebiró: Következik a Sarosvilli-Kuskowsky-ügy tárgyalása.

A felperes: Visszavonom a feljelentést.

A békebiró: Miért? Talán megfizette már az alperes az adósságát?

A felperes: Nem.

A békebiró: De hát akkor miért akarja beszünetetni az eljárást?

A felperes: Mert Kuskowsky ur, az alperes, rendőrségi felügyelő lett a napokban.

A békebiró: Mi közünk nekünk ehhez?

A felperes: Ont nem érdekli ez a dolog, de engem igen, mert nekem borkereskedésem van.

A békebiró (nevetve): Most már értem... Van önnek egy másik követelése is Alexejev Vladimir ellen. Ebben az ügyben is visszavonja a feljelentést?

A felperes: Eszemágában sincs.

A békebiró: Ugyan miért?

A felperes: Hjah, kérem, Alexejev nem rendőrségi tisztviselő.

† Női egyetem Tokióban. A japáni császárnő a nőemancipációnak lelkes harcosa s az ő törekvéseinek köszönhető, hogy a japáni nők manapság már a posta, a táviró és a telefon szolgáltatásban állhatnak. A szünpad is a császárnő jóvoltából lett hozzáférhetővé a japáni nők részére és az ő intézkedése volt az is, hogy az európai dráma-irodalom sok remekét ühették már át japán nyelvre. A mikadó most, felséges neje sürgetésére, rendeletet adott ki, amelynek értelmében országának hölgyei az egyetemre is beiratkozhatnak. A császárnő bizalmas tanácsosa: Svicsadi, Mitsuo Sibossava pedig női egyetem tervét dolgoznak. Az egyetem építése egy millió frankba kerül majd; az alapvető munkálatokat már meg is kezdték s mindenre maga a szorgalmas császárnő ügyel fel, akinek Telsino asszony, az egyetlen japáni női ügyvéd, segítkezik.

† Csontszemű szobor. A megarai görögországi ásatások egy remek vésetű női szobrot hoztak napvilágra, amelynek az a rendkívüli sajátága van meg, hogy csontból van a szeme. Eddig még semmilyen antik szobron sem tapasztalták ezt a régészek. Mindenesetre érdekes a kérdésnek a megoldása, miképp volt képes a szobrász a csontszemeket a szobor szemüregébe beilleszteni, mert a tej egyetlen márványdarabból áll, és az areon semmiéle nyoma sincs annak, mi módon volt képes a művész a problémát megoldani, amelyen

ment volna a kezembe. Nohát szép kis asztalos az, szolgám, akinek még szálla se ment soha a kezébe.

Nevetett a király, de el is komolyodott mindjárt.

— Fiu ne legyen az a hetedik, mert az bele fog kóstolni az inskodásba, de igazán. Hogy királyfi: ő se fogja tudni, meg az a mester se, akihez adom. Olyan inas lesz, mint a pinty.

A miniszter még próbált valamit mondani. Védelmezni szerette volna a hetedik királyfit, aki még csak lesz. De a király alig hallgatta s ugy mondta magába, mintha csak hangosan gondolkoznék:

— Ha jól meggondolom, még tán okos is, amit cselekszém.

— Óh felség, nem lehet az jó, amit Istenre való nehezeltéssel tervez az ember. Mit véttét az a gyermek, hogy rosszabb sorsa legyen, mint a testvéreinek? Tehet-e róla, hogy őt ajándékozza az Isten hetediknek? Lett volna első, rá maradna a trón. Lett volna második, vagy harmadik, vagy ötödik, hatodik: még mindig helye jutna felséged atyai szívében. De mert hetedik, lám ki akarja dobni a világba, a nyomoruságba. Bizony, mondom, nem lehet az jó, amit Istenre való nehezeltéssel tervez a király.

— Azt mondd, kidobom a nyomoruságba? Bolondot beszélés, szolgám. Ha elindulnék a szavadon, az jőne ki belőle, hogy becsületes mesterember nem is lehet boldog s akit az apja mesterségre szánt, annyi, mintha kidobta volna a nyomoruságba. Azt gondolom, kedves szolgám, még jót teszek azzal a gyerekkel, de az országgal is. És az valami, ha olyan is van a királyfiuk között, akinek volt alkalmá, hogy megismerje a népet, a szegény embert, a munkát.

A miniszter elröstelkedett, hogy a király így az elevenére tapintott. A hosszú szakállával babrálgatott, ugy morogta:

— Harun al Rasid nagy király volt, mégis

ismerte a népet. A ruhába bujt, ugy vegyült el a közönséges emberek közt s ezer esztendő után is emlegetik a bölcs, az igazságos voltát. A magyaroknak is volt egy Mátyásuk, aki emlékezteti a bagdadi kalifa példájára. Az is ismerte az ő magyarjait s hire-neve sohasem fog meghalni. Hát nem kell azért a királyfit mindjárt inszának adni.

De szólt a király:

— Megint nincs igazad, szolgám. Mert sok igazságot tehetett Harun al Rasid és azonképpen Mátyás is, mert olykor fölkerestek a népet. Sok igazságot tehetett, de nem elegendő. És lehet-e elég sok igazságot tenni? Azok a nagy királyok igazságosak voltak, ha véletlenül meglátták az igazságot. Ha rákadtak, míg árúhában jártak utána. De mennyi igazságot tehetek volna, ha egészen ismerik a szegény népet? En most elmegyek egy bokor mellett és azt hiszem, hogy teli van rózsával. De megvizsgálni nincs időm. Pedig talán az a bokor teli van kigyrókkal. S a bokrot még megvizsgálhatom, mert ahhoz csak idő kell. De mit tudom én, mi lehet annak az embernek a szívében, akinek az area csupa rózsával van teli? Ahhoz más egyéb is kell, mint idő. Emberismeret kell, amit nem ugy szerez az ember, hogy árúhában néha elmegy ismeretlenek közé. Ki jegyozte fel, hogy hányszor tévedett Harun al Rasid és hányszor botlott Mátyás? Róluk csak a szépet és jót jegyozték föl, hiszen királyok voltak, akiknek mindig érdemes hizelegni. De a tévedéseikről nincs krónika. Az én fiam, ha fiu lesz, ott nő föl a szegények közt, megtanulja a nyelvüket, elsajátítja a szokásaikat, belát a lelükbe. Azt mondom neked, szolgám, szinte kívánom már, hogy fiu legyen az a hetedik. Emberismeretből be sokat fog összegyűjteni. S akkor olyan kincseket hoz majd a királyi udvarba, amilyenekből itt van legkevesebb. Még irigylem is. En, a király.

Meg volt hatva az öreg miniszter. A király

nagyon rossz akart lenni haragjában és szavaiból hullott a bölcsesség és jószág, mint augusztusi égről e csillag. A miniszter érezte már, hogy ha szeszély is a király terve, de olyan szeszély, amilyen csak a legjobb lélekből fakadhat. És már nem ellenkezett a királylyal.

Azt mondta:

— Felséged jó apja alattvalóinak, nem lesz rossz apja az édes gyermekének sem. És ki tudja? Hátha olyan miniszter adta felségednek ezt a tanácsot, aki a szívében lakik és éppen azért minden miniszternél jobb és megbízhatóbb miniszter. Elvégre a jó Isten, ha nem tetszik neki felséged trófiája, meg tudja trófiáni, hogy csak azért se lesz fiu az a hetedik. Ha meg ugy tetszik neki jobban, hogy fiu legyen, talán az is az ő akaratá, hogy ne királyfynak neveljék, de mesterembernek.

— No lám, milyen okosan beszélés most, szolgám, — mosolygott a király.

Aztán megszorította öreg minisztere kezét és csöndesen jegyezte meg:

— Maradjon a dolog titok. Lehet, hogy a jó Isten nevet most egyet az én nagy boldonságommon, tñri ezt a sok bolond locogást és ha nem sokára benézek az én jó feleségemhez, már nyujt felém egy olyan csöpp angyalt, aki valamikor belemarkolászhat a szakállamba. Akkor bolondokat beszéltem és magunk nevetünk rajta. Ha meg ugy volna, hogy nem szánt nekem a jó Isten leányt, akkor ráerünk a dologról beszélni. De tudod-e öreg szolgám, hogy nem is volna utolsó dolog, ha fiu volna? Így se neveltek még igazi királyfit és talán jó is, hogy így is megpróbáljuk egyszer.

A király is mosolygott, a miniszter is mosolygott. Odafenn az égben talán a jó Isten is mosolygott. De ezt már nem tudom bizonyosan s amit nem tudok bizonyosan, azt nem is mondom, mert tartok rá valamit, hogy bizhassatok a szavamban, gyerekek...

(Folytatás következik.)

most az angol régészek törék a fejüket. A szobrot ugyanis a British-muzeum vette meg, még pedig jó csomó pénzért. Valamelyik angol lap azt írja, hogy a muzeumot minden valószínűség szerint felülítették, mert bár Magyarában találták is a szobrot, az korántsem a klasszikus kor-terméke, hanem valami újkori kontárnak a műve.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, december 29.

Gabonaüzlet. (A Budapesti Napló tudósítójától.)

Az időjárás az elmúlt hét folyamán tulajdonán száraz volt, mi mellett a hőmérséklet állandóan a fagy-pont körül mozgott. Csapadék alig fordult elő; mindenesetre az első gyenge hóesés már bekövetkezett. A vetések nem sokára úgy látszik megkapják védőtakarójukat, melyvel együtt a természetben a téli esend is érvényre jut. A vizállás némileg csökkent. Elvéve egyes, még utban levő rakományok felérkeztek. A külföldön az időjárás tulajdonán száraz volt.

A külföldi piacok üzletmenetéről jelenthetjük, hogy az ünnepi hét érezhető volt és hogy az üzlet-forgalom további korlátozást szenvedett. Az irányzat e mellett azonban nagyjából változatlan és inkább tartott maradt. Amerikában csak csekély ingadozások voltak, melyek egyenlegként alig eredményeztek valamelyes változást. A látható készletek buzában ismét gyarapodtak, míg a tengeri-állomány csökkent. Az elszállítások elég jók voltak. Angliában nyugodt, kedvtelen irányzat uralkodott, az árak azonban változatlanok maradtak. A francia piacok teljesen ellenyhultak és a multiheti áremelkedés ismét elvesztett. A német piacok szintén nyugodtak voltak és laányhán zárulnak. A többi kontinentális piacokon a forgalom pang, annál inkább, mert ezt az ünnepek és az évinzártal is befolyásolták. Az árszínvonalban változás alig észlelhető.

Nálunk a hangulat kezdetben kellemes volt, az irányzat is szilárdabban alakult, a hét végével azonban valamivel esendesebbre fordult. Egyébként csak 4 napos üzleti forgalomról referálhatunk és a részletekről a következőket adjuk:

Buza szilárd irányzatban indult és árában is néhány fillérrel javult. A kínálat elég jó volt ugyan, a malmok azonban nem tanúsítottak különösebb érdeklődést. Ha mindazonáltal magasabb árjegyzések voltak elérhetőek, úgy ez főleg az emelkedett határidőjegyzéseknek és ama körülménynek tudandó be, hogy egyes malmok mégis beszerzésekhez fordultak és így néhány fillérrel többet megadni kénytelenek voltak. Az üzlet későbbi folyamán nyugodtabb fellézés érvényesült és habár waggonárú csak kis mérvben örvezt és a kínálat általánosságban is gyengült, az első árelőny mégis veszendőbe ment, sőt a mult héthez viszonyítva, az árak néhány fillérrel olcsóbbak is. Az összforgalmat 75.000 métermázsára, a hetihozatalt 45.000 métermázsára tesszük.

Rozs a kivétel olájlaira e héten is jó érdeklődéssel találkozott és különösen finom minőségű áru volt könnyen elhelyezhető. Így minőségek 5 fillérrel magasabb árakat is értek el. My merkantil-áru változatlan maradt. Az árak 6.85-7.15 korona között váltakoztak helyben és helybeli paritásra. Nyíri származékokban csak szórányos volt a forgalom és Debrecen paritásában 6.60 koronát jegyzünk. A hét vége felé a forgalom gyengült és az irányzat is mérsékelt forgalom mellett valamivel esendesebb.

Arpa (takarmány- és hántolási célokra) gyengén van kínálva, árban azonban nem változott. A hangulat e mellett inkább kellemes. Minőség szerint helyben és Kőbányán 5.70-6.- korona körül jegyzünk. Szerb árpából ca. 1500 métermázsára helyben átvéve 5.50 koronán kelt el 3 óra. Állományok átvéve, malata- és sűrűpákbán e héten az export, úgy mint a helyi földi fogyasztás céljaira is volt némi forgalom, a kínálat azonban már gyenge és megfelelő minőségek aránylag csak kis mérvben kerülnek a piacra. Finomabb áru elég jó érdeklődéssel találkozott és felvidéki árment 7.-7.00, tiszavidéki származékoké 5.90-6.50 korona között fizettek.

Zab tartósan szilárd maradt. Ehhez nemcsak a határidőpiacon e cikkben uralkodó viszonyok, hanem a gyenge kínálat és a javult fogyasztási kereslet is járult hozzá. Szilárd hangulatban az árak 15-20 fillérrel emelkedtek és az elkelt ca. 4000 métermázsáért szin és tisztaság szerint 5.45-5.95 koronát fizettek helyben. Felvilágosítást adunk, hogy a hét folyamán ca. 30.000 métermázsára szokványosabban is kelt el bécsi számlára ama mennyiségekben, melyek még az októberi felmondások alkalmával átvett szokványáruból itt be-aktározóak voltak.

Tengeri, bécskai és bánati állományokról, gyengén volt kínálva és az emelkedett határidőjegyzés mellett inkább találkoztunk érdeklődéssel, mi mellett eme relációkat valamivel jobban is fizették, míg a tiszavidéki ajánlatok változatlanul jegyeznek. A forgalom egyébként általában mérsékelt maradt és az árak a mult héthez viszonyítva nem tüntettek fel változást. Budapesti paritásra prompt áruért 4.67½ koronát fizettek. Kőbányán némileg jobb érdeklődés mellett 4.80 korona volt elérhető.

Ipar és kereskedelem.

Az osztrák-magyar bank, mint Bécsből táviratozták, a következő kommunikát adta ki: Az osztrák-magyar bank főtanácsának e hó 5-ikén tartott ülésében hozott határozat alapján a bankvezetőség az összes bankintézeteket felhatalmazta, hogy 1901. január 2-iktől kezdve aranyérmeket és pedig osztrák vagy magyar 3 irtos vagy 4 forintos aranyakat, 20 vagy 10 irtos aranyakat (francia, belga, olasz és svájci veretűeket), 20 vagy 10 márkás aranyakat, egész és fél angol soverign-eket és bitoralmi márkajegyeket tetszés szerint, illetőleg a mennyire készleteik engedik, azonnali lebonvítással mellett az erre nézve mindenkor megállapítandó árfoalyamokon vegyenek vagy eladjanak. A külföldi vagy kereskedelmi aranyérmek tartiszseri megvételére (súlyérték szerint), ugyiszintén ilyen érmék bizományi megvételére vagy eladására vonatkozó rendelkezések tovább is változatlanul érvényben maradnak.

Uj vasut. Tegnap volt a kereskedelmi minisztériumban dr. Nagy Ferenc államtitkár előnölete alatt a szizsek-károlyvárosi vasut szizsek-caprag-vginmosti részvonalának engedélyezési tárgyalása. A vonal a déli vasut szizsek állomásától, illetőleg a magyar királyi államvasutak szizsek-sunjai vonalán Caprag név

alatt létesítendő állomástól fog kiindulni és egyelőre csak Vrginmostig vezetetik, amíg a pónzpiac viszonyai az egész szizsek-károlyvárosi vasut kiépítését lehetővé teszik. A vonal 58 km. hosszú lesz és rajta öt új nagyobb állomás fog épülni. A tényleges építkezési és berendezési költségeket 5.974.000 koronában, vagy km.-ként 103.000 koronában állapították meg, mely összegből 290.000 korona forgalmi eszközök beszerzésére, 235.000 korona a csatlakozó állomás előállítására, végül 80.000 korona tartalékalap képzésére lesz fordítandó, miért is a szobán levő vasutvonalnak tulajdonképpeni építése kiömetenként csak 92.500 koronába kerül. A tényleges építési tőke ledeszérsé 35% erejéig üzrszvényveket, 65% erejéig pedig 78%-os árfolyamu elsőbbségi részvényeket fognak kibocsátani. A vasut üzemelt a magyar királyi államvasutak igazgatósága fogja kezelni.

Magánbiztosítók hitelszövetkezete. A Magánbiztosítók Takaré- és Hitelszövetkezete a napokban rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen egyhangulag elhatározták a szövetkezet ügyköreinek széles alapon való kiterjesztését és első sorban a heti befizetéseken alapuló koronás évtársulatok megalakítását. Az új első évtársulat január 1-én kezdődik és erre már is körülbüli félezer üzletész jegyeztek. Az igazgatóság új tagjaini megválasztották dr. Falk Zsigmondot, a Pesti könyvnyomda részvénytársaság igazgatóját, Stern Gyulát, a Neuschloss-éle részvénytársaság fő-tisztviselőjét és Szalai Bélát, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársulat titkárát.

Uj helyi érdekű vasut. Ma alakult meg a Vinkovce-Zsupanje-Szavaparti helyi érdekű vasut részvénytársaság dr. Neumann Károly miniszteri titkár, mint a magyar kormány és Augustin György zágrábi műszaki tanácsos, mint a horvát bán kiküldöttei jelenlétében. A részvénytársaság a következőképp alakult. Elnök: Gyurkovics György orsz. képviselő; alelnök: Nemcsics Ede orsz. képvis. Igazgatóság: dr. Neumann Károly miniszteri titkár, Ehrenhöfer Aladár miniszteri oszt. tanácsos, Sajnovic Antal közlekedési elnök, Maslik Mile jóváadászester, dr. Anastasijevic Mihály kir. közjegyző, Lovce Stanchisz igazgató, Gyrczer Miklós, Grossmann Vilmos, Schoch Frigyes vállalkozók, Kovács Pál orsz. képvis. Weinberger József kereskedő, Fábán Lajos budapesti magánmérnök, Piposis Miklós iparkamrai titkár, dr. Lederer Sándor, Götsz Tivadar, Horner S., Tits Albin, Szegevári Ernő, Valda Albert, Heider Hugó. Felügyelő bizottság: Pfeifer Gyula, Winter Arnold és Hoffer Aladár.

Déligyümölcs-akció. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 17.000 láda narancsot, citromot és mandarinat adott el a következő árak mellett: Narancs: 160-as 5.50 koronától 7.50 koronáig, 200-as 4.50 koronától 6.50 koronáig, 300-as 5.50 koronától 7.50 koronáig, 360-as 6.-koronától 6.50 koronáig. Vépíros narancs: —.— koronától —.— koronáig. Citrom: 300-as 5.-koronától 6.-koronáig, 360-as 5.-koronától 6.50 koronáig. Mandarin: 80-as 5.-koronától 5.50 koronáig, 100-as 2.50 koronától 4.-koronáig. A legközelebbi aukció 1901. január hó 8-ikán, kedden lesz, mely alkalommal 15.000 láda narancs, citrom és mandarin kerül eladásra.

Szasszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 42.-korona pénzben, 42.50 korona áruban, Bécsben a nyersszesz ára 40.60 korona pénzben, illetve 41.-korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-íóvárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi december 29. Készlet 355 darab. Erkezett 2367 darab. Összesen 2722 darab. Eladtott 1964 darab. Maradt 758 darab. Napi árak:

A rajongók.

— REGÉNY —

Irtá: STEPNJÁK.

Györgyre nézett. Hozzá folyamodott támogatásért, mert az egész társaságban egyedül ő nem beszélt ellene. Hanem Andrej másképp értelmezte pillantását. Gondolkodásának, önkéntelen beszédének engedve, éppen új érvekkel szándékozott megerősíteni előbbi állítását. Egy szót nem birt szólni. Tudta, hogy minden szo, amelyet kiejt, hazugság volna. Ebben a pillanatban szive legmélyéből irigylte azokat, akiknek érdem nélkül megadott a képesség uralkodni mások szellemén. Gyarlóságának tudata ismeretlen fájdalommal illette. Nem birt szólni. Hallgatott.

Senki sem vette észre a kis szünetet a társalgásban, amely neki kínosan hosszúnak látszott. — Nézd, milyen szépek ott azok a fehér házak a leáldozó nap biborsugaraiban — szölt az ablak mellől Léna — valóssággal a svájci alpesi fényre emlékeztek.

Andrej örült az új társalgási fordultnak, amely megváltotta kellemetlen helyzetéből. Az ablakhoz közeledett.

Andrejnak egész elszibbadt látóképessége. Szemeit egyedülien fordította a tea-asztal felé.

Tania leejtette fejéről a harangvirágfüzért, s György felvéve azt, rábeszélte, hogy újra tegye fel, oly jól áll neki. A leány nevetett, elpirult, de megiette.

Andrej igen elégedetlen volt vele is, Györgygyel is, gyerekeskedések miatt.

— Valami beszédem van veled, szölt Léna, félbeszakítva Andrej töprengését.

Széket tolt oda számára s felhívta, hogy üljön le.

— Nem volna-e hetenkint egy-két szabad estéd, hogy munkámban segíts? — folytatta.

— Mifajta munkában? — kérde felkelve Andrej.

— A diákok klubjában. Azt akarjuk, hogy egyszer-kétszer jer oda, beszélni hozzájuk. Ugy hiszem, egész jól megfelelnél.

— En! Mit tehetek én ott? Tudod, hogy nem értek ehhez a munkához. Kérjétek meg Györgyöt, sokkal jobban ért hozzá.

— Magam is azt hittem, hogy jobban megfelelné, — szölt Léna nyíltan. Már szöltam is neki; azt mondja, hogy el van foglalva s nincs egy szabad estéje sem.

Az összeesküvők közt, különösen üzleti dolgokban, teljes nyíltság s ha kell, még gorombaság is szükséges. Léna megjegyzésében semmi sem volt, amit Andrej hasonló körülmények között ne mondott volna neki; hanem ma határozottan rossz-kedvű volt.

Hát tölteleknek akartok, hogy valahogy kitöltsem a hézagot? kérdezte haragosan. Léna türelmetlen mezdulatot tett.

Ugyan ne beszélj ostobaságokat, Andrej, kiáltott. Felej világosan, van-e időd vagy nincs?

Tudod, nagyon el vagyok foglalva a munkáimmal, szölt Andrej duzzogva. Hanem, mond csak, ezen üzleti dolgot nem vgezhetnék el magatokban, — szölt engesztelőleg Andrej.

Magam is legjobb szeretném, felelt Léna. Hanem az utóbbi letartóztatások több embereinktől megfosztottak. Többek között Myrtov is fog-ságba került.

Ertem már, — szölt egészen megváltozott hangon Andrej. — Myrtov is a társaságotokban volt?

Léna igenlőleg bólintott.

Soha sem akadt ugyan az utamba, folytató Andrej, hanem letartóztatásáról hallottam. Az után itélve, rendkívül derék legény lehetett. Nem tudod, mi történik vele?

— Lehetsélen megtudni, — szölt Léna. — Egészen a rendőrség szeszélyétől függ. Az ő esete egészen kivételes.

Azután kissé felemelve hangját, átszölt Györgynek, aki Taniával beszélgetett, vajjon nincsen-e semmi újság az erődből? Myrtovra vonatkozólag?

— Néhány sorunk volt tőle, — felelt György. — A kilátásai sokkal rosszabbak, mintsem gondoltuk. A rendőrség a titkos sajtónak szánt cikkeket s nagyszámú röpiratunkat s újságunkat találta irásztalan. Felek, hogy elveszett ember.

— Ki ez a Myrtov? — kérde Tania.

— Egészen fiatal diák, — felelt György. — A mult hétfőn Taras helyett letartóztatták. Bizonyára ismeri Tarast?

— Hogyne, — felelt Tania.

Taras Kostrov egyike volt a legtehetségesebb és legnépszerűbb vezérférfiaknak.

Taras Volkov Zacharias kassimovi földbirtokos néven lakást bérelt ugyanabban a házban, amelyben Myrtov lakott. Amikor utólevélti láttamozás véget felküdte a kerületi rendőri hivatalhoz, ott némi gyanut tápláltak Volkov Zacharias személyazonosságára nézve. Házkutatást rendeltek el. A rendőrség hétfő éjjel jöttek, hanem ajtót tévesztve, Myrtov lakásába csöngöttek be, aki egy emelettel Taras alatt lakott. Myrtov még fenn volt s éppen a szerezésen cikket írta. Maga nyitott ajtót. Amikor megkérdezték, vajjon itt lakik-e Volkov Zacharias, rögtön átlátta a helyzetet s elhatározta, hogy megmenti Tarast. Igennel felelt. A rendőrség behatolt a szobába, mindent megtalált; Myrtovot az erődbe hurcolták.

— És Taras megmenekült? — kérde Tania izgatottan.

Léna igenlőleg bólintott.

Soha sem akadt ugyan az utamba, folytató Andrej, hanem letartóztatásáról hallottam. Az után itélve, rendkívül derék legény lehetett. Nem tudod, mi történik vele?

Léna igenlőleg bólintott.

Soha sem akadt ugyan az utamba, folytató Andrej, hanem letartóztatásáról hallottam. Az után itélve, rendkívül derék legény lehetett. Nem tudod, mi történik vele?

*) Ertendő ez alatt a Petro-Pavlovsk-erőd, a cár portjának legfőbb omlomateshibke. Ferdi.

120-180 kilogramm súlyban 78-84 koronáig, 220-380 kilogramm súlyban 84-91 koronáig. 320-380 kgr. súlyban 86-92 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400-500 kilós 78-90 koronáig. Malac 60-100 kgrig 68-76 korona. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, december 29.

A vételkedy ma mérsékelt volt és nyugodt hangulat mellett 20000 métermáza buza került forgalomba, változatlan árakkal. Egyéb gabonaművekben nem volt forgalom, rozs néhány fillérrel alacsonyabb.

Elladatott:

Buza: Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 7 K. 85 l. 100 mm. 79 k. 7 K. 75 l. 100 mm. 79 k. 7 K. 70 l., 150 mm. 78 k. 7 K. 70 l., 100 mm. 78 k. 7 K. 55 l., 100 mm. 77 k. 7 K. 50 l.

Pestvidéki: 600 mm. 77 k. 7 K. 62 f., 800 mm. 77 k. 7 K. 55 l., 100 mm. 77 k. 7 K. 85 l., 150 mm. 78 k. 7 K. 85 l., 100 mm. 76 k. 7 K. 25 l., 100 mm. 75 k. 7 K. 15 l.

Raktárúru: 1850 mm. 77 k. 7 K. 47 1/2 f., 500 mm. 78 k. 7 K., 1100 mm. 75 k. 7 K. 10 l., 3000 mm. 77 k. 7 K. 37 1/2 l.

Mind három hónapra.

Ros: 250 mm. 7 K. 10 l.

Készpénzfizetés mellett.

A készru hívatagos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde s okási szerint készpénzben 60 kilogrammonkint. - A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Table with columns for 'B u z a', 'Kiló', 'K.-60', 'K.-ig', '50 kilogramm ára', 'Kiló', 'K.-60', 'K.-ig'. Rows include Tiszavidéki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bácskai, and Bácska.

Table with columns for 'Egyéb gabonaművek', 'Kiló', '50 kilogramm ára', 'K.-60', 'K.-ig'. Rows include Buza új elsőrendű, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, and Kékes.

A határüzlet folyamán a következő költségek történtek:

Table with columns for item name and price. Rows include Buza áprilisra, Rozs októberre, Rozs áprilisra, Zab áprilisra, Tengeri májusra, and Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns for item name and price. Rows include Buza áprilisra, Rozs áprilisra, Zab áprilisra, Tengeri májusra, and Repce augusztusra.

Table with columns for item name and price. Rows include Délután fél 5 órakor zárul: Buza áprilisra, Buza 1901. októberre, Rozs áprilisra, Zab 1901. áprilisra, Tengeri májusra, and Repce augusztusra.

A budapesti értéktözsde.

A mai előtözsde tartózkodó álláspontot foglalt el, a nélkül, hogy a vezető értékek árfolyamaiban megemléstésre méltó eltérések állottak volna elő.

A helyi piac teljesen üzletlen volt, sőt járadékok is el voltak hanyagolva.

A déli tőzsde változatlan lefolyású volt. A helyi piac el volt hanyagolva. Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtözsde nyugodt. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 679.25-679.75. Osztrák hitelrészvény 672.25-673.-, Osztrák-Magyar Államvasut 670.50-671.-, Koronajáradék 93.25-93.10 korona.

A déli tőzsde gyengébb. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 678.50-679.-, Osztrák hitelrészvény 670.50-672.75, Osztrák-magyar államvasuti részvény 669.50-670.-, Koronajáradék 93.-93.10. Rímamurányi 431.-432.75. Közuti vasut 533.50-539.50 korona.

Forgalomba került: Koronajáradék 93.10-93.20, Hazai takarékpénztár 162.75-163.75, Magyar aszfalt részvénytársaság 316.-317.-, Cukor ipar 1900.-1910.-, Magyar villamossági 230.-232.-, Adria 469.-461.-, Városi vasut 295.50-297.- korona.

Utóössze. A 4 órai záratok maradt: Osztrák hitelrészvény 670.90. Magyar hitelrészvény 678.-, Leszámlító bank részvény 423.-, Rímamurányi vasút részvény 431.-, Osztrák-Magyar államvasut 670.50. Közuti vasut részvény 539.-, Villamos vasut részvény 296.- korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árnyalokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 43.-48.- korona, vörös aprószemű 53.-55.- korona, vörös ordályi - - - - - korona, vörös búsángi - - - - - korona, középszemű 60.-63.- korona, nagyszemű 65.-68.- korona. Disznószár: budapesti: 57.-57.50 korona, vidéki - - - - - korona. Táblaszalonna: legenszártított vidéki - - - - - korona, városi 4 darabos 42.-43.-, korona, 3 darabos 46.-47.-, korona, ástölt - - - - - korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.-15.50 korona 130 darabos - - - - -, korona, 100 darabos 18.-16.50 korona, 85 darabos 17.-17.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.-14.50 korona, 100 darabos 15.-15.50 korona, 85 darabos 16.-16.50 korona. Szilvaiz: szlovéniai 18.25-18.50 korona, szerbiai 16.25-16.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsden javult az irányzat külföldre. Déli tőzsdén üzlet-csend és árfolyamok hanyatlottak.

Zárítat szállard Londonra és Berlinre. Londonból jelentik, hogy hír szerint az aranybánya-piacon nyolc londoni cég beszüntette fizetéseit.

Bécs, december 29. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyjáradék 117.20. Tízal és szegedi kölcsön sorsjegye 140.-. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.80. Magyar keleti vasuti állami kötvény 113.-. Magyar leszámlító- és pénzügybank 424.-. Rímamurányi vasút részvény 430.50. Magyar koronajáradék 92.95. 4%-os Magyar földhitelem. kötvény 91.70. Magyar hitelbank részvény 674.-. Magyar nyeregméti kölcsön sorsjegye 166.-. Kassa-oderbergi vasuti részvény 354.- Magyar kereskedelmi bank 2555. Magyar cukoripar

Bécs, december 29. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3%-os papírjáradék 93.75. 4 1/2%-os osztr. aranyjáradék 117.65. 1860-iki sorsjegye 136.-. Osztrák hitelrészvény 394.-. Angol-osztrák bank 270.-. Bécsi bankjegyeket 460.-. Osztrák-magyar bank 1890. Déli vasut 111.-. Dunagőzhajrási részvény 743.-. Dohányrészvény 265.-. Császári és királyi arany 113.30. Német bankváltók 117.70. 4 2/3%-os ezüst járadék 98.80. Osztrák koronajáradék 93.50. 1864-iki sorsjegye 198.-. Osztrák hitelintézeti részvény 671.50. Unionbank 541.-. Osztrák Länderbank 407.50. Osztrák-magyar államvasut 671.-. Elbavölgyi vasut 470.50. Alpesi bányarészvény 435.50. 20 frank. arany 1914. Londoni váltóár 240.15. Bécsi Tramway Litt B. 233.-. Bécsi Tramway Litt A. 233.-. Lipót kőb - - - - -. Az irányzat szállard.

Bécs, december 29. (A Budapesti Napló tudósítójának telefontelepítése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 671.-. Magyar hitelrészvény 673.-, Angol-Osztrák bank 270.-, Bécsi bankjegyet 460.-, Union bank 542.-, Länderbank 407.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 670.75. Lombard 111.-, Elbavölgyi vasut 471.50. Északnyugati vasut részvény 461.-, Dohányrészvény 293.-, Rímamurányi vasut 432.-, Alpesi bányarészvény 434.50. Májusi járadék 93.75. Magyar koronajáradék 92.95. Török sorsjegye 106.50. Német birodalmi márká 117.70. Napoleon d'or 19.13.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, december 29. (Tőzsdei tudósítás.) A mai tőzsde irányzata csekély forgalom mellett bányáértékükben történt folytonos realizációk következtében gyöngye volt. Elkedvetlenül hatott az a hír is, hogy az amerikai vaspiaac helyzete most a nagy túleredmés miatt kevésbé kedvező. Vasutak közli svájciak, dél-német kezdeményezésre szállardak, amerikaiak gyöngyöbék. Járadékok nyugodtak. Magánleszámlítási kamatláb 4 1/2%.

Berlin, december 29. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjáradék - - - - -, 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 99.80. Elbavölgyi vasut - - - - -, Magyar koronajáradék 93.50. Osztrák-magyar államvasut 143.-, Kassa-oderbergi vasut - - - - -, Bécsi váltóár 84.75. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.40. Alpesi bányarészvény - - - - -, Disconto-Commandit 175.80. Altalános villamossági Edison 192.30. Gelsenkircheni 176.90. Laura-kőb 192.10. 4 2/3%-os ezüstjáradék 98.40. 4%-os magyar aranyjáradék 98.20. Osztrák hitelrészvény 210.50. Déli vasut 26.10. Károly Lajos vasut - - - - -, Orosz bankjegyek 216.25. 4%-os új orosz kölcsön 96.10. Török dohányrészvény - - - - -, Olasz járadék 95.-, Magyar hitelbank 111.-, Dynamit Trust 148.75. Harpeni 168.80. Az irányzat gyöngye.

Berlin, december 29. (A Magyarországi Napló tudósítójának távirata.) Bécsi forgalom. 4%-os magyar aranyjáradék 93.30. Magyar koronajáradék 93.50. Osztrák hitelrészvény 311.75. Osztrák-magyar államvasut 240.90. Déli vasut 26.10. Északnyugati vasut - - - - -, Elbavölgyi vasut - - - - -, Orosz bankjegye középszé 216.20. Buschtienbradi - - - - -, Orosz bankjegye - - - - -, (Utolsó) Lombard - - - - -.

Hamburg, december 29. (Zárlat.) 4 2/3%-os ezüstjáradék 98.40. 1860. sorsjegye 135.50. Déli vasut 26.-, 4%-os osztrák aranyjáradék 99.90. Osztrák hitelrészvény 210.90. Osztrák-magyar államvasut 143.25. Olasz járadék 94.85. 4%-os Magyar aranyjáradék 93.-. Az irányzat csendes.

Frankfurt, december 29. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjáradék 95.50. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.-, Magyar koronajáradék 93.76. Osztrák-magyar bank 121.60. Déli vasut 26.50. Elbavölgyi vasut 119.- Londoni váltóár 203.75. Bécsi bankjegyeket 116.-, Villamos részvény 126.-, 3%-os magyar aranykölcsön 91.-, 4 2/3%-os ezüstjáradék 98.50. 4%-os magyar aranyjáradék 69.50. Osztrák hitelrészvény 211.60. Osztrák-magyar Államvasut 113.30. Északnyugati vasut - - - - -, Bécsi váltóár 84.33. Párisi váltóár 313.33. Unio bank - - - - -, Alpesi bányarészvény 219.-. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, december 29. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárja. Bécsi forgalom

Osztrák hitelrészvény 211.-, Osztrák-magyar államvasut 143.50. Déli vasut 26.40. Osztrák aranyjáradék 188.90. Olasz járadék - - - - -, Laura-kőb 193.20. Harpeni 167.-, Discont - - - - -, Alpesi - - - - -, Bécsi bankjegyeket - - - - -, Bányáértékek csendes.

Páris, december 29. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 721.-, 4%-os osztrák aranyjáradék 100.30. Osztrák Länderbank - - - - -, 3%-os francia járadék 101.25. Ottomanbank 538.-, 3 1/2%-os francia járadék 103.02. Alpesi bányarészvény - - - - -, Déli vasut - - - - -, 4%-os magyar aranyjáradék 101.50. Párisi bankrészvény 1075. Olasz járadék 95.75. Francia tőzleszt. járadék 100.70. Osztrák földhitelezési részvény 1229. Török dohányrészvény 314.-. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 29. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hozott sertékek ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) - - - - - fillérig. Öreg közép (páronkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) - - - - - fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 98-97 - - - - - fillérig. Fialat közép (páronkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 65-98 - - - - - fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 94-95 - - - - - fillérig. - II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) - - - - - fillérig. Közép (páronkint 240-280 kilogramm súlyban) - - - - - fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) - - - - - fillérig. - III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) - - - - - fillérig. Közép (páronkint 250-320 kilogramm terjedő súlyban) - - - - - fillérig. Könnyű (páronkint 260 kilogramm terjedő súlyban) - - - - - fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl), Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) - - - - - fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) - - - - - fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) 90-92 - - - - - fillérig. Közép (páronkint 240-280 kilogramm terjedő súlyban) 86-88 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 82-84 fillérig.

Sertésleltár má 1900. december 27. napján volt készlet 33.909 darab. - 1900. december 28. napján lehajlatott 225 darab. 1900. december 28. napján elszállított 716 darab. 1900. december 29. napjára maradt készletben 33.418 darab.

Sternberg Armin és Festöve hangeszergyár, cs. és kir. udv. szállítók B.pest, VII. Keresztút 36) Zongora-termék Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-kört sarok Zeneplata. Meglátás! MAGYAR-TILKÓ-ISKOLA, melynek segítségére a filnikon önkéntesség és alaposan meg lehet tanulni játszani, - minden további magyarázat nélkül. Egyszermind 65 legzsebb magyar s más kedvett darab. Ara 1 frt 50 kr.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytulók: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. Központ: VI. Andrássy-u. 5. Magy. kir. szab. osztály-sorsjegyek felárulási helye: IV. Koronaherceg-utca II. Kézi zálogházak: IV. Károly-kört 18.; IV. Koronaherceg- és Zsibarszék-utca sarkán; VII. Király-utca 57.; VIII. József-kört 2.; VIII. Úti-ut 6. sz.

Első Leánykiházasítási Egylet Budapeston, VI. ker. Teréz-kört 40-42. szám. Alapítástól 1863. évben. Befizetett részvénytulók 1892. december hó 31-ig 1.000.000 frt. Legelőnyösebb feltételek kiházasítási biztosításokra 300 frtól 10.000 frt.

Időjelzés.

- Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. -

Budapest, december 29.

A depresszió centruma Németország és Dánia felé került és egy másodlagos depresszió fejlődött Magyar- és Olaszország felett. Az északi maximum megtartotta helyzetét és tovább erősödött, délnyugaton pedig egy új maximum nyomul előre. Az idő európaszerint változóan, a depresszió környékén szeles és csaknem mindentűn csapadékos volt.

A hőmérséklet északon süllyedt, közép és délkelet Európában pedig emelkedett. Nálunk tegnap nyugatról esőzés indult meg, amely a Dunántúlra, az Álföld nagy részére és az északi megyékre terjedt ki.

A hőmérséklet nyugatról emelkedett. Kihűlés: Élénk nyugati szelekkel változóan, átmenetileg enyhé és sok helyütt csapadékos idő várható.

Vizállás.

Table with columns for location, date, and water level. Rows include Danubius, Tisza, Duna, and various other locations with measurements for Dec. 29 and Dec. 28.

Színházak, szórakozó helyek.

M. kir. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1900. december hó 30-án.
Pollininé Bianchi Bianka mint vendég.

Hoffmann meséi.

Fantasztikus opera 3 felvonásban, egy elő- és utó-játékkal. Zenejét szerz. Offenbach Jakab. Szövegét írta Barbier Gyula, Fordította dr. Váradi Antal, Fái J. Béla és dr. Radó Antal.

Személyek:

Olympia			
Giulietta	Pollininé	Dapperotto	Kornai
Antonia		Miracle	
Miklós	Gábor	Slemi	Mihályi
Spalanzani	Hegedűs	Cochenille	
Graspel	Várady	Pittobinaccio	Dalmoki
Luther	Nay E.	Ferenc	
Hermann	Strósz	Nathanel	Kiss E.
Hoffmann	Kertész	Az anya hangja	Beris

Közölte 7 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. december hó 30-án.

Délután 2 1/2 órákor, mérsékelt helyárakkal.

Pont-Biquet család.

Bobozat 3 felvonásban. Írta Bissan, Fordította: Nádai Ferenc.

Személyek:

La Reynette	Nádai	A fogadó pine.	Faludi
Jaques Dubois	Dezso	Mathilde	Gerő
Pont-Biquet	Ujházi	Pont-Biquette	Rákosi
Toupance	Latabár	Dumensilné	Boér H
Dagobert	Vizvári	Godardné	Meszlényi
Trameau	Körösmozi	Gabriella	Ligeti
Bouzu	Gabányi	Julie	Fábián

Este:

Az ember tragédiája.

Dramái költemény, írta Madách Imre. Színpad alkalmazta Paulay E. Zenejét szerzette Erkel Gyula.

Személyek:

Az Ur	Éva	Fáy Sz.	
Rafael	Palotai	A szellem	Mészáros
Gábor	Gerő L.	Rabszolga	Nádai B.
Mihály	Panlayné	A oszár	Szigeti
Lucifer	Gyenes	Arthur	Mihályi
Adám	Fáti	Eitilt	Abonyi

Közölte 7 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. december hó 30-án.

Délután 2 1/2 órákor mérsékelt helyárakkal.

A mikádó.

Japán operát 2 részben. Szövegét írta W. S. Gilbert. Ford. Rákosi Jenő. Zenejét szerz. Arthur Sullivan.

Személyek:

A mikádó	Szilágyi	Pitti-Sing	Blaha S.
Nanki Poo	Lodófsky	Peop-Bo	Gombaszögi
Katisha	Margó	Poo-Bah	Boross
Kokó	Giréth	Pis-Tush	Mátrai
Yum-Yum	Iskey		

Este:

Primadonnák.

Operát 3 felvonásban, egy változással. Szövegét írta: Fásztör Arpád. Zenejét szerzette: Madár Raoul.

Személyek:

A gróf	Beóthy	Rózsika	Gombaszögi
Olivia	Margó	Felice mester	Püredi
Lopák	Sziklai	Kovácsmester	Mátrai
Clairotte	Szoyor	Pista	Leaók
Beppe	Ráthonyi	A rendező	Kardos

Közölte 7 1/2 órákor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetőek Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrassy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

Hétfőn, január 7-én, a Royalteremben

LINDH

Marcella EGYETLEN DALSZÉLYE.

Jegyek kizárólag MERY BÉLA zeneműkereskedésében Andrassy-ut 12. Telefon.

Szerdán, január 9-én, a Vigadó nagytermében

BURMESTER

Willy hegedűművés II. hangversenye.

Jegyek kizárólag MERY BÉLA zeneműkereskedésében Andrassy-ut 12. Telefon.

Remek ajándék

10 frtért!

Egy teljes hasonló olajfestményű arcképet, bármely fénykép után, részletfizetésre is szállít

Neuman J.

festő

Budapest, VIII. József-körút 14. sz.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárváltás 7-ker. Az előadás kezdete 8-ker.

Ma vasárnap 2 előadás, d. n. 1/2-ker:

Fregoli vendéjátéka

mérsékelt helyárakkal, egész új érdekes műserral.

A télikort kávéházban délután 4 órától zene, Hunyady Lajos kedvelt zenekara játéks.

Este 8 órákor: nagy előadás.

FREGOLI!!

vendéjátékának hallatlan sikere.

„CAMELEON“

Tragikus, drámai komikum 1 felvonásban, 5 személyben előadja:

Fregoli Lipót ur.

Jegyek ezen igen érdekes vendéjátékokhoz kaphatók a Mulató nappali pénztáránál 9-1 óráig és délután 3-tól és este a pénztárnál, ugymint Weiss A. nagytöze Károly-körút 20., töze Andrassy-ut 38. és 26. szám alatt egész napon át.

Holnap hétfőn, nagy díszelőadás: Fregoli v. ndégjátéka.

Zsebórák

5 évi jótállás mellett

részletfizetésre

kaphatók

Polgár Kálmán

óra- és ékezer-üzletében

Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

Vidékre árjegyzék bérmentve.

Díszes ingórák.

Dívtatos ékeszerek.

Madár Raoul legújabb operettjéből, a

Primadonnák-

ből, melyet a „Magyar Színház“-ban nagy sikerrel előadták, a legzesebb dalok két fizethet megjelentek. Ara egy-egy fizethet 3kr. Megrendelhetők a „Harmonia“ zenemű és zongorakereskedésben IV. ker., Váci-utca 30. szám.

Ujévi

ajándéknak

legcélszerűbb egy

INTONA

családi hangszer.

E közkedvelt hangszeren el lehet játszani a legzesebb és legújabb magyar vagy más telezés szerinti nótát korlátlan számban minden zeneművel nélkül.

Ára 10 forint. Nagybobb alakú 12 forint.

A kották drága (szébb) 30 krajcár.

STERNBERG ÁRMİN és TESTVÉRE

ca. és kir. udv. hangszergyár. Általános hangszergyártók és KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁS

Kereposi-út 30. szám.

Zongora-termék: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sarkán). Zene-palota.

Illusztrált árjegyzék ingyen kapható csak meg kell nevezni, hogy miféle hangszertől kívánják az árjegyzék.

Képes levelező-lapok

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

színesztrók

Szilveszter éjjelen

Putzer György

Deák-téri vendéglőjében,

egy a fenti, valamint a pince-éttermekben

Jászberényi Pege Károly

hangversenyez.

Hörcher Márton

Pilzeni sörcsarnokában,

Üllői-ut 30.

mindig friss pilzeni sör (az első pilzeni részvény szerződésből), Székelyi sörök, itáliai borok, itáliai ételk, italokos áron, a legpontosabb kiszolgálás mellett kaphatók.

PÁRISI NAGYÁRUFIAZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-út 38.

Pompás

ÚJÉVI AJÁNDÉKOK

Remek tombola csoportok és gyűjtemények

Az 1901. évre szóló teljes naptárral ellátott

KEPES NAGY ÁRJEGYZÉK

• közhírvolt egy és két koronás áruosztályáról és az összes árucikkeiről ingyen és bérmentve.

Ezen gyógymóddal az egész test megszabadul, a kör-
anyagot, vér megtisztul és az idegek megerősödnek.

TITKOS BETEGSÉGEKET

ideg- és nemi bajokat,
székelyet, húgyszórást, maszturbációt, elgyengült férfierőt
(impotenciát), a húgyszórást és másféle szexuális rendellen-
ségeket, börtömbetegségeket és mindenféle szexu-
ális betegségeket (kozmetika) sok év óta biztos sikerrel gyógyít

Dr. PALÓCZ I. v. kórházi orvos
specialista

Budapest, VII., Kerepesi-út 10.
Rendelés d. e. 10 órától d. u. 6 óráig.
Külön férfi- és női osztályok. Levelekre kimerítő
dizsókát válasz. G. ócszerkeztől gondos orvosi

Oh jaj!

Megfőtt ez az
átkozott köhögés!

En és családomb évek során át
használtuk az én valóban ha-
tásos mellpasztillát. Posta
utával ismét 10 drb 1 ko-
ronás dobozt.

Teplitz-Schönan, 1900.
G. Grimm, szerkesztő.

Köhögés és rekedtség ellen
gyors és kitűnő eredmén-
nyel használja mindenki

EGGER

mellpaszt illát.

Doboz 1 kor. és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.
Kapható minden gyógyszerár-
tában és drogeriában.

Fő- és székelyi doz. raktár:
NÁDOR-gyártelep
Budapest, VI. Váci-körút 17.

Éljen!

EGGER-mellpasztilla
szankhamar megszabadított!

Nékiülésheteken minden háztartás, szálló, vendéglő és
kávéház számára.

KHINA EZÜST.

6 drb	evőkannál	frt 4.50	12 drb	evőkannál	...
6 "	tejszín	4.50	12 "	tejszín	...
6 "	kávéskannál	2.50	12 "	kávéskannál	...
1 "	tejszín	2.75	1 "	tejszín	...
1 "	tejszín	2.-	1 "	tejszín	...

kezesekkel valódi örökös fehér marad, tömör
szélességgel ezzel a vörösgyógyi

China I.
I egész készlet vételénél selyem kassza ingyen.
Utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett.
Nem tetszés esetén köteleztem magam, hogy a vételtől
azonnal készpénzben visszafizetek.

SPUTZ ARMIN, BÉCS IX/L, Rossauerlande 15.
Képes árjegyzék 10 kr. bélyeggyel beküldés ellenében bér-
mentve. — Kézikönyv 1 kávészakalatt művelőgéppel 50 kr.
bélyeggyel beküldés ellenében bérmentve.

HAZAI IPARTERMELŐK ISMERTETŐJE.

Műbuzati ipar.

Legjobb egyenruhák, egész-
ből díszöltények, te-
ricsés bőrbőrök, va-
dász vivőzseren, Tiller Mór
és Társa os. és kir. udvari
szállítóknál Budapest, IV.,
Váci-utca 35. szám.

Szombathelyi magyar pamutipar. Doctor Her- mann S. Szombathely.

Gyárt nyers, fehérített és
színes pamutárutakat.

Előma varpanut, teves- ér- és balta hátszövőgyár. Levy James, Pozs. ny.

Előrendelt szin-bőrűzők,
pamut- és kendertel-
szőjék.

Gyapjusszövő szövet- kezet, Nagyvárad. Leg- jobb hálnapozító, láb- pokróc, társzövőgyár és katonatárkór gyártása.

Merrendezések a nagy-
díszűző gyapjusszövő-
vetkezet Áruházi raktár-
hoz, Temesvári in-
tendzók.

Wolfner Gyula és társa gyapjusszövő Ujpesten.

Herczeg testvérek rész- áruipar. Pécs.

Uj! Uj! Uj!

„PLUTO“

Herczeg-féle szabadalma-
zott árnyékszékbe-
telemek

Előnyei: 1. Nékül-
től a vizet és mégis tisztá. 2.
Nem fagyhat be. 3. Nem
tömöríthetik be. 4. A pöc-
gömb vízzel való megtelése
ki van zárva. 5. A fa-
lak nem szenvednek a víz á-
tal. 6. Javítás évekig nem fo-
rdul elő. 7. Teljesen zár,
azért használatánál leg-
hazánios. 8. Teljesen
bizom ates (szárazlós óvat).
9. Könnyen szállítható. 10.
Disztes, szép kialakítás s
olcsó. Ezen szerkezet min-
den használatban
levő árnyékszék-
nél is
könnyen alkalmazható és el-
kötözésnél szintén elő-
nyö-
lthető.

Külnö E. me ópa dasági
géggyára Mosenban. Fő-
raktár: Budapest VI.
Váci-körút 57/a. Hungaria
-Drill- és mindenemü
gazdasági gépek.

Ganz és társa vasöntő és gépgyár részvénytársasá- gy Budapest, Ajmí

Gépek közsen vagy érc-
fejtesére; keresztvázakat
és kerékeket; köröntésű
hengereket és golyós zu-
tomalmok; Hengereszeket
és egész malomberendezé-
seket; Gépeket papir, fa-
retés cellulose gyártására;
Turbinákat, Gázmotorokat;
Frictios kapcsolókat
és dynamó méreteket.

Varrógépek, Kerekpárok.
Az első magyar varró-
gép és kerekpárgyár
részvénytársaságál,
Budapest, X., Tiszvisel-
telp.

Seltenhoffer Frigyes fia, Sopron. Harangok, vas harangállványok, tu- lós felszerelések, kutak, szivattyúk.

Papír ipar.

Spiegel Vilmos és
társas papírgyára, Kis-
Szeben Készít minden
minőségű légszárított
és merített csomagoló
papírt, színes- és egyol-
dalt simított papírt és
papierment.

Kanitz C. és fia Bud- pest, V. Vadasz-utca 28.

Ujlelt könyvek, másoló-
könyvek, rajztombók és
iskola-füzetek.

Elő magyar acéltróli, toll- szár- és indigó másolópa- rgyár. Schuler József, Budapest, Gyártelep és róda VI. Dalnok-u. 26. s. Gyár- veje új osztályban: Fény- érzékeny negatív és pozítí- v másolópapírt és vész- mat. Szabadalmazott in- digó és színes másoló- papírt. Rajzmasolópapírt és olajpapírt. Fénymásoló- tónok szonka eszközöl- tónok egy 0 méter nega- tív 1 kor. 30 fill., pozitív 1 kor. 70 fill.

Kanossy Vilmos és fia B. dapest, VI. Terep kör- 138. Hangjegyzetű inté- zet zenem., könyv- és könyvök ellenőrzési és menetlegyek, vsm- és helypé- zárak tömeges gyártása.

Hangszer ipar.

Thék Endre egyedüli
magyar zongoragyáros.
Budapest, Ujlelt-út 66. hol
nagy választéka áll a t.
közönség részére, külön-
böző bel- és külföldi na-
menekből, német, francia
és angol gépekkel a t.
a legmesszebbmenő jót-
állás mellett. Raktárak
vidéken is.

Műszerek.

Polgar Sándor, m. kir.
szab. nyrt orvosi mű-
és kétszeresésszám. Budapest,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.
Jutányosan beszeresnek
„hazai” saját gyártmányu
serkötők, hátegyenesárú,
ortopédiai-készletek, mű-
láb, műkéz stb. betegpá-
lathoz szükséges eszkö-
zök és tárgyak. Képes
árjegyzék ingyen és bér-
mentve.

Testgyógyászati mű- intézet. Tam- és Jerep- gyár. Hessing-rendszerű mű- mellfűzők, műkezek-mulabak stb. haskötők elhízás és vándorvess ellen, görse- harisnyák, keszesség mellett készítiknek KELETI J. orvos-sebész műszerek gyárában, Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17. Al- landó nagy raktár irriga- torokban és bidekben. Képes árjegyzék ingyen.

Róth Miksa üvegfestő- műterem, Budapest, VIII., Kander-utca 24.

Bányászati és ko- házati.

Magyar általános kö-
szénbánya részvény-
társulat, Budapest, V.,
Erzsébet-ter 19. Bányák
Putnok, Sajó-Szent-Péter,
Tata.

Salgótarjáni köszén- bánya részvénytársaság Budapest, V., Erzsébet- ter 15.

Vegyeszeti ipar.

Worthelmer és Frankl
Budapest, „Excalibur”
porkölt kávé és fitogkövek.
Gyár: VII., Csengery-utca
13/b. Főraktár: V., Nagy-
kőrona-u. 11.

A Müller testvérek- féle hazai gyártmányu úró- és másoló-tinták, tusok, vögytinta, post- vizsák, magzöldait stb. a legjobbak. Kaphatók min- den papír- és írószere- keskedésben.

Legjobb minőségű svéd- fajta gyújtó az Emke-gyújtó. minden részben magyar gyártmány.

Temesvári gyújtógyár Részvény-társulat.

Magyar gyártmányu tenger-
tuli termékek: kápi praeparat
tormozetes pálmák, sir-
kosok pálmásgépből
összeállítva, parafe és
nyírfakéregből stb. külön-
legességek gyártása.
Fodor József, Szabadka.

Gép ipar.

Röck Istvan Budapest,
IX., Soroksári-utca 24 és
K. lenföld. Gőzgepek, gőz-
kaszánok, szivattyúk, hűtők,
jégszekerák, víz- és gőzmal-
mok, gőzmozgató- és bo-
rázóberendezések.

Böschner A. M. és
fia, m. kir. udvari mű-
előöntők, Budapest, VII.,
külső Váci-út 119. Erő-
művelvények, disztribúciós és
szoboröntvények.

Sangerhausen gép-
gyár magyarországi
gyártótelepe, Budapest,
Külső Váci-út 1443. Gyárt
az összes mezőgazdasági
iparok számára szükséges
gépeket, főleg cukorgyári
és szeszgyári berendezé-
sekhez.

Építő ipar.

Benozur testvérek ce-
mentgyára, Magyarország
(Zemplénmegye) készít
portland- és román ce-
mentot kitűnő minőség-
ben.

Neuschloss Károly és fia Budapest, VI. Andrássy- út 19. Gőzfűtő-retegek: Budapest, Szepes-Remete, Gerölye, Bodoka, Gyula, Tópletz, Püha- és kemény- fából fűrésztel anyagok

Neuschloss Ödön és Marcel Parkógyár, ács- üzlet és építési vállalat, Budapest, felső-rákpert 10. Allandó nagy készlet in- dandó nagy készlet in- dandó nagy készlet és dí- szes parkettkből és pub- sápadatokból.

Betűöntőde.

Elő magyar betű-
öntőde részvénytársaság
Budapest, Deceffy-utca 32.
sz. Folyton dúz raktár
tart magyar, német, horvát,
szerb, román, esen
és bolgár ékezetű könyv-
és címűsorokban. Kör-
teket, kizárások, különféle
ékezetűket és egyéb
nyomdai felszerelvények-
ben. Rézlenia-gyártás.
Mechanikai műhely. Gal-
vanoplasztika. Tömöntőde.
Olmzár. Telefo: 23-70

Agyag és üvepipar.

Elő magyar chamotte és
agyargyár, Deutch
Bertalan, Losonc. Türelő
nyers agyag, quartz és ho-
nyok, égetett üvegló,
quartz, chamotte- és dynas-
tégák; alagosóvek.

Léderer Márton, Éled (Biharm). Türelő (cha- motte) téglá, diszkrét piros és fehér, alagosóvek, gyári kemény téglák, fran- cia horonytűtőeszer, külön mész.

Bőr ipar.

Wolfner Gyula és társa
Bőrgyára Budapest Gyár:
Ujpest. Iroda: VII, Karoly-
kerut 3. Ló-, juh-, gépszaj-
és kárpót, talp-, blánk-
bőr, hajtó-, varró- és
kötőszálak, hadfelszerelési
cikkék.

Butor ipar.

Thék Endre műbutor-
asztal Budapest, VIII.,
Ujlelt-út 66. Saját és ido-
gen rajzok alapján bár-
mily létszám megfelelő-
leg készít a világ bár-
mely faműből butoro-
kat a legmesszebbmenő
jótállás mellett.

Formatermek teljes be- rendezést és felszerelést vidékre is, előlái a leg- előnyösebben Seifer An- tali ipartelepe Budapest, IV., Karoly-utca 1, boltzám 12. (Központ városi háza épü- let) Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hirschler-féle szék- gyár Budapest, VIII., Burgas-utca 135. Tele- fon 53-12. Nagy raktár és válogatás minden fajta célközvetlen a leggy- szárúbból a legfinomabb kivitelig, e. és sz. bőr- kavattal, bőrtelítő, val- mint műbőrrel. Legjobb kivitel. Kizárólag saját gyártmány.

A HÉT

KISS JÓZSEF HETILAPJA

XII. évfolyam.

Minden vasárnap egy szám.

Előfizetés:

egész évre 20 korona.

Félévre 10 korona.

Negyedévre 5 korona.

Mutatványszámokat vidékre ingyen küldünk.

A HÉT az aktualitások lapja.

A heti eseményeket krónikákban és kisebb nagyobb ciroquis-kban tárgyalja.

Munkatársai csupa elsőrendű író: **Ambrus Zoltán, Mikszóth Kálmán, Kóbor Tamás, Ignótus, Tóth Béla, Herczeg Ferenc, Heltai Jenő, Makai Emil, Junius, Szalay Fruzina, Lovik Károly, Széllősi Zsigmond** stb. stb.

A HÉT eddig megjelent 22 vaskos kötetek változatot értékes tartalmával minden könyvtárnak a díszé.

Egyes régi kötetek is kaphatók.

Kiadóhivatal:

Budapest, VII., Alsó-erődor 3. sz.

Vegyes képes és verseskönyvek.

Arany ABC. Összeállította Gyula bácsi. Bolti ár 2 K. Pajkos Péter (Struwellpeter), kivágott képeskönyv. Ord. 70 fillér.
A kis veresbég története, rendkívül drágos verseskönyv. Ord. 1 kor. 60 fill.
Borzus Péli, Marci és Mariska, Lina és Nina. Vidám tréfák, versekkel szedett Gyula bácsi. Elszakíthatatlan képeskönyv. Ord. 1 kor. 60 fill.
Óktató kis képeskönyv, elszakíthatatlan lapokkal. Ord. 1 korona.
Magyar képes abc, elszakíthatatlan lapokkal. Ord. 1 korona.
Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában

Polgár Sándor

m. kir. szab. ügyi sevezt mti és költője
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-kört 50. sz.
Ajánlja összes leközölt raktraktárát gyára mány orvos-sevezt és betegápolást tan gyakban.
Saját tudomány, m. k. szabadság. Polgár-Sándor
SÉRVKÖTŐ,
Készít, górcsór, oldat guanin-hánya, orthopédia készítő, műlábak a kezét stb.
Valódi francia kőművel-grosszok F. Borpáruaj stb pártal gyárúól.
Részletes képes ábrák-gyárú huzos és kézművelés

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATTI GERŐ Ferenc előkészítő-iskolája az egyéves önkéntességi képesítő vizsgára.

Iroda: Budapest, VI., Nagy János-utca 3. sz.

Ezen iskola előkészít ifjakat, kik tanulmányaikat bármily körülmény miatt abbahagyták, kiváló gimnáziumi tanárok közreműködésével az önkéntességi vizsgára. Az új kurzus január 2-án kezdődik és 6 óra terjed. Prospektus ingyen és bérmentve.

Beiratás naponként délután 4-7 óra között.

Magyar kir. Államvasutak. **Hirdetmény.**
Gabona és élelmiszer-átviteli szállításiára az utolsó. 55. §. 3. pontjának alkalmazására és a rakodási díj beszállítására vonatkozó, valamint egyéb korlátozó intézkedéseknek beszüntetése.
A magy. kir. Államvasutak igazgatósága közli, a f. évi július hó 25-ik napjáról életbe léptetett azon intézkedések, melyek szerint a Pimóba és Vánkföldre rendelt gabona- és élelmiszer-átviteli szállítási díjak, míg a bel- és a magyar-országok forgalmában feladásra kerülő kocsikarománya teherárúkra nézve a felvételi és a szállítási határidő tekintetében az utolsó. 55. §. 3. pontja alkalmazatik, valamint hogy az azonnali el nem fuvarozható vám-küldésre rendelt egyes szállítmányok csakis ideiglenes megőrzésre fogadhatók el; és végre, hogy a rakodási díj 9 nappali órára korlátoztatik f. évi december hó 14. napjától kezdve hatályon kívül helyezetttek.
Többi felvilágosító naplót kezdve a szállítmányok felvitelére, továbbítására és rakodására az utolsó-55-ös §. 3. pontjának alkalmazásaihoz képest korlátozó nélkül megvalósít. Budapest, 1900. december 12. Az igazgatóság. (Ünnyomás nem díjazatik.)

MAGYARON ELSŐ LEGNAGYOBBS ÉS LEGHÍREBB HIRNEVŰ ORÁSZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB: KRONOMETER-ÉS MŰ-ÓRAS FELTÁLLÓJA A REMONTOR INGAÓRAKNAK STB. STP.

ORAK ÉKSZEREK

10-ÉVI JÓTÁLLASSAL
SZERZERT VALAMINT
RESZLETFIZETESRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

TELJES ÁRUSZÉREK SODOLUSZTÁRTÓVAL INGYENES ÉS BÉRMENTVE.

SANTAL EGGER

Kipróbált
Orvosilag ajánlott jó szer hólyag és egyéb bántalmaknál és minden oly esetben, hol az orvosok Santal-olajat, Copaiát, Cubebát ajánlanak. Santal Egger tisztán keletindiai santal olaj tartalma miatt meglepő gyors és biztos hatása az ifjúság bántalmainál, miért még az orvosok is kedvelik és gyakran rendelik, 1 üveg ára 3 kor., a pénz előleges beküldése után bérmentve 3-40 kor., 2 üveg 6-40 kor., 3 üveg 9 kor.
Külső Dr. Egger féle készítmény koronázott orvosi újságokban.
Főraktár: **Nádor gyógyszer-tár.**
Budapest, Váci-kört 17.

Schiller • • • Frigyes • • • színművei • • •

Fordította: Tomor Ferenc.
Egy-egy kötet ára 1 kor.
I. Wallenstein táborna. A Piccolominiak.
II. Wallenstein halála.
III. Az erdélyi szűz.
IV. Stuart Mária.
A messzini menyasszony.
Fordította Váradi Antal. (M. K. 43. sz.) 30 fill.
Téli Vilmos. Fordította: Tomor F. 1 kor. 60 fill.
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaiorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalati után legmegelőgöbben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. es. és k. exrederovos.

Electrotherapiail rendelő intézete

Budapest, Váci-kört 4. sz. 1. em.
A legelhanyagoltabb húgyesfolyásokat, leggyosabb húgyhólyagbajokat, bujakékos sebeket, gyphibát, az éufertőzést utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerő

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magánléceket, nőknél fehérfojást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegégeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrgermebetekot gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig NŐKnek úgy mint fordáknak külön be és kijárat. Külön váróteremek.
Levelekre díjtalanul azonnal válaszolunk; csele-g gyógyeszkerekről is gondoskodva lesz.

SPECIALISTA SÉRVKÖTŐKÉSEN

Keleti J. orthopédiai mű-tudósoké ajánl minden sérvben szenvedőnek a legújabb és modern szerkezettel 1900. évben m. k. szabadságra-szert sérvkötejt. Nem csak, nem okos letémetés nyomán elrendített kötések fekvése által fellámul minden más gyarmány.
ÁRAK:
EGYOLDALU: 12 korona.
KÉTOLDALU: 24 korona.
Gyárulmas teljes jótállás mellett készülnek továbbá: lárd-és támgépek, műlábok, fordásművek részre és sekeles-órá. Hengsdig rendszerű sevezt. Műlábak- és kock, házkötők, górcsór-har-nyak stb. stb.
Illustrált kérgyárakhoz utóktartás mellett ingyen küld azot.

KELETI J.

orvos-sebész mű- és köztzeryára (alapított 1875.)
BUDAPEST, IV., Koronahereg-utca 17/b.
Gyár: Központi városkák.
HÉRETIK A CÍMRE JÓL ÜGYELNI.

A budapesti „FLORA-GYÁR”

EMKEGYERTYÁJA SZAPPANA

a legjobb
Kapható minden fűszerkereskedésben.

Az Üstökös

a legrégibb, legkedveltebb magyar élclap.
Szerkeszti: SZABÓ ENDRE.
Megjelenik minden héten temérdek képpel.
Tartalma: Szatirák, humorcszkek, krónikás adomák, Mujkos kalandok, politikai karrikaturák, illusztrált adomák, tréfas versek stb.
Előfizetési ára: negyedévre 4 korona.
Kiadóhivatal: V. ker., Kálmán-utca 2. szám, „Pallas”-nyomda.
Mutatványszámok kívánatra ingyen küldetnek.

ASTHMA

légcsőhurut

tüdővérzés

tüdőbaj

gyomorhajban

szenvedők vegyének annyi időt és vizsgálják meg az alantálló gyógyjelentéseket. Ezek a folytonosan beérkezetteknek csak elenyésző kis részét képezik. Minden egyéb kommentár nélkül közöljük azokat, mert meg vagyunk győződve, hogy a szenvedő közönség nagyon is abban a helyzetben van, hogy maga alkosson ítéletet. A levélkivonatok, apró stílárius módosításoktól eltekintve, szösz szerint közölve, kihagyattak a hálá-kifejezések és az azelőtti eredménytelen gyógymódokról való kritika. Az eredeti levelek betekintethők és **sürgősen kérjük** ezt nagy mérvben meg is cselekedni. **A hatóság részéről ez már megtörtént.** Az igazságtól való eltérések, akár ezen bevezető sorokban, akár az alább következő gyógyjelentésekben találatlanak, szigorú büntetéseket vonhatnak maguk után. Hogy a laikusnak is megadjuk a lehetőséget, anélkül, hogy a betegség kitérését bevárja, hanem már **egyetlen egy tünet fellépésekor idejekorán orvoshoz fordulhasson**, felsorolunk egynehány leggyakrabban előforduló **tünetet: Köhögés, gyakran hányásra ingerelve. — Nyúlás nyálka köpése. — Szurás a mellben és hátban. Nyomás a lapockákban.** **Éjjeli izzadság. Rendesen hideg kezek és lábak. — A lélegzet később hallható sipoló és hörgő zaj kíséri. — Vérvetés, gyakran erős, rendszeren szívverés, nagy félelemérzettel egybekötve. — Hiányos alvás, rossz emésztés.**

A gyógymód bevezetéséhez szükséges a pontos életleírás, a foglalkozás megjelölése és vajjon hidegek-e a lábak. Cimezendő:

Kur-Institut Spiro-Spero (Paul Weidhaas) Dresden-Niederlössnitz, Humboldtstrasse 3.

A „Weidhaas“-féle gyógymódról vonatkozó orvosi elismerések:
 Dr. med. Wolf L.-ben.
 „Rendkívül hatékony tanulmányoztam és azokat szakorvosként és a legnagyobb körültekintéssel alaposan tanulmányoztam.”
 Dr. med. K. S.-ben. (80 éves).
 „Asthmám az Ön gyógymóda után teljesen javult, remélhetőleg további tanácsai nem fogja tőlem megvonni, mert legtöbb bizalommal vagyok irántuk.”
 Dr. med. H. M.-ben.
 „Egy beteg révén az Ön kitűnő gyógymódjáról hallottam, mielőtt is arról közelibbi részleteket kérék, minthogy a szegény betegek érdekében tartom az Ön tapasztalatait is megismerem.” Sib.
 Később ezen orvos következtetését írta:
 „Gyógymód-tervezésed egész kitűnőnek és egyedül helyesnek találom, rendelkezésed előnyeiről teljesen meg vagyok győződve és teljesen egyetértek Önnel.”
 Fr. Ötör ur D.-ben írta: „Háziorvosom, Dr. B. nr kiválóan ajánlotta nekem az Ön gyógymódját.”
 Louisia W. hercegnő, E. Kastély írta: „Az Ön gyógymóda következtében az asthmámomnak teljesen szűnt meg.”

Hetedik eltarló gyógymód után azt felelte orvosom: „Igen, csak baj az orvosok keresztjére és az gyógytalánlati becsületemre állt. Mire aztán bajom mindegyre elcsúsztatottam és én egy másik orvos kinyilatkoztatása szerint tüdőbajomnak deklaráltam és egy városi kórházba mentem. Hosszra egy érem, mióta minden jól volta, de már 8 nap múlva itt volt ismét a régi baj. Egyben volt mulasztásom el hirtelen orvosomat legnyitvertem, továbbá a rossz nyakfájásom ellen kenőcsöt is használtam, de mindent hiába. Most azonban kedvesebbé vált közönsésem nyilvánlása mellett elismerem az Ön által nálam elért jó és teljes gyógyírt. Nincs nekem már legzárt nehézségem, a borzáló köhögés, mely évekig kínozott, eltűnt. A csunya nyakfájásom is eltűnt. A legjobb ötévesesről rendelkezem és minden ételt és italt elbírok. Végre minden fájdalomtól mentes vagyok és a gyógymód kezdete óta egyetlenegy szalma-rohamról sem tudok elcsúsztatni. Egyedül a régi baj állt. Hi nem fogom tehát mulasztani Önt, ahol csak lehetőséget ajánlani, hogy más betegek is ezen gyógymódnak erejét alá magukat. Az Ön hála listéjére **Kubada Fr. Himmelwitz, 1900. aug. 30. Pentz alábbi valódságot igazolom: Krasitz, községi előjáró.**

fenekelőseket kaptam, melyek azonban mit sem segítettek. A művészet tudományt is végtel. Erre az utasításom az Ön alkorellő olvasom és bátorság szállott belém. Bár sok munkába kerül, mégis az Ön végzetlen türelme és felfüggesztés következtében annyira helyreállítottam, hogy ismét összes dolgomat végeztethet. Nem is hiszem, hogy ezen borzáló betegséget, melytől én megszabadított, újra visszatér, mert már egy év múlt és visszacsúszás eddig nem állt be. Önnek köszönöm a művészet és az Ön ajánlata, hogy minden beteg Önbe forduljon. Szívesen beleszerelnék, volna a háziorvosom hatóság által, de ahová csak fordulom, kérem, hogy az utasításokat el, hogy és magánygy. — **Hála köszönettel az Ön kezeltje Westphal Adelholdné, Weissenburgerstrasse 12. udvar, 4. lépcső Berlin, 1900. augusztus 30.**

Asthma. Légcső-hurut.

Sok éven keresztül időhurutban és asztmában szenvedtem. A köhögés fehére, nyúlós köpöttel éjjelente kínozta olvasmányom, hogy egy évtől sem tudtam aludni. Azon alkalommal hideg lábam is voltam. A legközelebbi orvosok a legcsökönyebb javulást sem eredményezték. Midőn tudomásomra jutott, hogy Ön így betegségeknél a legjobb alkorellő elert, Önbe fordultam és sikerült is Önnek hosszú évekem át tartó betegségeimet eltávolítani. A hal csak egy köhögés kivételével teljesen eltűnt. Köszönettel ajánlom és minden asthma- és tüdőbajomnak ajánlom, hogy az Ön gyógymódot használja.
Oberhammerbach, 1900. augusztus 26. Spitzmüller Magdolna.
 Ez először levél jelentésben Spitzmüller Magdolna úrnő által, kit név, állás és lakás szerint személyesen ismerem, — aláíratott. **Oberhammerbach, 1900. augusztus 26. Polgármesteri hivatal képp.: Ebels.**

Tüdőbaj.

1890. évi augusztus óta a vállakban és mellben való fájdalommal és szúrások szenvedtem. Köhögtem, főhőnyvélkás köpöttel és állandóan hideg lábam voltam. Különféle szereket alkalmaztam, de eredménytelenül, míg bizalommal Önbe fordultam. Most nagy örömmel igazolhatom, hogy az Ön gyógymóda által 3 hó alatt teljesen megszabadultam, mielőtt a legjobb köhögéscsökkentőket és minden használt bajtan szenvedéseim legjobban ajánlani fogom. **Kostors Jenő.**
 Ezanál rizsorról igazolták, hogy az előálló valódságot alapsul. **Georgdorff, 1900. szept. 8. A községi előjáró: Nees.**

Tüdőhurut és vérszegénység.

Husz éven keresztül időszakonként köhögtem, emellett nagyfokú vérszegénységben szenvedtem, mely idegfejfájásig vezetett. Az utóbbi években át tüdőhurutot kaptam, míg végül ebből asthma fejlődött, még pedig oly mérvben, hogy csaklódok, de még az orvosok is lemondtak előttem. Egyszer lefogtam, mert ötváros és a városra gondolni sem lehetett, heidek nem tudtam ágyban fekvéni. Ha pedig ránéztek a fulladás rohamok, úgy kiáltottam, hogy a szemek között meghalok. Ha pedig köhögés által könnyebbéjelt szereltem magamnak, egy egész éjszaka nyálát a fehére nyálkát köptem. Ötöcsöd rohamok ellen morphium-be-

Gyomorhajban.

Öt évig gyomorhajban szenvedtem. Mindig sovány voltam és épült arczsinem, rendszeren székélesem, a gyomor tájékán nagy fájdalom voltam; étetőt előt és után rosszul éreztem, felpuffadások és gyomorhajban látható, valamint reggeli hányás lehetett. Erre kiírtam tanácsot és a nyomat utasítások pontos betartása következtében gyorsan nyertem vissza egészségemet. Ismét jól és frissen érzem magamat, az erős, jóva ismét jól esik és félkövetlenül ismét munkám után járhatok. Gyógymód-áról csak legjobb elismeréssel szólhatok és ímezetést, a hol csak lehet, legmegelőzöbben ajánlani fogom.

Aláírások szolgálja **Singer F. H. Kenna, u. p. Bartombach (Bajorország). A községi előjáró: Singer polgármester.**

Asthma.

Csakis a „Spiro-Spero“ gyógyításnak sikerült asthma-bajomát, melyet 14 évig hába kezeltem, meggyógyítani. Szen idő alatt sok más-kezelést kísérlettem meg, hogy meggyógyuljak, de semmi sem használt.

A gyógymód levélileg és a foglalkozás megakadályozása nélkül keresztülvihető.

A magyar irodalom új klasszikusa EÖTVÖS KÁROLY.

Minden köz- és magánkönyvtár, minden magyar család, minden művelt magyar ember kell, hogy olvassa, kell, hogy megőrizze

EÖTVÖS KÁROLY MUNKÁIT.

*Minden kötete: egy-egy oszloptartó a magyar írásművészet fundamentumában.
 Minden lapja: a magyar szellem gazdagságának megnyilatkozása.
 Minden mondata: a magyar ember érzetvilágának egy színes virága.
 Minden szava: egy-egy édes szőlőszem, mit a magyar föld táplált, a magyar nap érlelt.*

EÖTVÖS KÁROLY MUNKÁI

mintegy tizenkét kötetből fognak állani.

- Már megjelent!
- I. és II. Utazás a Balaton körül.
- III. A ki örökké bujdosott és egyéb elbeszélések.
- IV. A két ördög vára és egyéb elbeszélések.
- 1901. januárban jelenik meg!
- V. Magyar alakok. Kortörténeti rajzok.
- VI. Régeimult időkől. A nagy év. Deák Ferenc.

A további kötetek lehetőleg gyors egymásutánban fognak közreboocsáttatni.

Egy-egy kötet ára díszes vászonkötésben 6 korona.

EÖTVÖS KÁROLY MUNKÁI

megrendelhetők csekély havi részletfizetés mellett ezen előfizetési iv utján, mely kivágandó és beküldendő a

Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részv.-Társaság
 könyvkereskedéséhez
 Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizetési iv.

Alulírott ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénnyársaságánál Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

Eötvös Károly munkáit,

melyek 12 kötetben, díszes vászonkötésben jelennek meg, kötetenként 6—8, összesen 72 koronára vételárért, mely fizetendő az első szállítástól kezdve 3 koronás havi részletekben Budapestban, a társaság pénztáránál. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszüntül és a gyűjtemény teljes hátralékos vételára esedék sse válik; az elmulasztott részleteket a társaság költségeimen pótai megbízással szedheti be. Az első havi részlet az első szállít skor utánaevendő.

Név és állás: _____
 Kelet és lakhely: _____
 H. N. Olvasható aláírást kérünk.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk fevilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni.

Tudakozásuknál a hirdetés tiszta a kiadóhatalmal mindig közölni kell.

Apró hirdetőket tisztelettel iradunkban és eredeti nyelvi melléklettel megküldve csak a kiadóhatalmal lehet feladni.

Breuer nővérek dohányszővény, Teréz-körtút 54. szám alatt.

Eugelman Mór győzelmegőzvény, IV. ker., Kálmán-ut. 2. szám.

Frank Pál könyvkereskedés, V. ker. Csirky-utca 10. szám.

Jambrikovits dohányszővény, Ersebet-körtút 10. szám.

Fischer J. D. hirdetői irada, V. ker., Zsámbok-utca 7. szám.

Goldberger A. V. hirdetői irada, IV. ker., Váci-utca 9. szám.

Hasontól és Vogler hirdetői irada, V. ker., Dorottya-utca 8. szám.

Leopold Gyula hirdetői irada, VII. ker., Ersebet-körtút 54. szám.

Hesse Rudolf hirdetői irada, III. ker., Károly-körtút 9. szám.

Mezei Antal hirdetői irada, V. ker., Gellért-utca (Házi-palota).

Schwarz József hirdetői irada, V. ker., Markóti-utca 4. szám.

Tenczer Gyula hirdetői irada, V. ker., Szerviz-utca 2. szám.

Sikrány Samu hirdetői irada, Budapest, Váci-körtút 35. szám.

Kernberg Rozália dohányszővény, VIII. ker., Múzeum-körtút 18. szám.

Műzsi Nagel Ottó könyvkereskedés, Múzeum-körtút 2. szám.

Nemetsek A. J. hirdetői irada, Péterfy-ter 3. szám.

Renezyi Hona dohányszővény, Andrássy-ut 94. szám.

Szántó Mór dohányszővény, IV. ker., Keckemeti-utca 14. szám.

Szprenyi V. dohányszővény, VIII. ker., Kerespet-ut 1. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedés, II. ker., Fő-utca 2. szám.

Zíper és Könyvkereskedés, Andrássy-ut 4. szám.

Melyik nemeseleki előzők uribem segitné ki... Kereskedelmi... Keresetek... Kínálata...

Két csinos fiatal leány elcsinosított ajánlatok... Kereskedelmi... Keresetek... Kínálata...

Tanárjelölt... A Yost-irógép... Képviselet... Szépirási... S-né Neuvirth... Eladó hirdető...

A Yost-irógép f. t. (Ersebet-körtút 9-11, New-York palota) új magyar és német nyelvű gyorsírási tanfolyamokat nyit.

Kávé és tea. Ajánlom kitűnő minőségű kávét és teát...

Közép-osztály. Őzsi menüket... Téli kabát... Ferenc József-kabát... Rothberger Jakab...

Boldogságom! Dúchám. Hetek óta várom... Keresetek... Kínálata...

Keresetek. Utalás, mely a II. sz. utalás... Kínálata...

Intelligens izr. családnál egy elegáns butor... Kínálata...

Szépirási tanfolyam. Lelkiismeretes tanítás... Kínálata...

Képviselet. Szépirási tanfolyam... Kínálata...

Csak Sanitok! (10 g Santol... Kínálata...

Betalalás. Kérem, hogy a... Kínálata...

Úgyközlés. (Hölgyek 10-15-10-10... Kínálata...

Két elegáns gazdátlan, villanyos... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

Égy képzett vasakosok... Kínálata...

Spányol fordító... Kínálata...

Szépirás. Intelligens izr. családnál... Kínálata...

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k. (14), 1/4 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Csend a politikában.

Budapest, december 30.

A karácsonyi parlamenti szünet elterelte a közvélemény figyelmét a törvényhozás munkálkodásától és most inkább a közelgő választások kötik le érdeklődését. A verziók egész raja „tudja már egészen biztosan” a választások idejét, pedig egyelőre csak annyi állítható egész határozottsággal, hogy a választások még az aratás előtt megtörténnek, amikor a földművelő nép is akadálytalanul teljesítheti alkotmányos jogait és kötelességeit. A politikai körök feszülten várják a szabadelvű pártkör újévi tisztelgéseit, mert azt hiszik, hogy a miniszterelnök válasza a választásokra való tekintettel nagyhorderejű nyilatkozatokat fog tartalmazni.

Az angol hadügyi kormányzat, mintha bünbakra lett volna szüksége a délafrikai harcok szenvedett sok kudarcért, Colville tábornokot, a gibraltári gyaloghadosztály parancsnokát elmozdították állásától. Colville egyike volt a legképzettebb angol tábornokoknak és a gyarmatokban számos szolgálatot végzett, de a délafrikai háborúban, mint a legtöbb angol generális, ő is elvesztette a fejét. A harcokról visszahívták és megítették Gibraltár kormányzójának, mialatt megindult ellene a vizsgálat oly irányban, hogy mennyiben az oka a májusban szenvedett lindleyi vereségnek. Az angol hadsereg fegyvelmezésére furesa világot vet, hogy Colville most szembeszáll a hadügyi miniszterrel és Gibraltárból Londonba készül, mert reméli, hogy ott lord Roberts pártfogásába veszi. Az angol lapok excentrikusnak mondják Colville tábornokot és fölemlítik, hogy házassága napján fiatal feleségével léghajón tette meg nászutját. Hát az ily nászutazás kétségtelenül szokatlan dolog, de Colville, egy hírlapíró előtt tett nyilatkozataiból, inkább szókimondó férfiaknak ismerjük meg. Nyíltan szemébe vágja a hadügyi minisz-

ternek, hogy az egész hajsza, amit ellene megindítottak, azért történt, mert aköz a néhány száz ember közt, aki Lindleynél megadta magát, néhány milliós is volt. Csak ezzel a kapitulációval tudta elérni, hogy a 4000 főnyi skót csapat eredményesen visszavonulhatott.

Colville tábornok ügyén kívül nagy feltűnést okoz Londonban a *The Free Lance* című hetilap egy cikke is, amely kemény vádat szellőztet az angol hadügyi minisztérium ellen. Arról volna szó, hogy a hadseregben történő előléptetéseknél már évek óta egy előkelő asszony-klika játsza a döntő szerepet, játsza még ma is, pedig újabb időben igen szenvedélyes agitáció indult meg a hadügyi minisztériumban üzött visszaélések ellen. Ime egy példa. Egy fiatal katonatiszt, aki nemrég visszatért a háborúból, be szeretett volna jutni a vezérkarba. Igényeinek jogosultságát senki sem vonhatta kétségbe, mert nem kevesebb mint nyolc hadi érem ékesítette mellét. Főkereste tehát a hadügyi minisztérium illetékes osztályában a tábornokot, aki megígérte kérelmének teljesítését. Néhány nappal később mégis egy fess fiatal gárdatiszt neveztek ki, aki pedig puskaport sohasem szagolt és akinek egyetlen képesítése a vezérkari állásra az volt, hogy rokona egy olyan előkelő nőnek, aki nyilvánosan el szokott diésekedni annak a tábornoknak a barátságával. Angliában tehát a katonatiszti előléptetés is csak úgy szerezhető meg, mint a csók, az asszonyi kegy folytatás és a legbiztosabb út a magasabb ranghoz nem a esztendőre, hanem a budoáron keresztül vezet. Ezentúl lord Roberts lesz a hadsereg főparancsnoka is s az egész hadsereg kíváncsian várja, vajjon lord Roberts véget-e a szoknya-gazdálkodásnak. Már hallatszanak azonban hangok, amelyek nem biznak lord Robertsben sem, ezek azt mondják róla, hogy túlságosan jószívű ember és ezért nagyon feköny a szellemes nők elbájoló befolyása iránt.

Franciaország politikai köreiből nem várnak semmiféle eredményt sem Dreyfus, sem Piquart fellépésétől. Általános az a nézet, aminek a legtekintélyesebb párisi lapok is kifejezést adnak, hogy Dreyfus okosabban járt volna el, ha meg se írja levelét, hanem nyugodtan bevárja azt a pillanatot, amikor bírói uton követelheti a revíziót. Legalább is felesleges volt, hogy adminisztratív vizsgálatot kérjen maga ellen Rochefort állításával szemben, akit ma már jóformán senki sem vesz komolyan. A *Temps* csodálkozik Piquart levelének szenvedélyes hangján, amely ellenkezik eddigi katonák, korrekts viselkedésével. Ez a lap is természetesen tartja, hogy Waldeck-Rousseau ezeket a leveleket ignorálja, miután egész tekintélyét latba vetette avégett, hogy végre visszatérjen az ország nyugalma.

A madridi lapokban most a legtöbbet emlegetett férfiú egy *Montana* nevű jezsuita páter, aki a regens-királynő gyónató atyja és a királynak nevelője volt. *Montana* egy madridi lapban cikket írt a liberalizmus ellen és azt állította ott, hogy a szabadelvűség a dogmák és az egyház tanai szerinti bűn. A köztársasági és liberális képviselők ezt az ügyet szóba hozták a kamarában, mire a külügyminiszter tudatta a házzal, hogy a pátert fölmentették udvari állásától, még pedig a regens-királynő egyenes kívánságára. Az interpelláló képviselők ebben megnyugodtak, de egyuttal követelték, hogy jövőre más emberekre bizzák a gyermek-király nevelését. *Montana* kedveit papja volt a regens-királynőnek, aki az Izabella-rend nagykeresztjével tüntette ki. Szorgalmasan dolgozott az ultramontan lapokba és ismételt püspöki állással kínálták meg, de mindannyiszor visszautasította. Érdekes adat mostani szerepléséhez, hogy az utolsó cikke miatt a madridi nunciustól is megrovásban részesült.

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Írta: STEPNJÁK.

(31)

— Meg. Reggelre a eselédeltől az összes lekök megtudták, hogy ki után kérdezősködtek a rendőrök, természetesen a ház mesternél. Taras nem várta be, míg a rendőrség kigazítja a hibáját.

— S mi történt Myrtovval? — kérde Tania. Felfedezték már kilétét?

— Igen hamar. Volt elég elővigyázatos, hogy nem tartotta meg a hozzá intézett leveleket, de a rendőrség egy könyvben megtalálta egész nevét: Myrtov Vladimir. Ebből azt következtették, hogy ez a togoly barátja, aki neki a könyvet kölcsönözte.

Uj házkutatást rendeltek el. A rendőrök eljötték s arra a felfedezésre jutottak, hogy a keresett embert már két napja letartóztatták, egy másik helyett, aki azóta megszökött.

— Mit tettek azután? — kérde Tania tovább.

— Ugyan mit tehettek egyebet. — felelt György, — mint hogy egész dühüket azon az egy emberen töltötték ki, akik a karmak közt tartották? Hogy ki él Volkov Zachariás néven, azt nem bírták felfedezni, hanem azt tudták, hogy nem csekély embert szalasztottak el. Myrtov jól tudta, hogy mi vár rá, s egy senkiért senkire sem áldozza fel magát.

— Nagyon jó barátok voltak? — kérde Tania.

— Kik?

— Myrtov és Taras?

— Nem. Nem valami jó barátságban voltak. Pusztán ismerősök voltak. Myrtovot ugyan csak kevéssé ismertem, de ha jól tudom, személyesen nem tűrhette Tarast, diktátoroskodásáért. Onfeláldozását semmilyen személyes érzés sem idézte elő. Ezért oly fenséges, — fejezte be elbeszélését György, esodálattól reszkető hangon.

Ünnepélyes esend állott be. Andrejt, Lénát és Györgyöt esodálattal töltötte el az önfeláldozás, amelyhez fogható még az ő pártjuk évkönyveiben is ritka volt. Ebben a pillanatban mindannyiuk szívét heves érzések háborították — sajnálkozva egy ilyen ember kora elvesztésén. Csodálattal a nagy tett fölött s büszkeséggel, hogy olyan embereket számíthatnak pártjuk tagjai közé, akik érte minden áldozatra készek.

Hanem Taniának több volt ez a pere. Egyike volt ez életében azoknak a pereknek, amelyek eldöntik az élet céljait, az ember sorsát. Tania a mióta Zinával és Györgyvel megismerkedett, melegen szimpatizáló volt az ügy iránt. Hanem a szimpatizáló, aki egyszer-másor tesz többet-kevesebbet az ügyért, mely hasadékok választja el a felesküdt párttagtól, aki mindenre, még a legvégsőre is kész, mert nem tehet másképp, — végtelen. Ezt a szakadékok Tania lelkében még misem hidalta át. Mindaddig a tulsó szélén volt a filiszterek hazájában. Ha mai napig elzárta volna attól a világtól, amelyben az utolsó időben oly szívesen élt, örökké ott maradt volna. Lelke nem ismerte meg azokat a megrendítő, fölétekföldülő érzéseket, amelyek után nincs visszatérés a filiszterek országába, a féltékenység, a kishitű gyávaság meddő világába.

Egy könyv, egy szó, vagy buzdító példa, egy bus története a jelennek, vagy egy fényes sugara a jövőnek elég akkor, hogy eszköze legyen a hirtelen krízisnek. Némelyeknél, mint Leves roham, górcsós rángatózást idéz elő az egész erkölcsi természetben, másoknál észrevétlenül lopózik a szív legrajtetteb zugába, s mint baráti kéz megnyitja az elzárt lakatokat. Hanem keresztülmentek ilyen perekben mindazok, akik egész életüket egy ügynek szentelték, mert e nélkül az élető krízis nélkül tökéletes nem lehet az érzelmeik halmozódása.

Ilyen krízis állott most be Tania lelkében. Mint a heves szélroham, úgy jött az indulat s úgy is mult el. Szívét szokatlan fájós nyílallo sajnálattól érezte túlaradni. Úgy érezte, mintha ez alatt a másodperc alatt kinötte volna leányságát, női voltát s szűzi kebelében felébredtek volna az anya ösztönei és saját gyermeke lett volna ez a fiatal ember, akit a kegyetlen ellenség ragadott ki karjaiból. Hirtelen pir borította el homlokát. azután valami, amit elemezni nem volt ideje, de nem gyűlölet, sem bosszúvágy, villámot gyújtott szemében s mindennek vége volt. A nagy elhatározás megtörtént. Itt ebben a kis külvárosi házikóban, ebben a szegényes szobában egy nagy tett visszhangot keltett egy másik szívben s egy új harcost nyert az ügynek.

Nem tett a leány ünnepélyes fogadalmakat sem nagyhangú kijelentéseket. Még ha nem is viseltetett volna természetűl fogva olyan ellenszenvvel minden tüntetés iránt még akkor sem tehetete volna. Sem most, ebben az órában, sem a hősi küzdelem és szenvedés hosszú éveiben, a melyre a jövőben várt, nem tudta meg soha, hogy éppen ebben a pillanatban tört meg teljesen a nagy ügyhöz. Maga sem fogta fel teljesen, hogy

A Budapesti Napló baleset-biztosítása holnap, újév napján, déli 12 órakor lép érvénybe.

BELFÖLD.

A választások előtt. *Plósz* Sándor igazságügy-miniszter a közeledő választásokra való tekintettel az alábbi körrendeletet intézte a tárcája körébe tartozó bírások, ügyészek és bírósági hivatalnokokhoz:

A közeledő országgyűlési képviselőválasztások alkalmából inditva érzem magamat a bírákat, kir. ügyészeket és bírósági hivatalnokokat egyik hivatali elődömnök 1884. évi május hó 22-én 1481. I. M. E. szám alatt kibocsátott ama körrendeletére emlékeztetni, mely szerint politikai jogaik gyakorlásában szabadon követhetik szavazatukkal meggyőződésüket, de másrésztől összeférhetetlen volna bírói és hivatalos állásukkal a törvénybe, jelesen az 1869-dik évi IV. törvényeikk 11. §-ába, illetőleg most már az 1891. évi XVII. t.-c. 39-ik §-ába is ütköznek, ha akár politikai véleményük, akár képviselőjelöltjük mellett korteskedést üznének, vagy ily célból nyilvános helyeken és gyűlésekben felszólalnak. Súlyos felelősségnek tenné ki magát még különösen az a bíró, királyi ügyész és bírósági hivatalnok is, aki hivatalos állását felhasználva, pártele, vagy az ő pártjára történő részére hivatalos állásától függő bármilyen előnyt helyezne kiállításba, vagy az ellenpártiak állásától függő hátránnyal fenyegetné. Egyébiránt remélem, hogy nem is fog e tekintetben eset előfordulni arra, hogy mogoró intézkedéshez nyulni kénytelen legyek.

Újévi üdvözlések. A II. kerületi szabadelvű polgárok küldöttsége új napján délelőtt 11 órakor tiszteleg *Daranyi* Ignác földművelésügyi miniszternél, mint a kerület képviselőjénél, hogy bizalmának kifejezését adjon és őt üdvözölje. A küldöttség *Rupp* Zsigmond, a Budai Polgári Kör elnöke vezeti a miniszter elé. A belvárosi választók a Belvárosi Polgári Kör helyiségében üdvözlők képviselőjüket, *Podmaniczky* Frigyes bárót, ki a választók körében a délután folyamán meg is jelenik. A terézvárosi választó-polgárok *Tenczer* Pál vezetésére alatt keresik fel a kerület képviselőjét, *Radozsa* János. A VIII. kerület szabadelvűpárti tagjai szintén 1-én, új napján tisztelegnek dr. *Berzeviczy* Albertnél, a kerület képviselőjénél. Délelőtt fél 12 órakor gyűlekeznek a Józsefvárosi Kör helyiségében (József-körút 46.) s innen testületileg vonulnak *Berzeviczynek* Erzsébet-körút 11. szám alatt levő lakására.

A függetlenségi és 48-as párt tagjai *György* Elek, a párt alelnökét is üdvözlők új napján. A párt tagjai délelőtt 10 és 11 óra közt gyűlekeznek a párt helyiségében.

ment végig lelkében az a hatalmas indulat, amely egész lényét elfogta s amely lényében egész különös, sőt furcsa kifejezést nyert.

— Ha az erkölcsi erőnek van valami értéke, kezdé rá izgatott hangon *György*, legjobb és legnagyobb emberünk csakis örülni lehetne, ha ilyen esere érnána.

Rendkívül izgatottan beszélt. Hanem *Andrej* teljesen félreértette barátját, amikor ilyen frivol értelem adót szavainak. *György* ebben a pillanatban csak drága pajtásnak nézte a leányt. Elragadtatását a fiatal szép lélek megnyilatkozása okozta, s amit csak mondott, az lényegileg mind igaz volt; csak kifejezései voltak (szokása szerint) túlzottak.

Taniát ahelyett, hogy elbódítsa, ellenkezőleg lehűtötte *György* szónoki kijelentése. *György* túlzásai felbresztették benne a humort s éppen tréfás megjegyzést akart tenni szónoklatának rozsaszul megválasztott ideje miatt. Hanem amint *György* arcába nézett, türtőztette magát s barátságosabban kezdett íranta érezni.

Kezet nyújtott neki s férfiasan megrázta az övét.

— Ön igen jó, *György*; hanem hagyjuk ezt el — szolt.

— Mi bajod van? — szolt *Léna* ebben a pillanatban szomszédjához. — Egész sápadt vagy.

— Ugy? — dadogta *Andrej*. — Alkalmassint annak a fának a viszfénye az ablak mellett. Pedig dehogyan a fa zöld árnyéka volt az.

— Semmi különösöt nem látok *Myrton* tetében. — szolt halk, remegő hangon.

György kérdő tekintetét vetett reá.

— Olyan ember, aki tontos az ügyre és olyan közt, aki csekélyebb értékű, világos a választás, — szolt lesütött szemmel *Tania*. — *Myrton* csak kötelességet teljesített, semmi többet.

Léna helyeslőleg bólintott. Teljesen *Tania* véleményén volt.

György csodálkozva nézett arcába. Soha ilyen szavakat nem várt *Taniától*. S ő azt hitte, hogy teljesen ismeri.

Községi választások. *Sopronban* ma folytak le az időközi városi választások. Négy mandátum üresedett meg és a radikálisok már hetek óta nagy agitációt fejtettek ki jelöltjeik érdekében. Az első és második kerületben a liberálisok győzelmet arattak és a radikálisok csak a földmívelők által lakott harmadik kerületben győztek. A választás elé feszült várakozással néztek az érdeklődők mert mintegy erőpróbája volt a képviselőválasztásoknak. Tavaly a második kerületben is radikálisok voltak többségben, de a mostani választás arról tanuskodik, hogy a radikálisok erősen meggyöngyültek.

Az abrudbányai mandátum. Az abrudbányai választás a központi választmány január tizedikére tűzte ki. A szabadelvű-párt, mint nekünk táviratozzák, ma nagy lelkesedéssel dr. *Ebergényi* Sándor titkárt jelölte.

A magyar kereszténység ünnepe.

Budapest, december 30.

A jubiláris szent év mai utolsó vasárnapján a főváros valamennyi katolikus és protestáns templomában megünnepelték a magyar királyság és kereszténység kilencszázados jubileumát. Az ájtatos hívők ezrei gyűltek össze minden szentegyházban és felhangzott a hálaadó zsoltosma az Ur végtelen jószágáért hogy a magyar hazát annyi viharon és vészben keresztül megtartotta és hatalmát gyarapította.

A magyar királyság jubileuma. A budapesti tudományegyetem a jubiláris szent év mai utolsó vasárnapján fényes egyházi ünnepélyt rendezett a magyar királyság és kereszténység kilencszázados alapításának emlékére. Az egyetemi templom erre az alkalomra ünnepi díszet öltött. Az oronzatra kifizették a nemzeti lobogót és a padokat vörös takaróval borították le. A főhajóban az egyetem pedellusai és szolgálói álltak díszörséget az „Alma mater” jelvényeivel. Ott sorakoztak díszes zászlók alatt az *Egyetemi Kör* és a *Szent Imre-egyesület* tagjai. A lementartott helyeken közéletünk kitűnőségei, az egyetemi tanács tagjai és az egyetem tanárai foglaltak helyet. Ott voltak: *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter, *Kautz* Gyula, az osztrák-magyar bank ny. kormányzója, *Ponori Theurek* Emil prorektor, *Breznay* Béla, *Mariska* Vilmos, *Bókay* Arpád és *Medveczky* Frigyes dékánok, *Tóth* Lajos miniszteri osztálytanácsos, az egyetemi osztály vezetője, az egyetemi tanárok, *Ferenecy* Zoltán, az egyetemi könyvtár igazgatója s az egyetemi hivatalok vezetői, végül nagy számmal az egyetemi hallgatók.

A hálaadó istentiszteleten *Csáky* Károly gróf váci püspök pontifikált *Várossy* Gyula pápai prelátus, szeminariumi kormányzó, *Kriszán* Mihály pápai kamarás igazgató, két váci kanonok, a szeminariumi előjárók, valamint a növénydekapok segédletével. Istentisztelet

— Hasonló körülmények között így cselekedett volna? — kérdé remegő hangon.

— Ha lett volna elég lélekjelenlétem — igen, — szolt habozás nélkül *Tania*.

Éppen az imént ugyanezt a kérdést tette fel magának. Ez okozta előbbi különös megjegyzését *Myrton* tetteről. Most éppen csak hangosan mondta el; azután újra gondolatokba merült. *Gyönyörű* feje kezén nyugodott, s szemé merengve pillantott sugárzó homlokai alól.

Andrej nem bírta levenni róla szemét; azt hajította magában, hogy ebben a percben a leány szörnyen szép; azután mint egy közelgő veszély előérzeténél, birtelen remegés vonult végig testén. De honnét azok a haragos ráncok az arcán? Ez a kiálhatatlan *György* még ebben a nagy percben sem hagyhatja abban udvarlását; és megpróbálta elrejtetni arcának kísérleties sápadtságát. De ebben a pillanatban a féltékenység rohamá letépte szeméről a hályogot. Mintegy a villám fényénél meglátta, hogy *Tania* iránt mi volt ismeretségek első perelőtt vonzalmának legmélyén. Imádat ezt a bájós leányt, imádat arcát, ruháját, imádat azt a darabka földet, amelyen állott! És ugyanabban a pillanatban mint tőrődés villant át agyán: ha *Tania* valaha szeret: ezt a mézes száju hízogót fogja szeretni, aki ebben a percben határozottan gyűlöletes volt előtte. A vad, elfojthatatlan féltékenység rohamában káprázott az agya. Csak a legkétségbeesettebb erőmegfeszítéssel bírt megmaradni széknén, s tudta megtartani önmagát. Félt, hogy ha tovább marad, elárulja magát.

— Mennem kell, szolt elfojtott hangon.

— A szoba levegője határozottan fulasztó volt.

— Oly késő van már? — kérdé ártatlanul *Tania*. Kihuzta esinos kis óráját, s kijelentette, hogy ő is megy már.

— Nem kisérenek haza? szolt *György*höz és *Andrej*hez fordulva.

Andrej némán meghajította magát. Hogy ne kisére el. Vele akart lenni és hallgatni akarta,

közben a templomi ének- és zenekar *Nosda* karnagy vezetésével *Zsaskovszky* B-dur miséjét adta elő. *Offer-toriumra Klebelsberg* Gézáé urnó művészileg énekelte *Egrynek* „Justus ut palma” kezdetű egyházi dalát. *Schmidt* Gusztáv pedig *Hargitt* „Salutaris hostia”-ját adta elő. Az istentisztelet, melynek végeztével a püspök áldást osztott, déli fél tizenkettő után ért véget.

A *külvilági* református templomban délelőtt 10 órakor volt hálaadó istentisztelet, melyen társadalmunknak számos előkelősége jelent meg. Az istentiszteleten a református gimnázium énekkara adott elő vallásos énekeket, *Szász* Károly püspök pedig megható, magas szárnyalású szentbeszédet mondott. Délután 3 órakor ismét volt istentisztelet, melyen *Sörös* Béla segédlelkész prédikált, este 6 órakor pedig *Kovács* Emil vallásitanító mondott ünnepi beszédet és osztotta az urvacserőt.

Holnap, december 31-én, *Petti* Elek theologiai tanár, este 6 órakor *Papp* Károly lelkész mondja az ünnepi beszédet a Kálvin-téri templomban. Ez alkalommal a *Lorántffy* Zsuzsanna-Egylet javára perselygyűjtés lesz. A *Róza*-utcai imateremben ma este 6 órakor *Gergely* Antal mondott az ünnepi istentiszteleten prédikációt. Holnap este 6 órakor *Sörös* Béla segédlelkész mond beszédet.

A *Deák-téri* ev. templomban a magyar kereszténység 900 éves jubileumát ma hálaadó istentisztelettel ünnepelték meg. Az istentiszteletet ma *Broschko* G. A. káplán vezette. Holnap *Sobranz* János lelkész fog ocolbrálni. A magyarok számára a hálaadó istentiszteletet január 1-én tartja *Horváth* Sándor evang. lelkész.

KÜLFÖLD.

Az osztrák szociáldemokraták veresége. Mint *Déshől* jelentik, az eddig meglejt reichsrathi választásoknál az osztrák szocialisták jelentékeny vereséget szenvedtek. Az egy *Dasinsky* kívül egyet sem választottak meg közülök. A párt eddig hat mandátumot vezetett. A többi kerületben is ugyanevak bizonytalan a szociáldemokraták kilitása. E feltűnő körülmény magyarázata abban rejlik, hogy most nem annyira gazdasági kérdések, mint inkább a nemzeti-ségi aspirációk uralkák a helyzetet. Különösen a rutén kerületekben vesztették el a szociáldemokraták lábuk alul a talajt. Maguk sem hiszik, hogy az új reichsrathban nyolconal több mandátumuk legyen.

— BUDAPESTI NAPLO. December 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

amint *György*gyel beszélget. Dühöngő szomjuságot érezett kinyolni önmagát.

*Gyönyörködés*sel mártotta sebébe ujjról-ujjra a kínzó fegyvert. Az egész világról nem adta volna ezt a kínos elégtételt. Ha akarná, sem tehetné volna. Függetlensége oda volt. Nem volt többé ura önmagának. Az ő fekete szeme huzta-vonta maga után. Nem tagíthatott mellőle mindaddig, amíg ő marasztalta.

Tania az egész uton *György*gyel beszélgetett. *Andrej* alig nyitotta fel a száját.

*György*nek minden szava szörnyen bosszantotta. *György*, amióta a leány léfozte, nem ismételte meg nyíltan hízgeléseit. Hanem hízgelés volt hangjában, szemében, minden mozdulatában, s a hízgelés gyűlölet tárgya volt *Andrej* szemében.

A kapunál kezét szoritották *Taniával*, s haza felé indultak. *György*, minthogy még nem volt késő, azt ajánlotta, hogy sétáljanak még kisső a *gyönyörű* úri eiben.

Andrej beleegyezett. Annyira mindegy volt neki.

— Hát nem volt igazam, amikor azt mondtam — kezdé rá *György*, aki alkalmasint át akart térni a régi tárgyára.

— Kérlek, hadd el már, szakította félbe *Andrej*, ugy untatsz már vele. Ujra hallgatásba merült. Csak röviden, szinte zordan válaszolt. Haragos volt, lehangozt és rosszkedvű. Ez a szerencsétlen felfedezés egészen új viszonyt teremtett közte s *György* közt.

György eljárását botrányosnak találta. *Andrej* nem hitt *György* érzelmeinek komolyságában. Hogy is szerethetett egy leányt, akít még megérteni sem vett magának fáradságot? Mindaz csak szalmatűz volt, tüzijáték, költői lelkének túlfuradása. Sokkal jobban tenné, ha öntengéseit tollra és papírra bízná a helyett, hogy egy tapasztalatlan fiatal leány fejét forgassa el.

(Folytatás következik.)

HIREK.

Budapest, december 30.

— **Stefánia - templom.** Bodrog-Olasziban ez év tavaszán dühöngött nagy tűzvész alkalmával az ottani régi római katolikus templom is összes felszerelésével és harangjaival együtt a tűz martaléklává lett. Kolbay Gergely, tolvai plébánosnak közbenlépése folytán a templom helyreállítási költségeinek nagyobb részét gróf Lónyay Elemér és neje Stefánia hercegnő fedezték. A történelmi nevezetességű templom már felépült és esinos, bádög fedélzetű tornya már messziről hirdeti a Lónyay gróf-pár áldozatkészességét. A múlt vasárnap áldotta meg a jó plébános az új szentegyházat és a toronyba felvonatta nagy közönség jelenlétében a két új harangot az „Elemér” és a „Stefánia” nevű. Lónyay Stefánia grófné, aki a jövő tavasszal több héten át a bodrog-olaszi kastélyt a fog lakni s udvari kápiánt is hoz magával, elrendelte, hogy a templom belsejét még májusig kifessék és teljesen felszereljék, mert azt akarja, hogy az ő jelenlétében történjen a felszentelés. A templom Stefánia nevet kapott, amennyiben a főhercegnő annak gyámoltatását magára vállalta. Hogy a grófi pár ezután gyakori vendége lesz a kies fekvésű Bodrog-Olaszban, abból is remélhető, hogy özvegy gróf Lónyayné e hó 15-én már véglegesen elköltözött állandó tartózkodásra Pozsonyba, magával vivén összes bútorait és ingóságait. Az úresen maradt és svájci stílusban épült kastélyt most renoválják és a nagy kiterjedésű parkot újra rendezik.

— **A hollandi királyzó házassága.** Mintha nem volna az idén oly zord és szürke a télfágában, mint máskor. Vidám hangulatban készülődik a hollandi nép királyzójének esküvőjére. Érdekes, hogy sok fiatal ember kedvet kapott a királyzó példájától és jelenképpen emelkedet a véglegének száma. Mindenki számára van Vilma királyzónek egy bájos mosolya, mintha minden embert oly boldoggá szeretne tenni, mint amilyen ő maga. Ha szép az idő napjában készker kikoskák és ha délelőtti sétájáról hazatért, rendszerint odamegy egy első emeleti ablakhoz és mosolyogva lekötözi a tömegnek, amely ilyenkor ablaka alá gyűl. Még nem állapították meg az esküvő napját, de valószínű, hogy január 31-ikén lesz. A királyzó roppant magánvagyon felett rendelkezik, azonkívül mesés értékek van a Hollandiában és a gyarmatokon levő királyi birtokoknak. A királyzó évente mint 20 millió márkát biztosít férjének, és pedig oly módon, hogy a kamataival tetszése szerint rendelkezhetik, míg a tőke a királyi pár kisebb gyermekei lenné és nem a legöregebb fiú. Ha nem lennének gyermekeik, férjére 6 millió márkát kap, és a fennmaradó összeg isszaszáll a királyzó birtokába.

— **Coburg Eleonóra hercegnőről** azt jelentik tudósítónk, hogy bronchitiszben megbetegedett. A 84 éves hercegnő néhány nappal ezelőtt tért vissza Rómából, ahol részt vett a jubileumi év egyházi ünnepségein, és alkalmasint ott hűt meg.

— **Tanító-gyűlés.** Az alsó-szabolcs-hajduvidéki ev. ref. egyházmegyei tanító-egyesület évi rendes — s ez alkalommal 30 éves tennélésének jubileumi közgyűlést e hó 29-én tartotta az alakulás helyén Hajdu-Böszörményben. A nagy számban összesereglett tanítósg reggel istentiszteletre vonult a Kálvintéri ev. ref. templomba, hol Zsigmond Sándor esperes mondott magas szárnyalású imát, áldást kérve istentől a tanítók munkaködéására. Majd a temetőbe hajlattak a tanítók, hol Pápay Imre ref. esperesnek, mint az egyesület egyik megalapítójának sírját Simon Károly egyesületi elnök remek beszéd kíséretében megkoszorúta. Azután kezdetét vette a közgyűlés, melyen mint vendégek jelen voltak: Csáki Viktor kir. tanfelügyelő, Zsigmond Sándor ref. esperes, mint az egyházmegyei képviselője, Somosi Béla polgármester a város, Síványó Gábor főgondnok az egyház, Kozma László árvaügyi igazgató az Országos Bizottság képviselőjében, ezenkívül még számos tanügyi egyesület képviselője. A megnyitás után táviratlag üdvözölte a közgyűlést Wlassics Gyula kultuszminiszter és Kiss Áron ref. püspököt. ki levében kívánt áldást a tanítósg munkájára. Majd Lévay Imre alelnök lelkes beszéddel üdvözölte Súlyom Antal nyugalmazott tanítót, aki az egyesület megalapításánál közlül egyedül van életben, s a közgyűlés nevében esinos iróköszlettel és aranytollal ajándékozta meg. Azután Munkácsy Sándor egyesületi jegyző olvasta fel az alkalomra írt nagy hatást keltett ódáját. Dobó Sándor böszörményi tanító a tanterv-revizióról érlekezett, s egy tanterv-javaslatot terjesztett elő, melynek kinyomatását és széküldését határozta el a közgyűlés. Végül a volt tisztikar mandátumát egy évre meghosszabbították. Délben kzebéd, este pedig hangversenyvel egybekötött táncrigalom volt, melynek tiszta jóvedelmét a Ferenc József Tanítók Házának és a megyei Tanítók Gyámintézetnek szánták.

— **A rektor lemondása.** Dr. Rapaics Rajmund, a budapesti tudomány-egyetem rektora csakugyan lemondott állásáról. Elhatározása az egyetemi tanácsnak azzal a határozatával függ össze, amely a klerikális ifjaknak a kereszt kiűggesztésére vonatkozó kérelmével ellentétbe helyezkedett. Hír szerint a rektorra nagyon megnehzelt feltesse egyházi hatósága, amiért azon a tanácsülésen nem jelent meg, a hol az ő szavazata a „kereszt diadalát” eredményezte volna és egyenesen felszólította a rektort, hogy helyét engedje át másnak. Rapaics Rajmund tehát lemondott rektori méltóságáról és míg utódját megválasztják, Ponori Thewrewk Emil prodekan vezeti a tudomány-egyetem ügyeit.

— **A pápa új költeménye.** Rómából azt jelentik, hogy a pápa most egy oly költemény dolgozik, amely az új századot dicsőíti. A költeményt, amely Horatius „Carmen saeculare” című ódájának keresztény pendantjává tekinthető, legközelebb közzé fogják tenni.

— **Elpusztult család.** Megrendítő szerencsétlenség történt tegnapielőtt Turián, hol Petrics Mihály odaváló lakos családja dobta el magától az életet. Petrics Mihálynak ugyanis október havában be kellett rukkolni katonának, otthon hagyva fiatal feleségét és másfél éves kis gyermekét. A fiatal asszony, mióta férje berukkolt, a legnagyobb nyomorba jutott, mert nem volt kenyérkereső s ő maga is sokat betegeskedett. Az ünnepekre Petrics szabadságot kapott s hazament meglátogatni családját, és a legnagyobb nyomorúságban találta. Petrics vitt magával néhány forintot s ebből valahogy csak megvoltak az ünnepek alatt. Mig otthon volt, sorba járta a rokonokat, hogy néhány frtot kérjen felesége részére, de nem kapott senkitől sem. Végre is azzal vigasztalta feleségét, hogy majd ha bevonul, a kapitánytól kér pénzt kinek tiszt szolgája volt s majd onnan küld neki. Tegnapielőtt indult el Petrics hazulról. Felesége, karján a kis gyermekével, kikísérte a falu széléig s midőn a Ferenc-esatorna hídjára értek, ott bucsuztak egymástól s aztán Petrics megindult, hogy folytassa útját. Petricsné alig hogy férje megindult, kis gyermekével a hídról beugrott a esatornába. Petrics a kis gyermek sikolyására hátrafordult, de csak annyit látott, hogy a habok összecsaplak felesége és gyermeke fölött. Röggtön utánuk ugrott, hogy kimentse őket, de őt is elkapta a sebes ár és mindhárom ott lelték haláukat.

— **Halálozás.** Gróf Leiningen-Westerburg Ármint, a titeli Tisza-Dema belviszbázalyozó társulat miniszteri biztosát, január 2-án temetik Titelben. A földmiveltügyi miniszter képviselőjében Bertalan Lajos miniszteri osztályvezető főosztávról a temetés és a koporsóra pálmát oszort helyez, melynek széles nemzeti színi szalagján a következő felirás van: Gróf Leiningen-Westerburg Ármint miniszteri biztosnak — a magyar királyi földmiveltügyi miniszterium.

Ivanits Lajosné szül. Ivanits Kornélia f. hó 28-án életének hatvanegyedik évében Budapesten elhunyt. A boldogult urinőt ma délután három órakor temették el a Zsidóúter 1. szám alatti gyászszobából és a Kerepesi temetőben helyezték örök nyugalomra.

Kaufmann Lázló, a Pécsben élő aradi születésű jeles festő, nagy csapás érte. Édes anyja, Kaufmann Leoné, tegnapielőtt Aradon meghalt. Az ősz urinő váratlanul halt meg lakásán: egy karosszékben ülve rosszul lett s alig hogy ágyba fektették, kiszivedett.

— **A munkanélküliek segélyezése.** Ma délelőtt a III. kerületbeli lakosság nevében Benze Benő előjáró, Benedek Sándor és Palotai Rezső fővárosi bizottsági tagok tisztelegtek Halmos János polgármesternél, felkérve őt, hogy abból a 20.000 koronából, amelyet a főváros közgyűlése a munkanélkül levő munkások segélyezésére megszavazott, juttasson a III. kerületbelieknek is. Kértek továbbá, hogy amennyiben új közmunkákat nyit a főváros, részesítse azokban az Ó Budán is nagy számmal lakó foglalkozás nélküli munkásokat. A polgármester kijelentette, hogy a figyelmé egyaránt ki fog terjedni minden városrészre s minden igyekezete oda terjed, hogy egyetlen olyan munkás ember se szenvedjen inséget, aki dolgozni akar.

— **Házasság.** Hodosi Kis Ernő dr. ügyvéd ma vezette először Mariska Vilmos dr. egyetemi tanár leányát, Vilmát. Az esketést Desseuffy Sándor esanádi püspök végezte Komnizer-utcai palotájának házi kápolnájában.

— **Álaros rablók.** Vakmerő rablőgyilkossági merénylet történt tegnapiéjjel Szekesiehárvárott. Álaros rablók betörték Schwarz Soma fűszerkereskedőnek a vásártér 11. szám alatti ház emeletén levő lakásába és csak a házbellek lélekjelenlétének köszönhető, hogy a betörésnek nem volt végzetes kimenetele. Schwarz tegnapi délután elutazott, otthon hagyva feleségét, három kis gyermekét, meg öreg édes apját: Schwarz Miksát, aki este bezárta az üzletet és az aznap bevért 120 koronát hazavitte. A betörők, akik alkamasint minderről tudtak, éjjel egy órakor bemásztak az udvar kerítésén és mialatt egyikük a folyosón vigyázott, a másik benyomta az éléskamra ablakát és ezen keresztül bebújt, azután kifeszítette

a kamrából vezető ajtót és bejutott abba a szobába, melyben az öreg Schwarz aludt. Ez febredt a zajra és rávetette magát a betörőre. A kettő között elkezeredett küzdelem támadt és a dulakodás lármájára fölébredt cseledek zajt csapott, mire a betörő a konyhában keresztül kimenekült. Az öreg Schwarz utána szaladt a konyhába, de ott eszméletlenül összeesett. Jobb oldalán mély szurt sebe van, melyből erősen patakzott a vér, mígsem az előhívott orvos bebotkőzte a sebet. Bűnjelként egy szőrből küszült álarokot találtak, melyet Schwarz a merénylőről tépett le. A vizsgálatot erőlyesen vezetik, de eddig eredmény nélkül. Tegnapiéjjel különben Szekesiehárvárott még három helyen volt betörés.

— **A népszámlálás és a — kutyák.** Egy makói népszámlálási biztos a következő kérelemmel fordult a városi tanáshoz:

Tekintetes főjegyző ur! Mint népszámlálási biztos, az utasításokat, amidőn már előre szétosztottam kerületemben, arról szereztem meggyőződést, hogy egyes, de csaknem minden háznál, harapós kutyák vannak, amelyek nemcsak ugatnak, de az ügynöki lábszárakat is ép és erős fogazatukkal megmardosják. A kutyák ezen műveletlen eljárása késztet arra, hogy a tek. főjegyző ur szívelyességét kérem úgy a magam, mint több, a kutya harapásaitól felő népszámlálási ügynök nevében, hogy egy rendelet legyen kegyes kibocsátási miszerint január 1-től 10-ig minden háznál a kutya lancoz tartassék, nehogy munkánkban akadályozva, testületük megmardosva, ruházatilag lerongyolva legyünk. Kérem ismételve maradtam F. Gy.

— **Az orfeum hadnagya.** Egy érdekes regény nyert befejezést a Rendelet Közlöny mai számában, melyben lakonikus rövidséggel tudtára adatik mindazoknak, akiket érdekel, hogy Dumek József főhadnagya, a hadsereg kötelékéből ebocsátott. A hivatalos közlemény mögött egy érdekes regény lappang, melyet annak idején már lapunkban közöltünk. A tényállás röviden az, hogy a közös hadsereg egy dalás főhadnagya a szolgálati komorság és egyhangúság mellett, kellemes szórakozást kerestet és talált a főváros egyik orfeum-helyiségében. A breitlin egy alkalommal egy ragyogó szépségű énekesnő lépett fel, ki bájjával csakhamar meghódította a főhadnagya szívt. Nem használt az okos tanács, a barátok jóindulatu figyelmeztetése, Dumek főhadnagya kardbójtjánál többre becsülte szíve bálványát és miután a reglement nem ösmer érzélgést, egyszerűen félredobta katonás patensét és egészen szerelmének adta át magát. A légtör, melyben most mozogott, megbontotta a diszciplínát és egy szép napon az orfeum piaktáján óriási betűkkel hirdették, hogy Dumek főhadnagya és az orfeum-diva együttesen lépnek fel élőképekben az orfeum színpadán. A kaszárnyából röggtön értesítették a rendőrséget, hogy az előadást „magasabb szempontból” be kell tiltani, mert a főhadnagya még mindig a hadsereg kötelékében áll és mig ebocsátatását annak rendje és módja szerint meg nem kapja, addig az ilyen fellépést meg kell gátolni. A rendőrség megtette intézkedéseit és a főhadnagya nem lépett fel az orfeum színpadán. Dumek főhadnagya azonban kijátszotta a tiltalmat, mert alévet vett fel és ilykép lépett fel imádottjával az orfeumban. A Rendelet Közlöny mai száma meghozta végre a főhadnagynak a hadsereg kötelékéből való ebocsátását, de ő már túl van a határon és imádottjával együtt a külföld valamelyik orfeumának színpadán aratja kétes értékű babérait.

— **A szegényekért.** A Somossy-orfeum vendégművésze, Fregoli, a terézvárosi közjátékonyagsi egyesületnek ajánlotta föl a január 3-án délután tartandó előadásának egész bevételét. Erre az előadásra Fregoli olyan műsört állított össze, amelynek egyes számat még eddig sehol sohasem játszotta, hogy ezzel is szolgálja a jótékony cált. Az előadásra belépőjegyek a rendes árak mellett már holnapól kezdve a Somossy mulató pénztáránál, a VI. kerületi kaszinójánál (VI. Aradi-utca 23. II. em.) a terézvárosi kőszárnyban (VI. Andrassy-ut 38.) a terézvárosi térszékörben (VI. Gyár-utca 19.) válthatók és már eddig is számos előjegyzés történt. A nemes cél érdekében felhívjuk a közönség figyelmét e jótékony előadásra.

— **Megölteek egy legényt.** Kalocsáról táviratozák: Kalocsa. december 30. A Kalocsához közel eső Gombolyag pusztán vérlázító kegyetlenséggel ölték meg egy Iszla Gergely nevű parasz-legényt karácsony másodnapján. Tévedésből támadtak rá, mikor a pusztáról alkonyat táján a városba indult. Késekkel, bal-takkal egész testét összeroncolták. Holtestét másnap hajnalban lelték meg arra vetődő tanyai emberek. A szerencsétlen legény vasuti munkás volt és fentartója özvegy anyjának és iskolába járó testvérének.

— **Tűz.** Tegnapi este a Peterdi-utca 30. számú ház egyik lakásában szobatóz fűtött ki, amelyet a központi tűzörség hamarosan eloltott. — Ma reggel szintén volt tűz. A Madách-utca 18. alatt levő ház udvarán egy fából épült istálló gyullt ki. Ezt a tüzet is a központi tűzörség oltotta el. A kár mind a két helyen jelentéktelen.

— **Öngyilkos realista.** Sopronból telegrafálják, hogy Jenny Aladár, a soproni főreáliskola volt nő-

vendéke, agyonlőtte magát. Jenny még nemrég a VIII. osztályban járt, de ki kellett maradnia, mert Roszt József soproni német színgazgatót párbajra hívta, aki azonban a kihívást nem fogadta el. A fiatal ember különben nagyon excentrikusan viselkedett s korához nem illő életmódot folytatott. Az utolsó pillanatban is pénzért kért az anyjától s mert ez nem adható neki öngyilkossággal fenyegetőzött. Fenyegetését be is váltotta, mert az anya szemelátára maga ellen emelte a fegyvert, amely kioltotta fiatal életét.

(x) **Fiatal anyák.** gyengéd fejlődő gyermekeikkel itasság a *Krieger-féle tokaji klíma-vasbort*, üvegje 6 K. vagy 3 K. 60 filléren kapható a gyógyszerárakban. Főraktár a Kalvin-téri gyógyszeriarban.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

(x) **Szerencse malac, tombola nyeresemények.** Salta, Football Kertész Tódnárnál.

Londoni levél.

London, december 23.

— A szép Anglesey márkinő válópört indított férje ellen!

Ez a londoni társaság szenzációja, mindenki a válópöréről beszél, noha a híre nem jött váratlanul. Hiszen régóta várták, hogy a lady, aki már a mézes-hetek alatt hagyta el a férjét, azon lesz, hogy visszanyerje teljes szabadságát.

A lady, született *Chetwynd* kisasszony, sir George Chetwind és Hastings márkinő leánya, tízenyolc éves volt, amikor két esztendő előtt *Urbridge* earlnak az oltár előtt örök hűséget esküdött. A fiatal arisztokrata hölgyet, akinek tinom évi és aranyszöke hajrengéssel körülövezett arcából ibolyakékségű nagy szempár ragyog elő, a legszebb angol nőnek tartják. Számátalan kérője akadt, de szívét a fiatal *Urbridge* nyerte meg, akinek nőies szelidsége különösen megnyerte a szívét.

A miss nem is sejtette, hogy választottja igazában mennyire hasonlít egy elkényeztetett excentrikus asszonyhoz és hogy az ilyenek minden gyöngésében és szépségében bővelkedik. A huszonegy éves mánás, aki házassága után csakhamar, atyjának elhalálzásával, *Anglesey* márki lón. valóban úgy fest, mint valami szép nő férjruhában. Hosszu, selymes, sötét fürtök veszik körül rubás, lágy, rokonszenves arcát. Hogy még érdekesebb és halványabb legyen, nem riad vissza sem a rizsportól, sem halványító toaletteszközöktől. A legerősebb illatszereket használja és káros, gyöngéd ujjain számtalan gyűrű ragyog.

Amikor a Piccadillyn vagy a párisi boulevardon végigsétál, hóna alatt hóhéhr és szalagokkal földszített pudiját viszi, amely, akárcsak a gazdája, Arabia minden illatszertől illatos.

Anyja nagyon boldogtalanul élt férjével és három évi házasság után öngyilkos lett. Atyja aztán egy amerikai hölgyet vett nőül. Nem sokkal ez előtt a dollárok hona egyik-s másik szépségének udvarolt, aki, mikor látta, hogy megcsalták, a tülelen férfi házasságának a napján oltotta ki életét.

Az ifjú *Urbridge* egyáltalán nem busul, amért szép felesége elhagyta. Negyed millió évi járadékot tűzött ki a márkinőnek és meghagyta a másfél millió értékű ékszereket, amelyet véglegénykorában adott neki.

Az ifjú Krózusban tulajdonképpen nagy tehetőség szerepintáncosnő veszett el. A márki kedve szórakozása tudniillik abból áll, hogy oriumokban inkognitó, mint a keoses *Loie Fuller* imitátora lép föl.

A társaság előkelő hölgyei között, akik a lovaglási sportnak hódolnak, mozgalom indult meg, hogy ezentul a hölgyek az urak módjára lovagoljanak. A nő nyereg ellen felhózzák, hogy nagyon veszedelmes. Az orvosszakértők is a reform mellett vannak. Azt mondják, hogy a ferde tartás, amely a nő nyergen való helyes ülésel jár, a vérkeringést nehezíti és a még kifejtetlen ifjú testre az elgömbülés és fordulás veszedelmével jár.

Nem egy orvos nő pácienseinek csak az alatt a főtétel alatt engedni meg a lovaglást, hogy férfi nyeret használjanak.

És most beállt az új divatkérdés. Hogyan öltözködjének a hölgyek, ha férfinyeregbe ülnek? Néhány előkelő hölgy abban állapodott meg, hogy nem elégszenek meg valami fél-reformmal, hanem a lengyel, finn és mexicói hölgyek lovaglási kosztümjét fogadják el, amely magas csizmából, széles nadrágból, bő ujjasból áll; ez utóbbi az orosz parasztiinghez hasonlít.

Föltétb határos és elegáns ez a kosztüm, ha bársonyból készül, nyáron himezősekkel, télen prémel lehet egyéni izlés szerint díszíteni. A nadrágviselet ugyanis kétségkívül minden sportnál a legszemérmesebb és a legraktikusabb.

Lady Haberton, a *Bohonal Dress League* elnöke különben is azon van, hogy a nadságviselőt a hölgyek utcai-*dekoráció- és színtisztán*ában is diadal-maskodják.

Végül egy kis pikantéria. Ismeretes, hogy minő szeszélyesek a duszagú hölgyek, hát még a Londonban élő amerikai nők. Mégis meglepő, hogy ha egy fiatal hölgy megkéri egy omnibuszkocsis kezét, aki — azonban ez már nem meglepő! — ki is mondja a boldogító igent.

A hölgy fiatal alig husz éves és duszagdag, egy szóval, megvolt minden oka arra, hogy jövendőbelje választásában finnyás legyen. De a szerelemnek niucsenek előfeltételei.

A história, — amint a kocsis, egy osinos fiatal ember, aki London déli kerületében „közlekedett”, elmondja, — tulajdonképpen minden szenzáció nélkül való. A hölgy jött, látott és legyőzött. Megcsudálta az omnibusz lovait, és esudálta kiterjedt a kocsisra is. Noha volt különfogata, egyszerre csak szenvedélyesen „közlekedett” ő is omnibuszon, — és különösen épen ezen az omnibuszon. Végre megkérte a kocsis!

— Beszéljen a papával!

Es a papával lehetett beszélni. A papa szereti leányát, — ez meg a kocsis!

Igy főzte le Londonban egy omnibusz kocsis — Rigó Jancsit.

— r — p —

FOVÁROS.

(*) **Ingatlanok forgalma a fővárosban.** A lefolyt héten átíratás alá kerültek a következő ingatlanok: A *budai oldalon*: Hauszmann Ferencé I. ker. Országút 3969/70. sz. háza 16900 koronáért Engel Hohlhach András és nejére, Pálffy Andorné I. ker. Attilakörút 2. számú háznak 1/2 része Pálffy Andorra, Stejanovics S. Béla I. ker. Krisztinaváros 1452/9. számú háza 11.112. koronáért Grünhut Henrik és testvéreire, Tóth Péter I. ker. Kőéréki dűlőben 15674/2. számú telke 2400 koronáért Fischer I. Ignácénra, Waldheimi Frommer Sarolta H. ker. Rózmál-dűlőben 6267/3. a. b. számú telke 9500 koronáért Fürst Józseféra, Lindmayer Ferenc I. ker. Kuruciesi-dűlőben 8024/26. számú telkekre 1/2 része 650 koronáért Lindmayer Pára, Próz Lipót H. ker. Országút 389/2. és 398/1. számú telke kiskorú Próz testvéreire, Schiesler József és neje I. ker. Magas-ut 10829. számú telke 663 koronáért Eggenberger Szilvesztérére, Pavlicsek Karolina I. ker. Tabán 7015/5. és 888. számú telkei 4000 koronáért Dr. Hecht Ernőre, Földváry Jakab I. ker. Németség 12740/1-2. számú telke 24.000 koronáért Petrovics Györgynére, Dr. Kerékgyártó Béla I. ker. Városmajor-utca 52. számú háza Dr. Kerékgyártó Bélánéra (ajándék).

Ó-budán: Lung Györgyné aranyhegyi telke 800 koronáért Henthaler Györgyre, Burger Áron testvéreig telke 400 koronáért Burkanovits Antal és nejére, Schütz István és társai csushegyi telkei 944 koronáért Mottl Ferenc és nejére, ugyanazok testvéreig és lőporalmi telkei 695 koronáért Quittner Arminra ugyanazok csushegyi telkei 134 koronáért Schiesl Antal és nejére, ugyanazok taborhegyi telkei 1010 koronáért Szei Mihály és nejére, Ringler Jakab lőporalm-dűlői telkei 280 koronáért Meixner Antalnéra, özv. Kunst Ferencé gyűrű-utcai háza 2900 koronáért Molnár Sándorra.

A pesti oldalon: Weinberger Mór VIII. ker. Szigony-utca 29. sz. háza Weinberger testvéreire, Schmidt Károly Lajosné V. ker. Akadémia-utca 11. sz. háza névnyeljesítés útján báró Splényi Arpádnéra, Weisz Lipót és neje Ludovicum-utca 16. sz. háza veltőjogcimen Nejed Márkusra, Palaszer Antónia Futó-utca 33. sz. háza 18.794 koronáért Haradzy Károlyra, Breslmayer Adolt része a Rökk Szilárd-utca 29. sz. házból örökségképpen, Breslmayer testvéreire, Varga Istvánné része a VIII. kerület József-utca 18. sz. házból örökségképpen Dr. Sebestény Gyulánéra, Nagy Ferencé szül. Bauer Róza X. kerület Szabóky-utca 8-10. sz. háza 40.000 koronáért árverésen dr. Papp Ragány Istvánra, Vukovány Albertné VII. ker. Király-utca 87/b. számú háza árverésen a Pesti Hazai Első Takarékpénztárra, Simony István fél része a VIII. ker. Rőpentyű-utca 5. házból 4850 koronáért Kunvald Jacabra, Hirsuyay Ede első-rákosi telkei 4568 koronáért árverésen a kereskedők és iparosok kankárságára, Maschavenbauanstalt und Eisenwerkerei Aktiengesellschaft kőbányai ó-hegyén levő telkei 117.600 koronáért Buechel és Heiszler ögre, Burger György VIII. ker. Ó-nagy-utca 8. számú telkei 20.000 koronáért Grün Dávid és nejére, Pfeiffer Jánosné IV. ker. Lipót-utca 30. sz. háza 54.000 koronáért Fischer Ferencre, ugyanannak VII. ker. Verseny-utca 12. sz. háza 82.000 koronáért Hazslinszky gyógyszerész és társaira, Druschka Ferenc tele része, az Erzsébet királyné ut 19. sz. házból özv. Druschka Ferencnére, Malina Istvánné és társai X. ker. Feisér-Rákoston 7821. sz. telke fele része 7200 koronáért Jedliostka Párra, pesti megye kereskedelmi bank (Weisz Gyula) VII. ker. Színház-utca 15-17. sz. házai 38.000 koronáért Tibanyi Károlyra.

VIDÉK.

— (Békésmegye közgyűlése) Varságh indítványára teliratilag üdvözi Tisza Kálmán 70-ik születésnapja alkalmából. A közgyűlés elhatározta, hogy

az önálló vármegye terület iránt a képviselőházat megkeresi.

— (Abauj-Torna vármegye) körjegyzői kara tegnap népes értekezletet tartott a vármegyehez diszteremben. Az egyetlen tárgy a közigazgatás egyszerűsítésének kérdése volt. Elitogadták Jantó István felső-gyágyi és Agh Géza szikszói körjegyzők iavaslatát, melyeket a januári nagy vármegyei értekezleten nyújtottak be. — *Kassa* városa tegnap délután tartotta meg közgyűlését. Elitogadták a muzeumi szabályrendelet miniszteri módosítását. A podomai ienyves hagyasait 18.000 koronáért eladják. A tisztviselői fizetés-rendezése tárgyában *Eder* országgyűlési képviselő megnyilatkozta a közgyűlést, hogy utána jart a dolognak és a miniszter a megye határozatát jóvá fogja hagyni.

— (Trencsénvármegye) tegnapi közgyűlése új tavai főszolgabíróvá *Kiadó* Gézát, zsólnai szolgabíróvá *Sirich* Lajost választották meg. A vágvölgyi cukorgyár ügyét kedvezően intézték el.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Operaház.** A Hoffmann mesében ma *Kornai* Rikárd játszotta Coppelius-Dappertutto-Miracle hármas szerepét. A nagytehetségű fiatal művész mai alakításában ismét lényes bizonyosságát adta kiváló alakító képességeinek. A nehéz szerep minden részében művészi volt a játéka és különösen a harmadik felvonásban, *Miracle* szerepében, tanúságot tett arról, hogy Operánknak egyik legtalentusosabb, leghaszalhatóbb tagja. Zeneleg is kifogástalan alakítást nyújtott. A fiatal művészek nagy volt a sikere. *Bianchi* Bianca képrázatos koloratúrája ma ismét elragadta a közönséget, amely szívesen meglátta a színházat.

** **A Primadonnák** mai, vasárnapi második előadása is teljesen zsúfolt nézőtér előtt folyt le a Magyar Színházban. Minden jegy elkel és a közönség ma is nagy tetszéssel fogadta *Mader* Raoul és *Pásztor* Arpad új operettjét. A szereplők között ma is kiemelkedő sikere volt *Szeyer* Ilonkának és mellette *Margo* Zelmának, *Szilái* Komolnáknak és *Rákhonyi* Akosnának. Az előadást ma már *Donáth* Lajos karnagy dirigálta, aki a darabot betanította. A *Primadonnák*, mely a hét műsorának legnagyobb részét lefoglalja holnap, hétfőn kerül színpadra harmadszor.

** **Kamara-zene.** A budai Vigadó dísztermében ma újra együtt volt az előkelő közönség, amely a zenei művészet legklasszikusabb formáért lelkesedni tud. A díszterem zsúfolásig megtelt, jelöl annak a nagy népszerűségnek, amelyet a derék *Grünfeld-Bürger*-féle vonósnégyes társulat a főváros jobb partján is már az első hangverseny-szezonunk ugyszólván elején kiküzdött magának. Beethovennek csodaszép hatását adta elő a négy művész azzal a virtuozitással és az összhangnak azzal a mesteri tökélyével, amely hangversenyüket mindenkor zenei ünneppé avatja. A hangversenynek lényessége volt *Róna* Józsefné ének-előadása, akit az ambiciózus vonós-társulat hódított vissza a főváros zenei életének. *Róna* Józsefné ezuttal mutatkozott be a budaiaknak, akik elragadtatással gyönyörködtek az énektechnikának, amely előkelőségén, az igaz érzésnek azon a melegségén, amely csillogó szopránjából kiáradt, amint előadta Beethovennek az *Al, perfido*-áriáját. A közönség templomi áhitattal hallgatta a művésznő énekét s végül lelkesen, hosszan tapsolt érte.

** **A Magyar Színház Rézvénytársaság közgyűlése.** A Magyar Színház Rézvénytársaság ma tartotta meg *Hegedűs* Béla elnökelete alatt harmadik rendezési közgyűlését. Az előterjesztett igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentéseket, egy a mérleg-, a nyereség- és veszteség-számlát, mely szerint az üzlet-év 45.402.04 korona leírása után 2146.83 korona tiszta nyereséggel záródik, — elfogadták és a felmentvényt minden irányban megadták. Felügyelő-bizottsági rendezés taggá megválasztották: *Mutterdorfer* Gusztávot, póttagokká pedig *Láng* Adolft és *Karafiát* Frigyeszt.

** **Magyar zeneművész Londonban.** *Nemes* Dezső zongoraművész 18-án a londoni *Queens-Hallban* hangversenyt adott, amelyen nagy sikert aratott. A londoni lapok dicsősen írnak a hangversenyéről. A *Times* meglebango cikkben emlékezik meg a fiatal művészlőr, akit a kamarazene elsőrangú művelőjének mond. *Nemes* Dezső Beethoven s Mozart szonátáit és Schumann, Ries-darabokat adott elő a közönség zajos tetszése mellett.

** **Uránia Színház.** Az új század küszöbén állva, felelte érdekes aktualitást nyújt az Uránia Színház holnap előadása: *Pekár* Gyulának a XIX. századról írt revu-jében.

** **Sylvester esteje és a Telefon Hírmondó.** A Sylvester-este, melyet minden ember a körülményhez képest élvezetesebb tesz, hogy jó kedvvel lépje át az új esztendő küszöbét, az idén azért lesz nevezetesebb és zajosabb, mert új század kezdődik január elsejével. A Telefon Hírmondó az új század elkeréztét jelezni fogja, amennyiben pontban éjféli 12 órakor egy pernyi tartamú *radójellel* fogja hírt adni, hogy a XX. század elkeréztét, s a rádiójel után 70-ik közönséget is fogja előzetőit az újév alkalmából.

MŰVÉSZET.

□ **A magyar építőművészet védelme.** A Magyar Képzőművészek Egyesületének közgyűlése tudvalóan azt határozta el, hogy tiltakozik a Nemzeti Színház újjáépítésének olyan módja ellen, mely osztrák színházépítő-céggel, nyilvános pályázat megkérülésével, akarja a tervet megoldatni. Az egyesület tiltakozó memorandumát a szerkesztésre kiküldött hat-tagú bizottság már kidolgozta. A memorandum immár elkészülvén, azt a belügyminiszter legközelebbi fogadónapján küldöttség adja át.

□ **Rippl-Rónai kiállítás.** A Royal-szálló B. épületében naponta nagy és előkelő közönség tekinti meg Rippl-Rónai József festő kiállítását. Január elsején este 6 órakor a művész ismét ötvennél több új dolgot mutat be meghívott vendégeinek: festményeket, üveg- és porcellán-tárgyakat, grafikai műveket. Az érdekes kiállításban már több művet vásároltak meg a látogató műbarátok. A kiállítás naponta reggeli 9 órától délután 5 óráig villamos világításnál tekinthető meg.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **A Szabad Ligeum,** tudományt és ismeret terjesztő társaság a karácsonyi ünnepet megelőző előadásai folytatásait 1901. január 3-án kezdi meg. Előadást tartanak e hónapban: **Gellért Jenő** Vörösmarty élete és műveiről; **György Ilona:** A magyar műfordítók; dr. **Ranschburg Pál:** Fejezetek az orvosi és kísérleti pszichológia köréből (bemutatók); dr. **László Béla:** Gobineau költészetéről (Szirmai Imre, a Népszínház művészenek közreműködésével); **Rosenberg Augustus:** A művészetek történetéről (Leonardo da Vinci, Raphael és Michel Angelo); dr. **Sebestény Károly:** A görög gondolkodás történetéről; dr. **Sajó Károly:** A növény- és állatunk köréből; **Vikár Béla** tíz előadásra tervezett gyorsirásai tanfolyamát a keddi napokon tartja. E tanfolyamon a tagok családjai is ingyen vehetnek részt.

□ **Ókori Lexikon.** A Franklin-Társulat kiadásában megjelenő, **Pecz Vilmostól** szerkesztett **Ókori Lexikon**nak megjelent a 7-dik füzet, mely a Castulótól Comitiáig terjedő cikkeket tartalmazza. Kiemeljük közülük a Ceditia, Certia, Cetius mons, Cibala, Cirpi, Classis panonica, Claudius mons, Colapis című hungaricumokat. A füzetet 36 ábra díszíti, ára 1 korona, a folytatásos füzetek július-szeptember kivételével, a hó 15-dike táján jelennek meg. Megrendelhető a **Budapesti Napló** kiadóhivatalában.

□ **Igazságügyi Törvényterv.** Dárday Sándor Igazságügyi Törvénytervből, ebből az egész országban elterjedt törvénygyűjteményből, most jelent meg az Athenaeumnál az ötödik kiadás. Példa nélkül áll a magyar könyvkiadás történetében, hogy egy ilyen nagyszabású munka egy decennium alatt immár ötödik kiadásban kerül a jogászközönség elé. Ennek az általános elterjedtségnek oka abban rejlik, hogy ez a gyűjtemény több, mint a teljes érvényben lévő joganyag halmaza, a Dárday-féle Törvénytervben az élő joganyag szak szerkesztés, feldolgozva áll a jogászközönség rendelkezésére. Már maga a munka berendezése gyakorlati szempontból a legkiválóbbnak bizonyult. A betűsoros Törvényterv, mely a munka készletét nagyban megkönnyíti, ebben az ötödik kiadásában külön kötet lesz. Az új kiadás hat kötetből és a betűsoros Törvénytervből áll és a törvények mellett közölt rendeletek és döntvények gazdagsága által ismét tökéletesedett az előbbiekhöz képest. A teljes mű ára kötte 60 korona. Most egyelőre a III. IV. és VI. kötet jelent meg, de a többi 3 kötet és a Törvényterv oszlokkar és pedig legközelebb 2 hó múlva követni fogja ezeket a köteteket.

□ **Pályakatasztrofák.** Irta **Hreblay Emil,** állattenyésztési felügyelő. A gazdaközönségnek nélkülözhetetlen kézikönyv, melyből mindaz megtudhatja, ami jövendőlegnek nagyobbobbát idézheti elő. A külföldön értékesített baromfi-termékekért a múlt évben 60 millió koronát vettünk be, mely összeg legnagyobb részét a kiszáda zsebébe fojt; ez összeg azonban pár év alatt megkészszereshető, ha a baromfitenyésztést okos módon fogjuk üzenni s a tenyésztést helyes alapokra fektetve, az értékesítési viszonyokat is megismerjük. **Hreblay** munkája részletesen 31 képben magyarázza mindazt, amit minden tenyésztőnek tudni kell. Megrendelhető két koronáért a **Budapesti Napló** kiadóhivatalában.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Vitás cégtelek.** Az utódlást kifejező cégtelek azt esetben is csak a volt tulajdonos beleegyezésével alkalmazható, ha az azelőtt fennállott cég telek tulajdonul megszerzettet. **Káldor Marcell** a budapesti királyi kereskedelmi és váltótörvények előtti pert indított Székely Ignác budapesti kereskedő ellen, ennek cégében az **előtti Székely és Káldor cég** telek jogosulatlannal használatát miatt, illetve a jogosulatlan használat elhárítása és kárána megtérítése végett. Az első bíróság helyt adott részben felperes kérelmének s alperest a kérdéses cégtelek használatától 500 forint pénzbírság terhe alatt eltiltotta. Felperest kártérítési kövételével elutasította. A királyi ítélőtábla, valamint a királyi Kuria is megerősítette ezt az ítéletet.

Nyitlér.

Tartalékos tiszték és hadapródok egyenruhát csak is **Tiller Mór és Társa** udvari egyenruha-készítőknél **Budapest főútel: Váci-utca 35. vegyenek.**

MEGJELENT
HOLLÓ MARTON
TALÁLT TÖRTÉNETEK
című elbeszélés-kötete.
Ára: két korona.
Megrendelhető a „**Budapesti Napló**” kiadóhivatalában, **József-körút 18.**

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs, december 30. Távirati jelentés szerint a Leopardre hadihajó 17 napi tartózkodásra Sydneybe és a Kaiserin Elisabeth hadihajó Vej-Haj-Vejbe érkezett. A hajókon minden rendben van.

Páris, december 30. **Waldeck-Rousseau** miniszterelnök kérésére a szenátus megszavazta az egy havi költségvetési prvizóriumot, a képviselőház által elfogadott szövegében.

Pétóvár, december 30. Báró **Aehrenthal** osztrák-magyar nagykövét ideérkezett.

Sukrszt, december 30. A konzervatív párt felkérte **Take Jones**ot, hogy lépjen be a kabinetbe. Valószínű, hogy **Jones** enged a felhívásnak, mely esetben a belügyi tárcát venné át, míg **Olanescu**, aki a tárcát most viseli, közmunka miniszter lenne **Gradișteanu** helyébe, akit a párt eljeltt.

A délafrikai háború.

London, december 30. **Colville** tábornok a Reuter-ügynökség egy képviselőjével szemben a következőket nyilatkozott az ő visszahívásával összefüggő eseményekről: **Lindley** átadásának nem 6 volt az oka, hanem a vezérkar által neki megküldött információk hiányos volta, valamint **Sprage** parancsnoknak, amaz 500 főt ny jeomanri-csapat feleinek, magatartása, amely **Lindley** mellett megadta magát. **Ó Roberts** lordtól azt a határozott parancsot kapta, hogy **Heitbronn** a kitűzött időre elérje. Nem ismerheti el, hogy ennek az 500 főt ny jeomanri-csapatnak a biztonsága, még ha több millió volt is benne, fontosabb lett volna, mint a parancsnoksága alatt álló 4000 főt ny skót csapatok biztonsága, vagy pedig egy fontos általános mozdulat sikere. A tábornok megjegyezte, hogy nem **hayland** **bínbakja** lenni a vezérkarnak, melynek még más pontokban is éles szemrehányásokat kénytelen tenni.

London, december 30. A **Reuter-ügynökség** jelenti **New-Castle**ból tegnapi kelettel: Mint jó forrásból híre jár, **Botha Lajos** értesítette a parancsnokokat, hogy **Krúger** elnök információkat küldött, amelyek alapján a boeroknak vagy le kell tenniük a fegyvert, vagy pedig teljesen egyedül kell folytatniuk a harcot, mivel minden remény, hogy segítséget kapjanak, ki van zárva.

Carbarbon, december 30. (Reuter.) Jelentéskönyv boer osztály mutatkozott **Blaauwkrantz**nál, mely innen hat mérföldnyire a **Victoria** westbe vezet út on fekszik.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tízedik ülést fejezi be most s az évforduló alkalmából konstataálni lehet, hogy a társaság nemcsak minden irányban konszolidáltan tölti be hivatalát, hanem folyton növekedő és szaporodó üzletiágai segítségével igyekszik azon, hogy feladatát sikerrel megoldja. Az elmúlt évben nagy mértékben szélesedett a társaság tevékenységi köre a Keleten ahol mint a M. Kir. Kereskedelmi Múzeum üzletvezetősége működik; az az új szerződés, melyet a kormány a részvénytársasággal erre vonatkozólag kötött, alig másfél esztendője van érvényben, de ezen az alapon a társaság már sikerült a hazai ipar keleti kivitelét jó néhány millióval növelni. A részvénytársaság a hazai ipar területeiről irányuló tevékenységét a Kelet határain túl kiterjeszti a Levánté, sőt a kelet- és délafrikai, valamint ázsiai gyarmatokra is, hogy az ott bekövet-

kező nagy változásokból a magyar kivételre is megfelelő előny jusson. A kereskedelemügyi miniszter legújabb koncessziót adott a részvénytársaságnak Pozsonyban is tartandó délygyümölcs-üzemekre. Mint a m. kir. Államvasutak gépjármű-kezelő-ügynöksége a kedvezőtlen gazdasági viszonyok ellenére, a társaság igen jó eredménnyel működött mind a bel-, mind pedig a külföldön s kivált Oroszországban és Romániában, ahol közvetítése révén a magyar gépjárművek folyton nagyobb térhódítanak el az angol és német gyártmányok piacából. A társaság évek óta dolgozik azon, hogy a magyar kincstár bányáiból eredő sótermeket a külföldi államokhoz elhelyezze, mely irányban azt a sikert tudja felmutatni, hogy **Bulgária**, mely egy időben kizárólag magyar sófogyasztott, újra e só vásárlói közé tartozik. A legutóbbi napokban a társaság e téren való működése igen jelentősen bővült azért, hogy a pénzügyminiszter reá bízta a m. kir. sójüvedék kezelő-ügynökséget, oly értelemben, hogy a társaság a belső sóforgalom közvetítésével, valamint az ipari célokra szolgáló só előállításával és kereskedelmével fog foglalkozni. Az üzletvén pénzügyi eredménye kedvező, s az osztalék is el fogja érni a tavalyi 7½ százalékot.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár a lefolyt évtelen rendszeres üzletkörének minden ágában élénk tevékenységet fejtett ki, bár a kedvezőtlen gazdasági helyzet összes műveleinél fokozott mértékben tette ajánlatossá a különben is követett óvatosságot. Mérlege legtöbb tételénél úgy a forgalomban, mint a tényleges értékalományokban az előző évhez képest növekedést mutat. **Jelzálogközföldes-üzlet**énél azonban nem fejtette ki a szokott tevékenységét, mert tanácsosnak tartotta egyelőre már az előző évtelen elfoglalt tartózkodó álláspontján megmaradni. Ennek az üzletnek esekélyebb hozamát a többi üzletágok jövedelméi, habár a kamatláb évi átlagban alacsony volt is, jórészen pótlták.

Belső, élénk forgalom mellett 5 millió koronával emelkedtek s mintegy 32 millió koronával zártnak. **Váltóeszköztörvény** üzlete is, melyre különös gondot fordított, jelentősen fejlődött. Az intézet mintegy 190 millió koronára értékű váltót számított le és váltóforgalmának állománya 25 millió koronára emelkedett. **Értékpapírok** közel 9 millió koronára van mint előző elhelyezve. Saját, kivétel nélkül elsőrangú befektetési papirokból álló **Értékpapír-készlet** közel 6½ millió koronára rug. A takarékpénztár saját értékpapírjait mindig jóval a tőzsdéi jegyzésen aluli árfolyamon vette fel, melyre s ezen óvatossá eljárásának köszönhető azt, hogy a tőzsbefektetési papírok piacán beállott jelentékeny visszaesés ezen tételt nemcsak hogy hátrányosan nem befolyásolta, de az intézet értékpapír állományának a mérlegben fölveti értékében ma is még árfolyamtartalékkal bír. A zálogévesíté-pek ismert s nyílt helyzete a jelzálogközföldes-üzletre, mint bevezetőleg emittették, bémittólag hatott s ezen üzletág csak szűkebb mértékben mozdott. A takarékpénztár 2¼ millió koronára növelték 4½%-os zálogévesítést becsított ki, **kölcsönállomány** körülbelül 75 millió koronával zárta le. Az osztalék eléreláthatóság a múlt évi 80 koronában lesz megállapítható.

A **Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület** az egyes üzletágai működését jellemző kimutatást teszi közzé: betétek könyvekre 242.510.000. korona, folyó számlára és pénztárjegyre 33.450.000. korona, összesen 275.960.000; kölcsönök: 1900-ban végleg megszavazott jelzálogos és közföldes kölcsönök összege 32.000.000 korona, tényleges kölcsönfolyósítások összege 13.000.000 korona, az összes kölcsönök álladéka 225.000.000 korona, zálogévesíté és kötvény kibocsátás 34.450.000 korona, váltóeszközök az év folyamán 212.300.000 korona, váltóeszközök a jelzáloglag biztosított váltókkal együtt 90.140.000 korona, értékpapírok álladéka 88.540.000 korona.

A **Siófok Balatonfüred Részvénytársaság** ma tartotta évi rendes közgyűlést bé avári **Borghardt** Konrad elnöke alatt. Az igazgatóság jelentése szerint a mostoha időjárás dacára a lefolyt üzletvén anynyival kevesebb, hogy az alapszabályszerű leírás eszközése mellett lehélővé lett, hogy a múlt évi 1295 korona vesztéséig elővétel teljesen törölhetők s fölöslegképp 106 koronát, mint nyereséget, tüntethettek föl. Ezt az összeget a jövő év számlájára viszik át. A felmentéseket a jelentések tudomásulvétele után megadták.

Az első magyar varrógép és kerékpárgyár részvénytársaság ma tartotta VI-ik rendes közgyűlést. Az igazgatóság jelentése szerint a részvénytörvénynek 600.000 koronával való leszállítása által az előző évek vesztéséig egyenlítették ki, ezenfelül jutott még az értékesítéskénti alapra, kétes követelések tartalékjára és egy külön tartalékra. Az idei mérleg 8862 korona vesztéssel zárul, amelyet a tartalék-alapból fedeznek. A felmentés megadása után, a felügyelő bizottság tagjai újból megválasztottak.

Varrógép-kiállítás. A m. kir. technológiai iparmúzeum a cipész, nyerges, bőrnűdös, szabó, kalapos és a téhervaró iparnak szolgáló különleges varrógépeket állít ki. E gépeket az intézetben (VIII. ker. József-körút 6. sz.) üzemben mutatják be, hogy az érdeklődők láthassák azok szerkesztési és alkalmazhatóságát. Bárki hozhat szakmájába vágó munkát, azt díjmentesen fogják a kiállítás ideje alatt a gépek bemutatása alkalmával megvarrni. A kiállítás január 2-án, szerdán este 7 órakor nyílik meg és március végéig minden szerdán és csütörtökön este 7 órától 9-ig lesz nyitva.

Liszt. (A **Budapesti Napló** tudósítójától.) Az ünnepek halása alatt e hét üzleti forgalma igen esekély volt és csak kisebb eladások fordultak elő, többnyire csak árendingényekkel melett. Az átvételek a régebbi kötésekre lassan haladnak és a malmok felszállítása az átvételre nagyrészt priongálással nyerne elintézt. A külföldi üzletvén utat nem jelenthetünk, kereslet és eladás egyaránt esekély.

Az árak megtartottak ugyan múlt heti nivóju-

kat, mindazonáltal malmaink az üzlet érdekében kisebb engedményekre hajlandók.

Ar kor.	24.90	23.70	22.40	21.20	20.90	20.—	18.40
	7	7 1/2	8				
	15.40		13.70	11.10			
Finom korpa:			Goromba korpa:				
Ar: koroná	8.60				8.60		
Dara:	AB				C		
		25.50			24.80		

Átlagos árak 100 kilogrammonként, Budapestre szállítva, zsákosolt értendő.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása a Budapesti Napló részére.) Vörös lőhere. Az imént lefolyt hét az ünnep folytán a nyugalom hete volt. A folyó árak igen mérsékeltnek tekinthetők, és ha külföldi jelentések a piacnak további hanyatlását helyezik kilátásba, akkor ez csak olyan jóslásfele, mely az irányzatosság jellegét viseli. De arra, hogy minden lehető feltevésnek bizonyítékul kell szolgálnia, mégsem tagadható, hogy sem a külföldi, sem a belső kereskedelemnek egész szükséglete még távoli sínes fedezve. Az orosz, sziléziai és egyéb eredetű áru, mely általában nagy mennyiségben kerülhet a kivitelre, még csak megközelítőleg sem jöhet tekintetbe azon mennyiségekhez képest, amelyek Amerika más esztendőkre még közepes, termése esetén is, behozott az európai piacra. De Amerikából ezen évadban merőben csak jegyzéseket kapunk, amelyek majd téli, majd letelő hullámnak, míg ellenben kézzelfogható áruból ugyancsak igen kevés látható és minthogy decemberben vagyunk, midőn a belgyasztás még sehogyan sem mozdul, az a föltevés, hogy a piac meg fog szűkülni és az árak feljebb fognak menni, sokkal jogosultabb, mint a némely részről oly biztonságos jósolt ellanyúlás. Lucerna. Magyar eredetű magnak elég élénk keresete van kivitelre és minden közel levő áru emelt árak mellett könnyen elkelt. Néhány olasz tétel mérsékeltb árkiegészítések mellett szintén eladásra került. Baltacimet nagyon keresik, de áru hiánya miatt nem történhetek figyelemreméltó kitételek. Muharmagra nézve hiányzik a kinalók. Az összes egyéb cikkekre nézve csak igen mérsékelt forgalomról számoltunk be.

Jegyzések 50 kilonként Budapestén érve: Vörös lőhere elsőrendű öregszerű 65—70 korona, vörös lőhere középminőségű 64—66 korona, vörös lőhere gyengébb minőségű 58—62 korona, lucerna magyar elsőrendű 43—45 korona, lucerna magyar középminőségű 42—45 korona, muhar 8—8 1/2 korona, baltacim 13—14 1/2 korona, búkköny 7 1/2—8 korona, Mauthner Ödön cég e lap gazda-elfelöltöt kívánatra akár levélben, akár sürgönyvel teljesen költségmentesen értesíti az összes magféléknek napi áraitól.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt hatósági közvetítők üzleti jelentése.) Az elmúlt héten a forgalom kielőgő volt. Az árak vágott libánál emelkedő irányzatot követtek, a többi élelmiszeiknél azonban legutóbbi jelentésünk óta lényegükben nem változtak.

A fogyasztás vágott ludakban nagyarányú és prima hizott ludak kilóáért a hét két utolsó napján már 106—116 koronát, II. rendű árúért 98—106 koronát biztosíthatunk beküldőinknek. A hangulat szilárd e cikkben, kérjük tehát beküldőinket, hogy minél nagyobb szállítványokkal keressenek tel bennünket. Vágtott kacsa 1.00—1.22 fillér, vágtott pulyka 90—1.20 korona kilonként minőség szerint.

Élő baromfóból elkelt csirke, rántani való 1.20—1.40 korona, sütni való 1.60—2.40 korona, tyúk 2.10—2.60 korona, kappan 3.20—4.40 korona, sovány keppan 2.60—3.— korona, sovány lud 4—5 koronával páronként minőség szerint.

Husneműek közül marhabúst változatlan áronként árusítottunk, minőség szerint, hátulja husokat 76—90 fillér, elejét 56—80 fillérral kilogrammonként. — Borjú sem változott árban, hosszan mérve levonás nélkül 80—90 fillérral kelt minőség szerint. — Friss sertések mai jegyzések 73—82 fillér, husz kilón aluli süldők 80—100 fillér, husz kilón felüli süldők 70—80 fillér kilogrammonként. — Pecsénye-malacokat ma kilogrammonként 1.—1.40 koronával fizettek.

A vadfogyasztás mögéte maradt a múlt hetinek, amiért az árából engedni kellett. Szarvast eladtunk 60—80, dámbat 60, őzet 1.26—1.40 fillérral egészben kilóját. Vadsertést az áru könnyű vagy nehéz volta szerint 60—1.10 fillérral értékesítettünk.

Száraz, fejlett nyulakért, nagy tételekben dara-

bonként 2.40—2.50 koronát fizettek. Fácán 6—7 korona, fogoly 2.40—2.60 korona páronként.

A vaj múlt heti 2.10—2.50 koronás jegyzésével szemben 20—30 fillér áresést mutat. Kendereser szállítással jól bevezetett teavajért erősebb fogyasztás mellett is elérünk kgkint 2.20—2.40 koronát, míg kevésbé ismert márkájú árut csak 1.80—2.10 koronával lehet elhelyezni. Turónak semmi kelendősége sincs, a kereslet többszörösen túlhaladó külföldenyek még olesón sem találnak vevőre. Tojásban ma javult a hangulat és a mai piacon prima tojásért 84—87 koronát fizettek.

Hüvelyesek és termények. Az elmúlt héten a karácsonyi ünnepek akadályul szolgáltak a forgalom kilelődésében. Babból e héten kevés ajánlat érkezett, minék folytán a forgalom e cikkben nem élénkülhetett meg. Árak: trienrözött törpe Félegyházán, Gyöngyösön 9.—9.25 korona, minőség szerint, ugy szintén minőség szerint gömbölyű Baján, Mohácsos 8.—8.25 korona, erdőlyit kőbűtök, állomáson 6.75—7.25 korona, Kalocsán barna bab 6.50—6.75 korona. Porsó 12.—14.—korona, hámozott, lényezve, egész 17.50—19.60—20.50 korona, fűl boros 14.50—17.50—18.50 korona. Lencse 10.—12.—14.—korona. Köles lanyha irányzat mellett 5—5.25 korona. Kása 10.25—11.—11.50 korona. Mák jobb kereslet mellett 25.50—26 korona. Kendermag állomáson 8.90—9 korona. Muharmag változatlan 7.25 korona. Könyvmag bel földi 85.—korona külföldi 45.—korona. Mind 50 kilogrammonként.

Szeszüzlet. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Amióta az osztrák szeszadópótlék alakjában jelentkező véstelőd elvonult a magyar szeszpiac határától, a megnyugvás a ből visszazált az emberekbe, aminek jelei az élénk vételkedvben mutatkoznak. Jegyzetek: nyersszesz finomított részére: 42—42.50, finomított szeszt nagyban: 110—116.50, kicsiben: 117—118, denaturált szeszt nagyban: 36.50—37.—, kicsiben 38 koronával.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor jelentése.) A karácsonyi ünnepek folytán az üzletmenet a lefolyt héten igen csendes volt és ugy a kinalat, mint a kereslet teljesen szünetelt. Jegyzéseink változatlanok és inkább növelegesek. A mai nagyban jegyzések 36.50—37.50 korona, 10.000 liter lokonként hordóval együtt ab Budapest készpénzfizetésre, engedmény nélkül. Egyes barrekol 1 koronával drágábbak.

Terpenintiaj. (Kalmár Sándor jelentése.) Azonali szállításra a kereslet minimális és csak tavaszi hónapokra mutatkozik érdeklődés. De ezen későbbi szállításokra Oroszország oly magasan jegyez, hogy a reflektánsok nem mernek nagyobb tranzakciókba bocsátkozni. Mai nagyban jegyzések: 53—45 korona 100 kilogrammonként ingyen hordóban, készpénzfizetésre ab Budapest. Egyes hordók 1 koronával drágábbak.

Napirend.

Napló: Hétfő, december 31. — Római katolikus: Szilveszter. — Protestáns: Szilveszter. — Görög-ország: (december 18.) Sebestény. — Zsidó: Tebeth 9. — Nap két: 7 óra 34 percok. — Nyugszik: 4 óra 1 percok. — Hold két: délután — percok. — Nyugszik: 2 óra 20 percok reggel.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.
Nemzeti Múzeum. Természettajzi tár d. e. 9 órától 1-g. Többi tárai 1 korona belépődíjjal meglekinthetők.
Téli kiállítás a Múcsarnokban délelőtt 9 órától este 8-g. belépődj 10 korona.
A Nemzeti Szalon kiállítás délelőtt 9 órától este 8-g. Belépődj 60 fillér.
A Visszaütasítottak Szalona a Klotild-palotában. Nyitva délelőtt 9 órától este 9-g. Belépődj 50 fillér.
Iparművészeti múzeum kiállítás zárva.
Órszédog lejtő az Akadémiában zárva.
Iparművészeti múzeum zárva.
Telvelőltői Iparmúzeum nyitva d. e. 9 órától 12-g és d. u. 2 órától 5-g.
Mezőgazdasági múzeum zárva.
Földtan múzeum zárva.
Közlekedési múzeum a Városligetben délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 5-g.
Magyar kereskedelmi múzeum az iparsarnokban d. e. 9-től 12-g.
Szabadalmi lejtő (Erzsébet-kört 10.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.
Múzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-g.
Ágostoni könyvtár nyitva délután 3—7-g.
Egyetemi könyvtár zárva.
Iparművészeti múzeum könyvtára zárva.
Statistikai hivatal könyvtára d. e. 10 órától 1-g.

A kereskedelmi múzeum könyvtára és tudakozó osztálya d. e. 9 órától 12-g és d. u. 3 órától 6-g.
Az új országház kupolacsarnoka és lépcsőháza délelőtt 9 órától este 6-g. Belépődj 1 korona.
Menőügyesület helyisége reggel 8 órától este 6-g.
Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődj 60 fillér.
Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut. 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-ut. 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9—12 óráig és délután 3—6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, (a Kéleti mintárai és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a háziipari kiállítás, melyben az üzletvezetésű árusításokat is eszközöl) a városligeti iparsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-kört 22. szám alatt.

Kivonat a hivatalos Lapból.

— December 30. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Farkasfalvi Imre statisztikai hivatali könyvtárnok és Kallos József statisztikai hivatali IX. fizetési osztálybeli főtiszt VIII. fizetési osztálybeli statisztikai hivatali főtisztékké, Meszlényi István és Szabó László statisztikai hivatali tisztekké statisztikai hivatali főtisztékké a IX. fizetési osztályba, Fojtér Miklós statisztikai hivatali tisztekké statisztikai hivatali tőképészség, Benyovszky Imre, Zsolnay Vilmos és Várdi György statisztikai hivatali X. fizetési osztálybeli tisztekké, végül Nagy Orbán, Janszky Jenő László, Babej János és Weszely Jenő statisztikai hivatali XI. fizetési osztálybeli tisztekké: az igazságügyminiszter Pethő János Kolozsvár városi királyi járásbírósi, valamint Grand-pierre Emil Kolozsvár királyi törvényszéki aljegyző a kolozsvári és Ugocza pincelator királyi törvényszéki aljegyző a pincelator királyi törvényszékhez jegyzőkké: Krotkovszky Imre miskolci királyi járásbírósi joggyakorokot a beszteceri királyi törvényszékhez aljegyző: a kassai királyi ítélőtábla élöké Gedeon Jenő végzett joghallgatót a kassai királyi ítélőtábla kerületében ideiglenes minőségben díjas joggyakorokká; az igazságügyminiszter Munteán József bogosáni királyi járásbírósi díjokat a lugosi, Vlád Hilar hosszuszói királyi járásbírósi telekőnyvi átalakító díjokat az erzsébetvárosi királyi törvényszék, Novosad Arthur nyitrai királyi törvényszéki betétszerkesztő szaldjdnokot a győgyösi királyi járásbíróshoz, Lovassy Dezső egy királyi törvényszéki díjokat az egn, Kogelbauer Lajos győki királyi járásbírósi díjokat a szegedi királyi törvényszékhez, Szolnányi Elek nyitrai királyi törvényszéki betétszerkesztő díjokat a galgóczi királyi járásbíróshoz, Rosenfeld Armin budapesti királyi törvényszéki díjokat a szabadkai, Zubrycki Emil homonnai királyi járásbírósi telekőnyvi átalakító díjokat a satoraljai helyi királyi törvényszékhez, Praskiewicz Sándor ungvári királyi járásbírósi telekőnyvi átalakító díjokat az ungvári, Bódis Tivadar sümegi királyi járásbírósi díjokat a sümegi és Gaál Lajos cs. és kir. 65. számú győgyeregredbeli őrmester, igazolányos altisztet a királyhalmi királyi járásbíróshoz irnokká nevezte ki, dr. Nagy Aladár szegedi királyi járásbírósi albirót a szegedi királyi ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Molnár Arthur apatini királyi járásbírósi aljegyzőt a nagyikindai királyi törvényszékhez, Vauthora István bacsalmai királyi járásbírósi díjokat a szabadkai királyi törvényszékhez, Maly Lajos királyhalmi királyi járásbírósi díjokat a munkács, Ágoston Ödön bogosáni királyi járásbírósi díjokat a zsolnai királyi járásbíróshoz, György Ignác esikszeredai királyi járásbírósi díjokat a esikszeredai királyi törvényszékhez és Nagy István győgyeregredbeli királyi járásbírósi díjokat a esikszeredai királyi járásbíróshoz helyezte át.

Pályázatok. Irnoki állás Arad-vármegye törvényhatóságánál 1901. január 25. Főispáni hivatal. — Számgyakoroknál állás a beregszázsi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszéknél 14 nap. — Hivatalszolgái állás a győri kir. törvényszéknél 1901. január 27. — Irnoki állás a sepsi-tergyőri kir. járásbírósnál 4 hét. Kedvissárhelyi kir. törvényszék. — Aljegyzői állás az ujhelyi kir. járásbírósnál 2 hét. Nagyszénei kir. törvényszék. — Birői állás a torjai kir. törvényszéknél 2 hét. — Irnoki állás a mária-radnai kir. járásbírósnál 4 hét. Aradi kir. törvényszék. — Aljegyzői állás a lugosi kir. törvényszéknél 2 hét. — Birői állás a nagyikindai kir. törvényszéknél 2 hét. — Adótisztai állás a szegedi kir. adóhivatalnál 2 hét. Szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság. — Aljegyzői állás a nyiregyházi kir. törvényszéknél 2 hét. — Pénzügyi szemlési állás a nagyszénei m. kir. pénzügyigazgatóság kerületében 2 hét. — Adóhivatali, pénztárnoki, ellenőri és szolgai állás a tiszalöki kir. adóhivatalnál 2 hét. Nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóság. — Posta-mesteri állás Kerespezen 1901. január 11. Budapesti m. kir. posta-és távirat-igazgatóság. — Aljegyzői állás a dévai kir. törvényszéknél 14 nap. — Utmesterei állás Besztecer-Naszód-vármegye törvényhatóságánál 1901. január 30. Főispáni hivatal. Irnoki állás az abauj-zánóti kir. járásbírósnál december 31. Kassai kir. törvényszék.

Pályázatvisztaadás. A rimaszombati m. kir. adóhivatalnál adótisztai állásra hirdett pályázatot a rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóság visszavonja.

Szabadalom.

A m. kir. belügyminiszterem által 1900. évi március hó 21-én 38720. szám alatt jóváhagyott alapszabályok szerint működő és teljes fölötti tevékenységű gyakorló

Magyar Hites Szabadalmi Ugyvivők Testülete

Tagjai:

Bernauer Zsigmond VII., Kerepesi-ut. 32.	Meller Ernő VII., Erzsébet-kört 56.
Bötesky Pál V., Fűrdő-utca 1.	Neufeld Armin VIII., József-kört 8.
Kalmár Jakab VII., Kerepesi-ut. 44.	Schöb Fülöp VII., Erzsébet-kört 19.
Kelemen M. István VII., Hotel Royal B.	Dr. Szilasi Jakab VII., Kerepesi-ut. 32.

Saját készítményű férfi ruha-áruház.

Téli öltöny, Téli kabát, Téli nadrág, Városi bunda, Utazó bunda, Gazdasági kabát.

A legolcsóbb szabott ár minden darabon látható. Nagy választék városi és utazóbunda kitaláltságokban.

Lukács Gyula

vezető KRAUSZ LIPÓT FIA

IV., Kossuth Lajos-utca 18. (Az Udvari-kávészék mellett.)

A nap tüze

sem ragyog fényesebben az Arkanzas gyémánt-utaztatónál. Ezen gyémánt-utaztatónál kizárólag ajándékban folto nélkül kapható fűbevalók, mellétek, gyűrűk stb. elismert jutányos áron mellett. Továbbá nász és alkalmi ajándékok bronk, terrakotta, bór és más diszkrét ajándékokban.

MAGAZIN ARKANZAS Sterk Izsó

Budapest, Teréz-kört 10. Abbazia kávéház mellett.

BUTOR részletfizetésre

Állami és városi tiszviselők, katonatisztek, egyháziak, valamint más hitélképes egyének kedvező áron feltevések mellett kapnak szilárd gyártmányú asztalos- és kárpított butorokat.

Dósa Kálmán

Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.

Árjegyzékét 25 hr. levelezőjeggyel beküldés ellenében ingyen küld fenti cég h. országán. 5107

M. KIR. OPERAHÁZ.
Hétfő, 1900. december hó 31-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1900. december hó 31-én.
Válás után.
Vigjáték 3 felv. Irla Bisson A. Ford. Paulay.
Személyek:
Duval Nádaj Corbulon Gabányi
Bourgaueuf Vizvári Bonivardné Vizváriné
Champaux Zilahi Diane Nagy Ib.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1900. december hó 31-én.
Primadonnák.
Operett 3 felvonásban, egy változással. Szövegét írta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte: Mader Raoul.
Személyek:
A gróf Boöthy Rózsika Gombaszögi
Olivia Margó Felice mester Fűredi
Lopták Sziklai Kovácsmester Mátrai
Clairette Szayer Pista Lenkei
Heppo Ráthonyi A rendező Kardos
Kezdeté 7 1/2 óraker.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrassy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

VIGSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1900. december hó 31-én.
Tartalékos férj.
Bobozát 3 felv. Irták Guthi Soma és Rákosi Viktor.
Személyek:
Bukovics Gál Dorottya Varsányi
Teréz Nikó Hólyag Tóni Hegedűs
Timár Zoltán Fenyvesi Popovka Szerényi
Eva Lenkei Ponty ur Rónaszéki
Csillám Olivér Góth Fruzsina Makróczyné
Prencsán Vendrei Oszkár Gyöngyi
Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1900. december hó 31-én.
San - Toy.
Kínai daljáték 3 felvonásban. Irták Edward Morton. Harry Greenbank és Adrian Ross. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerz. Sidney Jones.
Személyek:
George Preston Tollagi Jung-Si Rózsa G.
Poppy, leánya Bojár Mi-Kui Tallián
Bobbie, fia Raskó Szin Nyiri C.
Dudley Fedák Pin-Szing Vasvári
Yen-Ho Németh Szi-Kiang Szécsi
San-Toy Kéry Hu-Ju Kaposi
Csu-Li Kovács Kínai eszázár Ujvári
Beuson Szirmai Szing-Hi Szerdahelyi
Kezdeté 7 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ
Hétfő, 1900. december hó 31-én.
A XIX. század.
Előadás 3 felvonásban, egy előjattal. Irtá Pekár Gyula.
Kezdeté 7/8 óraker.

FOLIES CAPRICE.
Ma:
„Erblich belastet.“
Előzőleg:
Üsd vissza!
és
10.000 Gulden Mitgift.
Cigányzene a pompásan berendezett
téli kertben.
Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Pénztárnyitás 7-kor. Az előadás kezdete 8-kor.
Ma hétfőn, nagy
ünnepi diszeloadás
FREGOLI!!
vendégjátéka. Ma:
„CAMELEON“
Dráma komikum 1 felvonásban.
Az előadás után, a téli kert-kávéházban nagy
Sylvester-ünnepély. Munczy Lajos kedvös
cigányzenekara hangversenyez.

Jegyek ezen igen érdekes vendégjátékokhoz kaphatók a Mulató nappali pénztáránál 9—1 óráig és délután 3-tól és este a pénztárnál, ugymint Weiss A. nagytűzde Károly-kört 26., tűzde Andrassy-ut 38. és 28. szám alatt egész napon át.
Holnap kedd, 1901. január hó 1-én:
tökéletes új műsor.

„Első budapesti hangversenyterem“
Kerepesi-ut 63-ik szám alatt.
Ma
és naponta este 6 óraker nagy hangverseny
Serly Lajos
vezetése alatt álló nagy
Symphonikus zenekar
és kiváló énekművészek és művésznők közreműködésével. Kitűnő ételek és italokról (kizárólag pilseni sör) mérsékelt áron gondoskodik
Bokor János,
bérnök.
Belépő díj 30 krajcár.

Sylvester estélyre kitünő pezsgőbor!
Carte Blanche palackja ... .. 1.20 frt
Monopole palackja ... .. 1.20 :
Sillery Grand Mousseux palackja 1.60 :
Kapható: Eder pezsgő-főraktárában,
IV. ker., Zsibárus-utca 2. sz.
(TELEFON.) ALAPITVA 1846.
10 palack rendelénytől kezdve csomagolás nem számítatik.

Ángyán, Elischer, Herezel, Kéthi, Korányi, Laufenauer és Liebmann egyetemi tanár urak ajánlják a
Szent István-védjegyű
Dupla Malátasört.
Kapható minden fűszer- és csemegé-kereskedésben.
Árak: Nagy palack 40, kis palack 30 fillér (palack nélkül).

Magyar Csokoládé- és Csokoládé-Gyár R.-Társ.

CREMANT-CHOCOLADE
HOLLANDI RADEMAKER-FELE
MÓDSZER SZERINT

Fióküzletek Budapestben:
VI., Andrassy-ut 45. szám.
IV., Váci-utca 25. szám.

„MAGYAR KÖNYVTÁR.“
Kézirat: RADÓ ANTAL. Kiadja: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai).
A decemberi füzetek a következők:
196. **Mikes Kelemen.** Válogatott levelei. Bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Bánóczy József.
A XVIII. század legkiválóbb prózairójának örökbecsű levelei.
197. **Bródy Sándor.** Emberfejek.
A kiváló író legszebb elbeszélései, amelyek tiszta képt adják érdekes, eredeti egyéniségeket.
198. **Herczeg Ferenc.** Elbeszélések.
A magyar közönség kedvelt írójának egy csomó gyönyörű elbeszélése. Ily első kiadásban először jelenik meg Herczeg a könyvpiacra.
199. **Junius.** (Zsuzsi K. Béla.) Katona József élete.
A kiváló esztétikus Bánk bán íróját és a kort, melyben élt, elevenen jellemzi.
200. **Rákosi Jenő.** Aesopus. A szorog arkápevel.
Ez immár irodalomtörténeti fontosságú szindarab új irányt jelölt meg a magyar színműirodalomban.
Egy-egy szám ára 30 fillér.
Minden füzet egyenkint kapható.
Teljes jegyzék minden könyvkereskedésben ingyen kapható
Az eddig megjelent 200 szám részleteit is kapható.
Megrendelhetők:
Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)
os. és kir. udvari könyvkereskedésben
Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

Közép-osztály
Ószi menecikoff ... 4 frt
Téli kabát ... .. 7 frt
Felöltő ... .. 4 frt
Ferenc József-kabát
(Gehrock) ... .. 3 frt
Téli nadrág ... .. 4 frt
Rothberger Jakab,
Kristó-tér 2. 1-6 emelet.

Zongora
hangolását kiváló szakmunkások által végezteti
2 frtért
Sternberg Armin
... és Testvére
es. és kir. udv. hangszer-gyár
zongora-osztály
Kossuth Lajos-utca 22.
Károly-kört sarok. Zene-palota.
Ugyanott hírneves gyártmányú zongorák és pianók kedvező ártételek feltételek mellett is kaphatók.

Titkos betegségek
mindenemá impotenciát meg 145 sz. b. k. a. i. is meglopó sz. k. r. a. i. s. med. univ.
Dr. Fabinyi
v. kórházi orvos, specialista oly módszerrel, melyet sok ezer betegnél sikeres eredményekkel alkalmazott számos évi kórházi gyakorlatában.
Biztos siker folytán honorként utólag is fűsz. h. b. Levélre és ajándékul válasz: kívánatra gyógykezelt. 1878
Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-kört 12. l. em. Bejárata a lépcsőnél. Kétsz. váróterem. Rendel: (a. n. 8-9-ig este 8-9-ig)

Hamisítatlan Magyarárl bor 18 frtért 22 frtért rendelhetni Deutch A-nál Aradon. Deák Ferenc-utca 3. sz.

Palackbor.
Gróf Zichy Jenő neozemély. vidéki 1888. évi fajborítványokkal együtt 20 krajcárért. Hozza Lehel és társa, Podmaniczky-utca 8.

Második bővített kiadásban, csinos kiállításban és tetszőtől alakban

MIRJAM.
Irtá: Dr. Kiss Arnold, vesprémi főorvos. Remek nyelvvellett nők számára írott magyar nyelvű színdarabok könyve. Ára: Vészonkönyvben 2 frt 50 kr. Bőrötés 3 frt 50 kr. Csontvántazatu díszes kötés 5 frt. Legfinomabb bőrötés 6 frt. Kapható: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában József-kört 18.
Magyar kir. Államvasutak.

Hirdetmény.
Gabona és élelmények soronkelti szállítáára az élelmez. 55. §. 3. pontjának alkalmazására és a rakodási jog leszállítására vonatkozó, valamint egyéb korlátozó intézkedésekben beszüntetés.
A magyar kir. Államvasutak igazgatósága kértel, a f. évi július hó 25-ik napjánai előben. ültetésre a gabona- és élelmények soronkelti szállítáára és a rakodási jog leszállítására vonatkozó, valamint egyéb korlátozó intézkedésekben beszüntetés.
Ebből felváltó jelzett napról kezdve a szállítványok felvételére, továbbítására és rakodására az élelmezésügyi és közlekedési miniszternek általános határozatával ismét korlátozás nélkül mérvadó.
Budapest, 1900. december 18.
(Üzenet nem díjazatik.) Az igazgatóság.

ÚJ IDŐK A magyar családok képes hetilapja. A szerkesztő **MERCZEG FERENC** új regénye most kezdődik. Hetenként 2—3 elbeszélés, gyönyörű képek, érdekes aktualitások. — **ÁBRÁND** Valentiny nagy feltűnést keltett festményét gyönyörű színes reprodukcióban, keretbe illeszthető nagy formában, februárban **INGYEN** adjuk. — Kiadóhivatal **Budapest, VI., Andrassy-út 10.**
Mutatványszám ingyen.

! Ujdonság!
a fényképezés terén!
Egy szabadalom megszerzése által abban a szerkesztés helyében vagyok, hogy az esti órákban és bors idők alkalmával is oly fényképfelvételeket készíthetek, melyek a nappali készült felvételek minden tekintetben fölülmúlják.
Jutányos árak. Művészes kivétel.
Az eredmény azonnal látható!
Rivoli fényképezési műterem
VII., Kerepesi-ut 30.
Féülmulhatatlan gyermek felvételeknek.

Alkalmi ajándékok!
Levelepapírkülönlegességek, diszlevelepapírok, egyszerű és családi dobozok a legkülönbözőbb változatosságokban, disztárgyak, levelezőlap-albumok, karácsonyfadíszek

Rigler József Ede
papírműgyár és Városi raktárak:
részyénytársaság V., Erzsébet-tér 19
IV., Egyetem-tér 5-6

Társasjátékok, íróasztali készletek, írómappák és írószerek, emlékek, képes- és festőkönyvek, festőszekrények, dísz-, tömb-, fali- és színebnaptárakban
* * * * * óriási választék.
* Gyár: VI., Rózsá-utca 55. *

A BUDAPESTI NAPLÓ

ingyen biztosítja előfizetőit

BALESET ELLEN.

Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 kor. erejéig,
rokkantság esetén 2000 korona erejéig.

A biztosítás egész költségét a Budapesti Napló kiadóhivatala fedezi.

Mindenki annyi időre van biztosítva, amennyi időre előfizet.

A biztosítást a Mannheimeri Biztosító Társaság magyarországi vezérképv. VI., Kemnitzer-u. 10. végzi.

Minden előfizető, régi és új egyaránt

jogérvényes biztosítási kötvényt kap.

A BUDAPESTI NAPLÓ ELŐFIZETŐI

ajándékkul gazdag tartalmu

DISZES NAPTÁRT

kapnak.

Előfizetés: egész évre 28 korona (14 frt), félévre 14 korona (7 frt), negyed-
évre 7 korona (3 frt 50 kr.), egy hónapra 2 korona 40 fillér (1 frt 20 kr.)

A „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatala

József-körút 18.